

Formulierversie
2018.01

Aanvraaggegevens

Publiceerbare aanvraag/melding

Aanvraagnummer	3692647
Aanvraagnaam	Aanvraag vergunning Zonnepark Norgervaart
Uw referentiecode	17117114

Ingediend op	25-05-2018
Soort procedure	Onbekend

Projectomschrijving	Realisatie zonnepark van ca. 30 hectare in de Gemeente Midden-Drenthe.
Opmerking	De SDE+ basisbedragen worden jaarlijks met 20% naar beneden bijgesteld. Het streven is daarom om mee te doen met de SDE+ ronde van maart 2019 om een financieel haalbaar project te realiseren. Voor het aanvragen van SDE + subsidie, is een vergunning daarom noodzakelijk vóór maart 2019.
Gefaseerd	Nee
Blokkerende onderdelen weglaten	Ja
Kosten openbaar maken	Nee
Bijlagen die later komen	-
Bijlagen n.v.t. of al bekend	-

Bevoegd gezag

Naam:	Gemeente Midden-Drenthe
Bezoekadres:	Gemeente Midden-Drenthe Raadhuisplein 1 9411 NB Beilen
Postadres:	Gemeente Midden-Drenthe Postbus 24 9410 AA Beilen
Telefoonnummer:	(0593) 539222
Faxnummer:	(0593) 539390
E-mailadres:	olo@middendrenthe.nl
Website:	www.middendrenthe.nl
Bereikbaar op:	ma,di,vr 08.30-12.00;wo 08.30-16.00;do 08.30-20.00

Overzicht bijgevoegde modulebladen

Aanvraaggegevens

Locatie van de werkzaamheden

Werkzaamheden en onderdelen

 Zonnepaneel of -collector plaatsen

- Bouwen

 Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening

- Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening

Bijlagen

Locatie

1 Kadastraal perceelnummer

Burgerlijke gemeente	Midden-Drenthe
Kadastrale gemeente	Smilde
Kadastrale sectie	K
Kadastraal perceelnummer	2448
Bouwplannaam	Zonnepark Norgervaart
Bouwnummer	-
Gelden de werkzaamheden in deze aanvraag/melding voor meerdere adressen of percelen?	☒ Ja ☐ Nee
Specificatie locatie	Percelen: SDE01-K-2448 SDE01-K-2283 SDE01-K-2284 SDE01-K-2285

3 Toelichting

Eventuele toelichting op locatie	Het plangebied betreft ca. 30 hectare waarop LC Energy een zonnepark wil realiseren. Toegang tot het park is mogelijk via het Noord-Oosten. Ruimtelijke onderbouwing, Landschappelijke inrichtingsplan, e.d. zijn te vinden in de bijlage.
----------------------------------	--

Bouwen

Zonnepaneel of -collector plaatsen

1 De bouwwerkzaamheden

Wat is er op het bouwwerk van toepassing?

- ☐ Het wordt geheel vervangen
☐ Het wordt gedeeltelijk vervangen
☒ Het wordt nieuw geplaatst

Eventuele toelichting

Realisatie van een 30 hectare zonnepark in veldopstelling. Ruimtelijke onderbouwing, landschappelijk inrichtingsplan, technische tekeningen en participatie document zijn toegevoegd als bijlagen.

Hebt u voor deze bouwwerkzaamheden al eerder een vergunning aangevraagd?

- ☐ Ja
☒ Nee

2 Plaats van het bouwwerk

Waar gaat u bouwen?

Terrein

3 Seizoensgebonden en tijdelijke bouwwerken

Gaat het om een seizoensgebonden bouwwerk?

- ☐ Ja
☒ Nee

Gaat het om een tijdelijk bouwwerk?

- ☒ Ja
☐ Nee

Hoeveel hele jaren blijft het bouwwerk op de locatie bestaan?

30

Hoeveel maanden?

0

4 Uiterlijk bouwwerk/welstand

Beschrijf van de onderstaande onderdelen de materialen en kleuren die u voor het bouwwerk gebruikt. U mag het veld leeg laten als u materialen en kleuren in de bijlagen vermeldt

Vul hier overige onderdelen en bijbehorende materialen en kleuren in.

Het zonnepark bestaat uit een eenvoudige constructie van zonnepanelen op een aluminium frame. De zonnepanelen zijn donkerblauw/zwart van kleur en worden in rijen geplaatst georiënteerd naar het Zuiden. Om de visuele impact te verminderen worden de panelen onder een hellingshoek van 12,5 graden geplaatst met een maximale hoogte van 2,0m. Het plangebied wordt langs de Oostzijde omringd door hoge beplanting (Bos en struweel en ruigtestrook) zodat direct omwonenden hier geen overlast aan ondervinden. Een zonnepaneel bestaat uit een glasplaats, Silicium zonnecellen en een aluminium frame. De panelen worden gemonteerd op een aluminium onderconstructie. Het exacte ontwerp en technische tekeningen zijn bijgevoegd in als bijlagen.

5 Mondeling toelichten

Ik wil mijn bouwplan
mondeling toelichten voor
de welstandscommissie/
stadsbouwmeester.

- ☒ Ja
☐ Nee

Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening

1 Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening

Met welke regels voor ruimtelijke ordening zijn de voorgenomen werkzaamheden in strijd?

- ☒ Bestemmingsplan
- ☐ Beheersverordening
- ☐ Exploitatieplan
- ☐ Regels op grond van de provinciale verordening
- ☐ Regels op grond van een AMvB
- ☐ Regels van het voorbereidingsbesluit

Beschrijf hoe en in welke mate de voorgenomen werkzaamheden in strijd zijn met de regels voor ruimtelijke ordening.

Huidige bestemmingsplan betreft: 'Agrarisch met waarden - 1 (art. 4)'. Het opwekken van duurzame energie is in strijd met de regels voor ruimtelijke ordening. Volgende procedure noodzakelijk: uitgebreide omgevingsvergunning in afwijking van het bestemmingsplan.

Beschrijf het huidige gebruik van de gronden of het bouwwerk.

Huidige bestemmingsplan betreft: 'Agrarisch met waarden - 1 (art. 4)'. Momenteel wordt de locatie gebruikt voor het verbouwen van gewassen.

Beschrijf het beoogde gebruik van de gronden of het bouwwerk.

Het plan is om een zonnepark te realiseren voor de opwekking van duurzame energie middels zonnepanelen. De opgewekte energie wordt teruggeleverd aan het elektriciteitsnet. Indien mogelijk zouden we het zonnepark willen exploiteren voor 30 jaar.

Beschrijf de gevolgen van het beoogde gebruik voor de ruimtelijke ordening.

Bij het ontwerp is nauw samengewerkt met een landschapsarchitect om het project goed landschappelijk in te passen. Tevens is er gesproken met de omgeving en is er rekening gehouden met hun inbreng. Zie bijlagen.

Is het beoogde gebruik tijdelijk van aard?

- ☒ Ja
- ☐ Nee

Hoeveel hele jaren duurt het gebruik?

30

Hoeveel maanden duurt het gebruik?

0

Hebt u een rapport nodig waarin de archeologische waarde van het terrein dat zal worden verstoord in voldoende mate is vastgelegd?

- ☐ Ja
- ☒ Nee

Wordt er afgeweken van het exploitatieplan?

- ☐ Ja
- ☒ Nee

Bijlagen

Formele bijlagen

Naam bijlage	Bestandsnaam	Type	Datum ingediend	Status document
Machtiging LC Energy	MACHTIGING LC Energy BV.pdf	Anders	2018-05-25	In behandeling
Ruimtelijke Onderbouwing Zonnepark	Ruimtelijke onderbouwing Zonnepark Norgervaart.pdf	Gegevens Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening Bestemmingsplan, beheersverordening en bouwverordening eenvoudige bouwwerken	2018-05-25	In behandeling
Landschappelijk Inrichtingsplan	180524_ET_8526-Rapport Norgervaart.pdf	Gegevens Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening Plattegronden en doorsneden bouwen eenvoudige bouwwerken Bestemmingsplan, beheersverordening en bouwverordening eenvoudige bouwwerken	2018-05-25	In behandeling
Quickscan Flora & Fauna	Quickscan FF Zonnepark Norgervaart.pdf	Anders	2018-05-25	In behandeling
Vormvrije MER Notitie	Vormvrije MER Notitie.pdf	Anders	2018-05-25	In behandeling
Selectieproces locatie zonnepark	LCE20180523 - Selectieproces Zonneparken Midden-Drenthe-.pdf	Anders	2018-05-25	In behandeling
Bijlage A (Selectieproces) - Midden-Dren	Bijlage A - Locatie scan Gemeente Midden-Drenthe-.pdf	Anders	2018-05-25	In behandeling
Bijlage B (Selectieproces) - Plangebied	Bijlage B - Locatie scan plangebied Zonnepark Norgervaart.pdf	Anders	2018-05-25	In behandeling
Omgevingsproces Zonnepark Norgervaart	LCE20180523 - Omgevingsproces Zonnepark Norgervaart incl bijlagen.pdf	Anders	2018-05-25	In behandeling
Norgervaart - Technisch ontwerp	LC Energy - Zonnepark Norgervaart - Technisch ontwerp.pdf	Constructieve veiligheid eenvoudige bouwwerken Plattegronden en doorsneden bouwen eenvoudige bouwwerken Welstand Kwaliteitsverklaringen	2018-05-25	In behandeling

Naam bijlage	Bestandsnaam	Type	Datum ingediend	Status document
Norgervaart - Dwarsdoorsnede	LC Energy - Zonnepark Norgervaart - Dwarsdoorsnede-.pdf	Plattegronden en doorsneden bouwen eenvoudige bouwwerken	2018-05-25	In behandeling
Toelichting referentiebeelden	LC Energy - Toelichting refentiebeelden.pdf	Plattegronden en doorsneden bouwen eenvoudige bouwwerken	2018-05-25	In behandeling
Enexis - Klantstation	Enexis - Type 4A Klantstation MS-T en HS-MS.pdf	Plattegronden en doorsneden bouwen eenvoudige bouwwerken	2018-05-25	In behandeling
Bouwkundige behuizing	LC Energy - Bouwkundige behuizing.pdf	Plattegronden en doorsneden bouwen eenvoudige bouwwerken	2018-05-25	In behandeling
Hekwerk en toegangspoort	LC Energy - Hek en toegangspoort.pdf	Plattegronden en doorsneden bouwen eenvoudige bouwwerken	2018-05-25	In behandeling
Reserve onderdelen container	LC Energy - Sparepart container 20ft.pdf	Plattegronden en doorsneden bouwen eenvoudige bouwwerken	2018-05-25	In behandeling
Transformatorstation	LC Energy - Transformatorstation.pdf	Plattegronden en doorsneden bouwen eenvoudige bouwwerken	2018-05-25	In behandeling
Voorbeeld omvormer	LC Energy - Voorbeeld omvormer - SUN2000-42KTL-.pdf	Plattegronden en doorsneden bouwen eenvoudige bouwwerken	2018-05-25	In behandeling
Voorbeeld zonnepaneel	LC Energy - Voorbeeld zonnepaneel - JKM270P-60.pdf	Plattegronden en doorsneden bouwen eenvoudige bouwwerken	2018-05-25	In behandeling

Formulierversie
2018.01

Aanvraaggegevens

Let op: vul het formulier alstublieft volledig in.

Aanvraagnummer	- Deze aanvraag is onderdeel van: 3692647
Aanvraagnaam	- Aanvraag vergunning Zonnepark Norgervaart
Uw referentiecode	- 17117114

Ingediend op	- 25-05-2018
--------------	--------------

Projectomschrijving	- Realisatie zonnepark van ca. 30 hectare. Deze aanvraag betreft extra werkzaamheden:
Gefaseerd	Uitvoering van de werkzaamheden. Niet gefaseerd

Overzicht bijgevoegde modulebladen

Aanvraaggegevens

Aanvragergegevens

Locatie van de werkzaamheden

Werkzaamheden en onderdelen

Werk of werkzaamheden uitvoeren

- Werk of werkzaamheden uitvoeren

Bijlagen

Kosten

Nawoord en ondertekening

ZIE OOK: Vergunningsaanvraag 3692647 - Zonnepark Norgervaart

Formulierversie
2018.01

Aanvrager

1 Persoonsgegevens aanvrager/melder

Geslacht	☒ Man ☐ Vrouw ☐ Niet bekend
Voorletters	- F.S.
Voorvoegsels	-
Achternaam	- Huizinga

2 Verblijfsadres

Postcode	- 6827AV
Huisnummer	- 73
Huisletter	-
Huisnummertoevoeging	- LB1
Straatnaam	- Westervoortsedijk
Woonplaats	- Arnhem

3 Correspondentieadres

4 Contactgegevens

Telefoonnummer	- 0623160967
E-mailadres	- friso@lcenergy.nl

ZIE OOK: Vergunningsaanvraag 3692647 - Zonnepark Norgervaart

Formulierversie
2018.01

Aanvrager bedrijf

1 Bedrijf

KvK-nummer 69446857

Vestigingsnummer 000037797840

Statutaire naam LC Energy BV

Handelsnaam LC Energy

2 Contactpersoon

Geslacht ☒ Man
☐ Vrouw

Voorletters F.S.

Voorvoegsels

Achternaam Huizinga

Functie Directeur

3 Vestigingsadres bedrijf

Postcode 6827 AV

Huisnummer 73

Huisletter -

Huisnummertoevoeging

LB1

Straatnaam

Westervoortsedijk

Woonplaats

Arnhem

Adres

Westervoortsedijk 73 LB1
6827 AV Arnhem

4 Correspondentieadres

Adres

Postbus 882
6800 AW Arnhem

5 Contactgegevens

Telefoonnummer

0623160967

Faxnummer

-

E-mailadres

friso@lcenergy.nl

Adres berichtenbox

-

ZIE OOK: Vergunningsaanvraag 3692647 - Zonnepark Norgervaart

Formulierversie
2018.01

Gemachtigde

1 Persoonsgegevens gemachtigde

Geslacht	☒ Man ☐ Vrouw ☐ Niet bekend
Voorletters	- F.S.
Voorvoegsels	-
Achternaam	- Huizinga

2 Verblijfsadres

Postcode	- 6827 AV
Huisnummer	- 73
Huisletter	-
Huisnummertoevoeging	- LB1
Straatnaam	- Westervoortsedijk 73
Woonplaats	- Arnhem

3 Correspondentieadres

4 Contactgegevens

Telefoonnummer	- 0623160967
E-mailadres	- fhuizinga@qing.nl

Formulierversie
2018.01

Gemachtigde bedrijf

1 Bedrijf

KvK-nummer 09206823

Vestigingsnummer 000020080956

Statutaire naam Qing Sustainable BV

Handelsnaam QING Sustainable

2 Contactpersoon

Geslacht ☒ Man
☐ Vrouw

Voorletters F.S.

Voorvoegsels

Achternaam Huizinga

Functie Energie Consultant

3 Vestigingsadres bedrijf

Postcode 6827 AV

Huisnummer 73

Huisletter -

Huisnummertoevoeging

LB1

Straatnaam

Westervoortsedijk 73

Woonplaats

Arnhem

Adres

Westervoortsedijk 73 LB1
6827 AV Arnhem

4 Correspondentieadres

Adres

Postbus 882
6800 AW Arnhem

5 Contactgegevens

Telefoonnummer

0623160967

Faxnummer

-

E-mailadres

fhuizinga@qing.nl

Adres berichtenbox

-

Formulierversie
2018.01

Locatie

1 Locatieaanduiding

Locatie waar de werkzaamheden plaatsvinden

- ☐ Adres
☒ Kadastraal perceelnummer
☐ Locatie op Noordzee, Waddenzee of IJsselmeer

2 Adres

Postcode

Zie kadastrale perceelnummers hieronder.
En tevens de vergunningsaanvraag met
nummer: 3692647.

Huisnummer

Huisletter

Huisnummertoevoeging

Straatnaam

Plaatsnaam

Gelden de werkzaamheden in deze
aanvraag/melding voor meerdere
adressen of percelen?

- ☐ Ja > Specificeer hieronder de locatie(s)
☐ Nee

Specificatie locatie

Toelichting op locatie

3 Kadastraal perceelnummer

Burgerlijke gemeente

Midden-Drenthe

Kadastrale gemeente

Smilde

Kadastrale sectie	K
Kadastraal perceelnummer	2448
Bouwplannaam	Zonnepark Norgervaart
Bouwnummer	-
Gelden de werkzaamheden in deze aanvraag/melding voor meerdere adressen of percelen?	☒ Ja ☐ Nee
Specificatie locatie	Percelen: SDE01-K-2448 SDE01-K-2283 SDE01-K-2284 SDE01-K-2285
Toelichting op locatie	Het plangebied betreft ca. 30 hectare waarop LC Energy een zonnepark wil realiseren. Toegang tot het park is mogelijk via het Noord-Oosten. Ruimtelijke onderbouwing, Landschappelijke inrichtingsplan, e.d. zijn te vinden in de bijlage.

4 Eigendomssituatie

Eigendomssituatie van het perceel	☐ U bent eigenaar van het perceel ☐ U bent erfpachter van het perceel ☒ U bent huurder van het perceel ☐ Anders
Uw belang bij deze aanvraag	LC Energy is ontwikkelaar van het zonnepark.

5 Aanvulling locatieaanduiding

RD coördinaten	
X-coördinaat	-
Y-coördinaat	-
ETRS89 / WGS84 Coördinaten	
Invoerwijze	☐ Graden.decimale graden ☐ Graden.minuten.decimale minuten ☐ Graden.minuten.seconden.decimale seconden
Lengte	-
Breedte	-
Kilometerraai	
Rivier of kanaal	-
Kilometering	-
Zijde	☐ Noorden (N) ☐ Zuiden (Z) ☐ Oosten (O) ☐ Westen (W) ☐ Links (Li) ☐ Rechts (Re)

6 Toelichting

Eventuele toelichting op locatie

-

Werk of werkzaamheden uitvoeren

Formulierversie
2018.01

1 Werk of werkzaamheden uitvoeren

- ⑦ Binnen welk bestemmingsplan zullen de werken, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden worden uitgevoerd?

Huidige bestemmingsplan (agrarisch), voor het zonnepark zal worden afgeweken van het huidige bestemmingsplan.

Welke werken, geen bouwwerken zijnde, of welke werkzaamheden zullen worden uitgevoerd?

Landschappelijke inrichting (groenstrook rondom zonnepark, bloemig kruidenrijk), nieuwe waterpoel, elektriciteitskabels.

Wordt grond afgevoerd naar een andere locatie?

- ☐ Ja
☒ Nee

Geef aan om hoeveel m³ af te voeren grond het gaat.

-

Geef het adres van de locatie waarnaar de grond wordt afgevoerd.

-

Zijn er obstakels aanwezig die in de weg staan voor het uitvoeren van het werk of de werkzaamheid?

- ☐ Ja
☒ Nee

- ⑦ Staat in het bestemmingsplan dat een rapport moet worden overlegd waarin de archeologische waarde is vastgelegd van het terrein dat zal worden verstoord?

- ☐ Ja
☒ Nee

Formulierversie
2018.01

Toelichting Werk of werkzaamheden uitvoeren

1 Werk of werkzaamheden uitvoeren

Binnen welk bestemmingsplan zullen de werken, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden worden uitgevoerd?
- Onder bestemmingsplan wordt hier ook een provinciaal inpassingsplan, rijksinpassingsplan, beheersverordening, exploitatieplan of voorbereidingsbesluit verstaan.

Staat in het bestemmingsplan dat een rapport moet worden overlegd waarin de archeologische waarde is vastgelegd van het terrein dat zal worden verstoord?

- Onder bestemmingsplan wordt hier ook een provinciaal inpassingsplan of rijksinpassingsplan verstaan. Als het plan dit bepaalt, moet u een archeologisch rapport als bijlage bij deze aanvraag voegen.

Formulierversie
2018.01

Kosten

Werk of werkzaamheden uitvoeren

Werk of werkzaamheden uitvoeren

Wat zijn de geschatte kosten in
euro's (exclusief BTW)?

€ 16.500

Projectkosten

Wat zijn de geschatte kosten
voor het totale project in euro's
(exclusief BTW)?

€ 20.000

Formulierversie
2018.01

Toe te voegen bijlagen

- Gegevens werk of werkzaamheden uitvoeren
- Situatietekening Werk of werkzaamheden uitvoeren
- Bijlage anders Werk of werkzaamheden uitvoeren

Zie volledige aanvraag (3692647), deze bevat alle noodzakelijke bijlagen.

Nawoord en ondertekening

*Alleen te beantwoorden
als de bijlagen nog niet
compleet zijn*

*Alleen te beantwoorden
als de bijlagen nog niet
compleet zijn*

Zijn de bijlagen bij deze aanvraag
compleet

☒ Ja Zie volledige aanvraag (3692647)
☐ Nee

De volgende bijlagen dien ik later
in

n.v.t.

De volgende bijlagen dien ik niet in

n.v.t.

Vul uw eventuele persoonlijke
opmerkingen over uw aanvraag
hier in.

Uitvoering van de werkzaamheden vormen een
toevoeging op onze bestaande vergunningsaanvraag
(nr. 3692647).

Als blijkt dat voor één van de
onderdelen geen vergunning
verleend kan worden, wilt u dan
voor de overige onderdelen wel
een vergunning ontvangen?

☒ Ja
☐ Nee

Geeft u toestemming om persoons-
en adresgegevens van de
aanvrager/melder en, indien van
toepassing, de gemachtigde
openbaar te maken?

☐ Ja
☒ Nee

Geeft u toestemming om de
geschatte projectkosten / kosten
van de werkzaamheden openbaar
te maken?

☐ Ja
☒ Nee

☒ Hierbij verklaar ik dat ik de aanvraag/melding naar waarheid heb ingevuld en dat ik weet dat er
kosten verbonden kunnen zijn aan het indienen van een aanvraag.

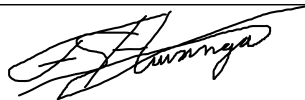
*Niet verplicht in te vullen
indien u gemachtigde
bent*

Handtekening aanvrager

Datum

03-08-2018

Handtekening

Handtekening gemachtigde

Datum

03-08-2018

Handtekening

Terugsturen van de aanvraag

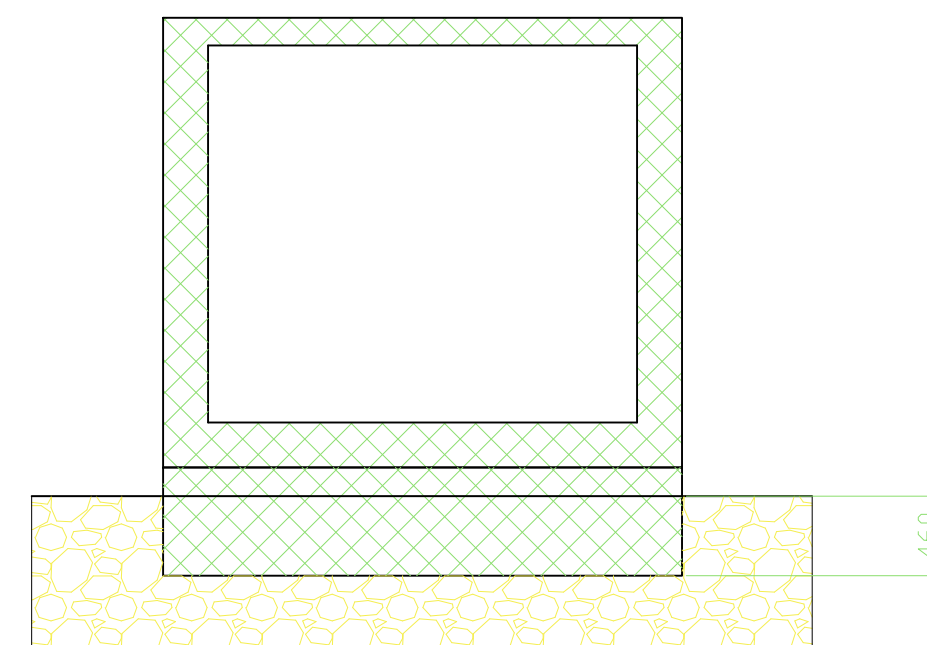
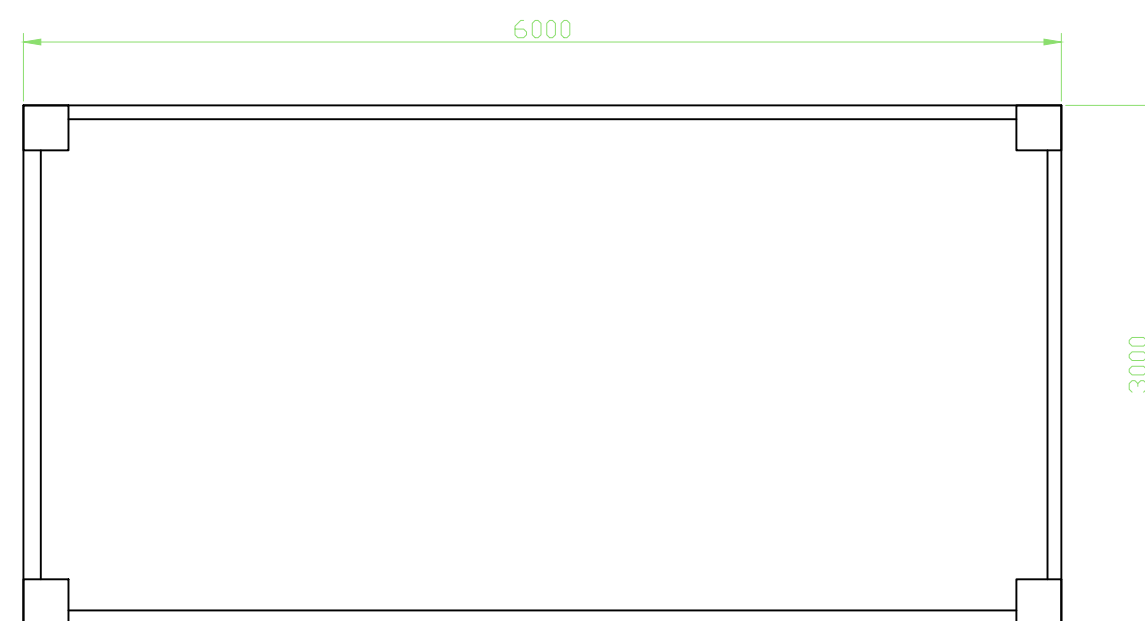
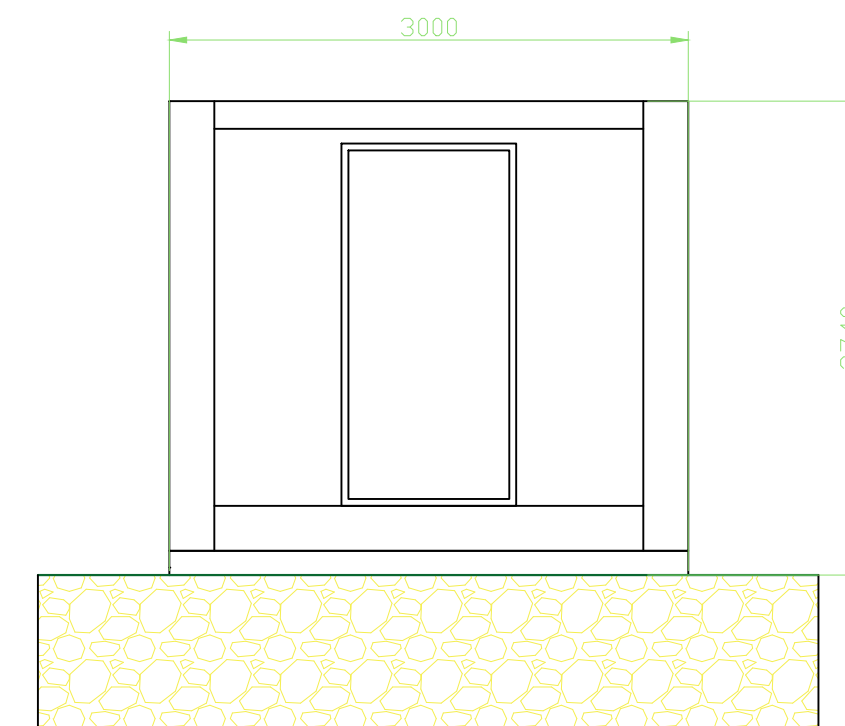
U kunt de aanvraag of melding inclusief bijbehorende bescheiden per post versturen naar onderstaand adres van het bevoegd gezag. Het e-mailadres of contactformulier is alleen bedoeld voor het stellen van vragen en niet voor het indienen van een aanvraag of aanvullende gegevens.

Bevoegd gezag omgevingsvergunning

Naam:	Gemeente Midden-Drenthe
Bezoekadres:	Gemeente Midden-Drenthe Raadhuisplein 1 9411 NB Beilen
Postadres:	Gemeente Midden-Drenthe Postbus 24 9410 AA Beilen
Telefoonnummer:	(0593) 539222
Faxnummer:	(0593) 539390
E-mailadres:	olo@middendrenthe.nl
Website:	www.middendrenthe.nl
Bereikbaar op:	ma,di,vr 08.30-12.00;wo 08.30-16.00;do 08.30-20.00

Bevoegd gezag watervergunning

Naam:	Drents Overijsselse Delta
Bezoekadres:	Dr. van Deenweg 186, 8025 BM Zwolle
Postadres:	Postbus 60, 8000 AB Zwolle
Telefoonnummer:	088-2331200
E-mailadres:	info@wdodelta.nl
Website:	www.wdodelta.nl
Contactpersoon:	Team Vergunningen

0	16 mei 2018				Originele tekening
Rev.	Date	Ontw.	Contr.	OK	Omschrijving revisie
Project management:		Klant:			
		Algemeen			
			Ontwerp:	Naam:	Datum:
			Tekening:	B. van Melis	21 feb 2018
			Controle:	X XX	XX XXXX XXXX
LC Energy Bronland 12 6708 WH Wageningen Tel.: +31 (0)85-0499604 www.lcenergy.nl		Project:		Schaal:	Formaat:
		Klantsstation 6mx3m	 Aankomende project 3d kasprint	1:40	A2
Planning-fase:			Datum:		
Tekeningnummer:			Eenhed:	Blaak:	Revisie:
			m	1/1	0

Toegangspoort

3,00

3,00

2,00

Hekwerk

2,10

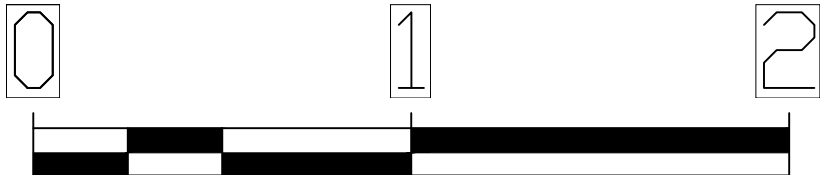
protectie tegen overklimmen
- 1 lijn puntdraad

Gaasafrastering,
kunststof coating kleur blauw

2,50 - 3,00

2,50 - 3,00

0	21 feb 2018				Originele tekening
Rev.	Date	Ontw.	Contr.	OK	Omschrijving revisie
Project management:		Klant:		Naam:	Datum:
		Algemeen		Ontwerp:	
				Tekening:	B. van Melis 21 feb 2018
				Controle:	x. xx xx xxx xxxxx
LC Energy Bronland 12 6708 WH Wageningen Tel.: +31 (0)85-0499604 www.lcenergy.nl		Project:		Schaal:	Formaat:
		Hekwerk LC Energy		1:20	A2
		Planning-fase:		Datum:	
© LC ENERGY		Tekeningnummer:		Eenheid:	Blad:
				m	1/1
				Revisie:	
				0	

MACHTIGING

Gegevens volmachtgever

Bedrijfsnaam: LC Energy BV
Voorletters en achternaam: F.S. Huizinga
Straat en huisnummer: Westervoortsedijk 73 LB1
Postcode en plaats: 6827 AV, Arnhem

Volmachtgever machtigt de hieronder genoemde persoon hem te vertegenwoordigen bij de aanvraag van de vergunning voor het zonnepark bij de gemeente namens LC Energy BV, zulks met de macht van substitutie.

De machtiging eindigt op het moment van toekenning/afwijzing van de vergunning.

Gegevens gemachtigde

Bedrijfsnaam: QING Sustainable BV
Voorletters en achternaam: M. Ruiter
Straat en huisnummer: Westervoortsedijk 73 LB1
Postcode en plaats: 6827 AV, Arnhem

Getekend op 24 april 2018 te Wageningen door:

Volmachtgever

Friso Huizinga
LC Energy BV

Gemachtigde

Martin Ruiter
QING Sustainable BV

The background of the slide is a photograph of a large solar farm. Rows of solar panels are visible, stretching towards the horizon. The sun is low on the horizon, creating a warm, golden glow and long shadows across the panels and the surrounding vegetation. The sky is a mix of orange, yellow, and blue.

OMGEVINGSPROCES
Zonnepark Norgervaart
Midden-Drenthe

Datum: 23 / 5 / 2018

Versie: 1.0

Inhoud

1.	Inleiding	3
2.	Aanpak en proces.....	3
2.1	Ring 1	3
2.2	Ring 2.....	3
2.3	Ontwerp aangepast.....	4
2.4	Terugkoppeling naar de omgeving	4
3.	Draagvlak en participatie	4
3.1	Bijdrage aan lokaal duurzaamheidsproject.....	5
3.2	Postcoderoos project i.s.m. Energiecoöperatie Duurzaam Bovensmilde.....	5
3.3	Overige voordelen van het project.....	7
4.	Overzicht reacties omwonenden en antwoorden	7
4.1	Procedure	7
4.2	Dubbel landgebruik	7
4.3	Veld versus dakopstelling	8
4.4	Locatiekeuze	8
4.5	Minimaliseren zichtbaarheid	9
4.6	Elektriciteitsaansluiting.....	9
4.7	Rekening houden met lokale omstandigheden	10
4.8	Impact op flora en fauna	10
4.9	Foerageergebied voor ganzen, zwanen en kraanvogels.....	11
4.10	Groen onderhoud.....	11
4.11	Toegang en beveiliging.....	11
4.12	Levensduur	12
4.13	Impact op woningwaarde	12
4.14	Overlast.....	13
4.15	Participatie	13
4.16	Postcoderoos	14
5.	Aanpassingen in het ontwerp	14
6.	Conclusie	16
	Bijlage 1: Adressenlijst Ring 1 en Ring 2	17
	Bijlage 2: Brief naar omwonenden Ring 1	17
	Bijlage 3: Brief naar omwonenden Ring 2	17
	Bijlage 4: Brief terugkoppeling bewoners	17

1. Inleiding

Lokaal draagvlak en participatie zijn essentieel voor elk zonne-energie project. Daarom zorgt LC Energy voor een zorgvuldig proces om de lokale omwonenden, organisaties en instanties te informeren en te betrekken alvorens er een aanvraag omgevingsvergunning of aanvraag bestemmingsplanherziening wordt ingediend. Als ontwikkelaar proberen wij vooraf zo goed mogelijk te werken aan de landschappelijke inpassing, daarbij rekening houdend met input van de omwonenden. Hierbij is het, o.a. vanwege de afweging tussen de ruimtevraag en impact op het rendement van de ontwikkeling, niet altijd mogelijk om aan alle wensen van omwonenden, organisaties en instanties te voldoen. Dit ligt soms ook aan wensen die uiteen liggen.

2. Aanpak en proces

Voor de aanpak bij Zonnepark Norgervaart in Midden-Drenthe is onderscheid gemaakt in twee ringen. De eerste ring betreft de bewoners het dichtst bij het park. De tweede ring betreft personen die op een iets grotere afstand wonen. De onderstaande figuur 1 geeft een overzicht van de bewoners woonachtig binnen deze twee ringen. Met de mensen woonachtig binnen de eerste ring is per brief contact gezocht en is gesproken met diegene die hierop hebben gereageerd. Mensen woonachtig binnen de tweede ring, alsmede de bewoners binnen ring 1, zijn uitgenodigd voor een inloopbijeenkomst.

2.1 Ring 1

Direct omwonenden zijn benaderd met specifieke brieven met uitnodigingen voor keukentafel-gesprekken. Middels persoonlijke gesprekken is met tien huishoudens gesproken die het meest nabij gelegen wonen ten opzichte van het plangebied. Wij hebben de vragen en bezwaren in hoofdstuk 4 samengevoegd en hierop een toelichting gegeven. Zie bijlage 1 voor de adressenlijst en bijlage 2 de brief die naar de omwonenden van Ring 1 is verzonden.

2.2 Ring 2

Er is een inloopbijeenkomst georganiseerd voor een breder publiek op maandag 19 maart 2018, van 18.00 – 21.00u bij restaurant de Bridge. Naast de omwonenden van ring 1 zijn 104 huishoudens uitgenodigd uit ring 2. In totaal zijn er om en nabij 60 omwonenden aanwezig geweest tijdens de inloopbijeenkomst. Op de avond zelf zijn de initiële plannen gepresenteerd en is met de geïnteresseerden gesproken. Waar mogelijk is direct geantwoord op de vragen van de omwonenden. In hoofdstuk 4 zijn de vragen en bezwaren gecategoriseerd en beantwoord. Zie in bijlage 1 de adressenlijst waar de uitnodiging aan is verzonden. Als bijlage 3 is de brief toegevoegd die naar deze adressen is verstuurd.

Figuur 1: Overzicht Zonnepark Norgervaart, bewoners ring 1 (groen) en bewoners ring 2 (blauw)

2.3 Ontwerp aangepast

Naar aanleiding van de bovenstaande sessies, is het ontwerp aangepast. Het definitieve ontwerp, zoals beschreven in de ruimtelijke onderbouwing, bevat in ons opzicht een optimale balans tussen technische en financiële mogelijkheden, waarbij zoveel als mogelijk rekening is gehouden met de wensen van betrokkenen. De ontwikkelingen in het ontwerp staan verder beschreven in hoofdstuk 5.

2.4 Terugkoppeling naar de omgeving

Om de buurt zo goed mogelijk te informeren gaan wij de omwonenden van 'Ring 1' als 'Ring 2', waarvan wij tijdens de gesprekken de email adressen hebben mogen ontvangen, een brief sturen per email. Hierin staat een update van het project en wordt aangegeven hoe we rekening hebben gehouden (voor zover dat kon) met de belangrijkste wensen. In bijlage 4 is een concept toegevoegd van de brief die verstuurd wordt zodra de vergunningsaanvraag in behandeling wordt genomen.

3. Draagvlak en participatie

Lokaal draagvlak is van groot belang voor de haalbaarheid van dit project. In het vorige hoofdstuk is het proces beschreven hoe wij als ontwikkelaar omwonenden hebben betrokken in onze plannen. Tijdens gesprekken en de inloopbijeenkomst hebben omwonenden zowel positieve als negatieve reacties

gegeven. Omwonenden hebben ook de wens aangegeven om te kunnen profiteren van het zonnepark. Hieronder zijn een aantal mogelijkheden gegeven die we willen bieden aan omwonenden om ze hierin te betrekken en te laten profiteren van dit initiatief:

- Eénmalige bijdrage van € 75.000 aan één of meerdere lokale duurzaamheidsprojecten;
- Postcoderoos project in samenwerking met Energiecoöperatie Duurzaam Bovensmilde.

Beide participatie mogelijkheden zijn hieronder verder uitgewerkt.

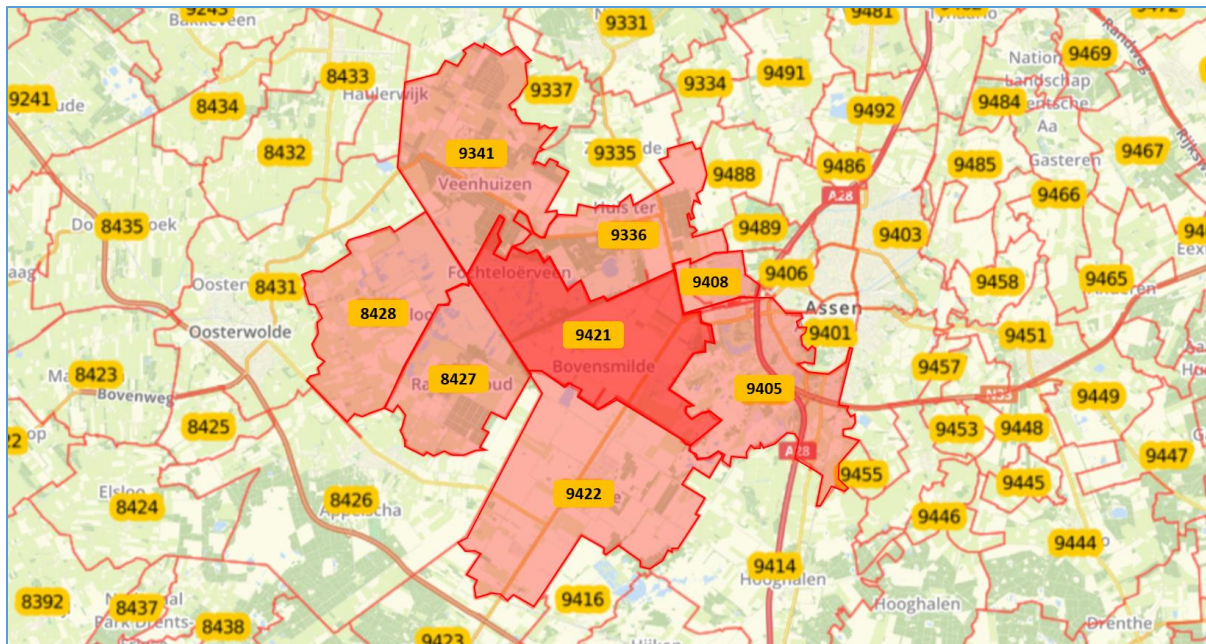
3.1 Bijdrage aan lokaal duurzaamheidsproject

LC Energy is bereid om een éénmalige bijdrage te leveren van € 2.500 per MWp aan één of meerdere lokale duurzaamheidsprojecten; 30 MWp resulteert daarmee in een bijdrage van € 75.000. Zodra het project tot realisatie komt, kunnen lokale organisaties initiatieven indienen waarvoor zij een bijdrage zouden kunnen gebruiken. In overleg met de buurt en de Gemeente zullen we één of enkele van deze duurzaamheidsinitiatieven ondersteunen, bijvoorbeeld door het plaatsen van een zonne-energie installatie op een gemeenschapsgebouw in de buurt (een school, een sport accommodatie of een buurtcentrum), maar ook andere initiatieven kunnen worden ingediend.

3.2 Postcoderoos project i.s.m. Energiecoöperatie Duurzaam Bovensmilde

De regeling Verlaagd Tarief, ook wel bekend als de Postcoderoos regeling, betreft een fiscale regeling voor het collectief opwekken van duurzame energie. Deze fiscale regeling geeft recht op een korting op de energiebelasting als een particulier samen met anderen investeert in bijvoorbeeld een zonne-energie project. Om hiervoor in aanmerking te komen dienen deelnemers woonachtig te zijn binnen een zogenaamd postcoderoosgebied, bestaande uit enkele aangrenzende 4-cijferige postcode gebieden.

In overleg met Energie Coöperatie Duurzaam Bovensmilde zijn wij tot de conclusie gekomen dat deze postcoderoos regeling de meest geschikte methode is om omwonenden te laten participeren. LC Energy stelt 250 kWp (ruim 900 zonnepanelen) beschikbaar aan Duurzaam Bovensmilde zodat lokale omwonenden als eigenaar kunnen participeren. Het wordt een uitdaging voor de energiecoöperatie om dit zo volledig mogelijk benutten, daarom is de afspraak dat LC Energy het restant zelf in beheer houdt. Naar verwachting kunnen in dat geval ongeveer 100 huishoudens hieraan deelnemen (gemiddeld 2,5 kWp per huishouden). Sommige huishoudens kunnen daarbij één of enkele zonnepanelen kopen, anderen zullen een groter aantal afnemen. Het centrum van de postcoderoos, en daarmee ook de fysiek aangrenzende postcodes, kan men zelf bepalen. Figuur 2 geeft een visualisatie van een mogelijke postcoderoos (centrum 9421), echter elk van deze postcode gebieden kan worden gekozen als het centrum van de postcoderoos. Tabel 1 geeft een overzicht van een postcoderoos waarbij zoveel mogelijk omwonenden uit de gemeente Midden-Drenthe kunnen deelnemen. Daarbij zijn ongeveer 9.500 huishoudens beschikbaar, oftewel 1% van deze omwonenden kan in dit geval participeren.

Figuur 2: Voorbeeld Postcoderoos - elke aangrenzende postcode kan als centrum worden geselecteerd.

Postcode	Gemeente	Particuliere huishoudens	Gemiddeld aantal personen per huishouden	Aantal personen
9422	Midden-Drenthe	2.120	2,32	4.918
9421	Midden-Drenthe	1.435	2,38	3.415
9405	Assen	2.515	2,35	5.910
9414	Midden-Drenthe	610	2,28	1.391
9416	Midden-Drenthe	50	2,63	132
9423	Midden-Drenthe	575	2,27	1.305
8426	Ooststellingwerf	2.075	2,14	4.441
8427	Ooststellingwerf	155	2,50	388
Totaal	-	9.535	2,36	21.900

Bron: CBS, Bevolking en huishoudens; viercijferige postcode, 1 januari 2016

Tabel 1: Postcoderoos met zo groot mogelijk bereik in Midden-Drenthe (centrum betreft postcode 9422)

LC Energy beschikt over de kennis, ervaring en financieringsmogelijkheden om dit grootschalige zonne-energie project te initiëren, volledig te ontwikkelen en te realiseren. Na realisatie wordt het vermogen van maximaal 250 kWp via een aparte energiemeter beschikbaar gesteld aan de energiecoöperatie. Zij kunnen dit risicoloos en, door mee te doen in het schaalvoordeel van LC Energy, voor een relatief lage investering overnemen van LC Energy. Wij kunnen tevens helpen bij het benaderen van geïnteresseerden door brieven te versturen over het project. Duurzaam Bovensmilde beschikt over de kennis en ervaring voor het betrekken van leden en het concretiseren van de postcoderoos regeling. Voor energiecoöperaties is het vaak lastig om in het begin stadium van een project leden en daarmee financiering te vinden voor de ontwikkeling van een project (onderzoeken, legeskosten, netaansluiting, e.d.). Via deze methode kunnen bewoners laagdrempelig deelnemen aan een vergevorderd en daarmee risicoloos project.

3.3 Overige voordelen van het project

Naast de hierboven beschreven mogelijkheden, biedt het project de volgende voordelen:

- Er wordt duurzame energie opgewerkt (29.280 MWh per jaar). Dit staat gelijk aan het gemiddelde verbruik van ca. 8.350 huishoudens;
- Werkgelegenheid tijdens de constructie, de ontmanteling en tijdens het beheer en onderhoud van het zonnepark (met groene inpassing). Waar mogelijk gaan we samenwerken met lokale partijen;
- Versterken van de biodiversiteit door goede landschappelijke inpassing.

4. Overzicht reacties omwonenden en antwoorden

Tijdens de afspraken en bijeenkomst met omwonenden, geven mensen aan de noodzaak te zien van duurzame energie projecten om de klimaatdoelstellingen te behalen. Echter, net als met elk grootschalig zonne-energie project, hebben mensen ook vragen en zijn zij bezorgd over bepaalde aspecten. Hieronder is een gecategoriseerd overzicht gegeven van de vragen van omwonenden en de toelichting hierop vanuit LC Energy.

4.1 Procedure

Vraag:

Welke procedure wordt er gevolgd en wordt hierbij het bestemmingsplan gewijzigd?

Antwoord 1

Voor het verkrijgen van een vergunning wordt een uitgebreide omgevingsvergunning in afwijking van het bestemmingsplan aangevraagd. De bestemming van het terrein zoals in het bestemmingsplan is benoemd wordt daarbij niet aangepast.

4.2 Dubbel landgebruik

Vraag

Wordt het land ingezet voor meerdere doeleinden (dubbel ruimtegebruik)?

Antwoord 1

Rondom en tussen de zonnepanelen krijgen bloemen en kruiden de kans te groeien dat ruimte biedt voor bijen. Ook schapen kunnen enkele weken per jaar op de locatie grazen. Enkele bewoners hebben echter aangegeven liever geen schapen te laten grazen i.v.m. geluids- en geuroverlast. In overleg met de bewoners kan er gekozen worden voor begrazing door schapen gedurende enkele weken per jaar.

4.3 Veld versus dakopstelling

Vraag

Waarom komen de zonnepanelen niet alleen op gebouwen?

Antwoord 1

Nederland heeft grote ambities voor duurzame energie. De provincie Drenthe heeft de ambitie om in 2050 energieneutraal te zijn. Om dit voor elkaar te krijgen zullen er allerlei maatregelen genomen moeten worden. Zo moet een groot deel van de energie die nu wordt gebruikt worden bespaard, moeten er op vele daken zonnepanelen komen en moeten er zonneparken en andere vormen van duurzame energieopwekking worden gerealiseerd. Het is niet een kwestie van het één of het ander, maar en, en, en.

Antwoord 2

Om te voldoen aan de landelijke ambities voor energiebesparing en duurzame energie zijn er veel alternatieven van allerlei schaalgroottes noodzakelijk. Vanuit de Nederlandse overheid worden meerdere alternatieven gestimuleerd, en grootschalige zonne-energie projecten in veldopstelling hoort daarbij.

4.4 Locatiekeuze

Vraag

Waarom moet het park op deze locatie? Het betreft landbouwgrond.

Antwoord 1

Als ontwikkelaar doorloopt LC Energy een zorgvuldige selectie procedure om te komen tot een geschikte locatie voor een zonnepark. Dit proces hebben wij ook in de gemeente Midden-Drenthe toegepast, en daarin hebben wij zoveel mogelijk aspecten meegenomen in onze overweging. Hierbij kan gedacht worden aan uitgangspunten op het gebied van: techniek, financiën, toegang, natuur, historie, gemeentelijke beleid, nabijheid van het elektriciteitsnet, etc. Dit proces is uitvoerig beschreven in het document “*LCE20180523 - Selectieproces Zonneparken Midden-Drenthe*”. Hieruit blijkt dat deze locatie één van de weinige geschikte locaties is in de gemeente Midden-Drenthe voor de realisatie van een zonnepark.

Antwoord 2

Om Nederland volledig te voorzien van duurzame energie in 2050, is het grootschalig toepassen van duurzame energie bronnen zoals wind-, bio- en zonne-energie noodzakelijk. De benodigde hoeveelheid geïnstalleerd vermogen aan zonne-energie wordt daarvoor geschat tussen de 40 en de 100 GWp (momenteel beschikt Nederland over 3,2 GWp). Uitgaande van 60 GWp totaal, en dat daarvan zeker 40 GWp op daken gerealiseerd moet kunnen worden, zal ook ongeveer 20 GWp op gronden geplaatst moeten worden om tijdig de klimaatdoelstellingen te kunnen behalen. In dit toekomst scenario zou

landelijk in totaal 20.000 hectare aan zonneparken gerealiseerd worden, dat staat gelijk aan (in het geval de zonneparken enkel en alleen op landbouwgronden gerealiseerd zouden worden) ca. 1,0% van de totale landbouwgrond in Nederland (1.960.000 hectare¹). Daarbij, in tegenstelling tot fossiele alternatieven, betreft het een tijdelijke ontwikkeling (20-30 jaar) waarbij er géén onomkeerbare schade wordt toegebracht aan het milieu. Na die tijd zijn er mogelijk nieuwe en weer efficiëntere technologieën beschikbaar.

4.5 Minimaliseren zichtbaarheid

Vraag

Welke maatregelen zijn genomen om de zichtbaarheid van het zonnepark te minimaliseren?

Antwoord 1

Langs de volledige Westelijke helft van het plangebied is een ecologische hoofdstructuur met hoge beplanting aanwezig. Hierdoor is het niet mogelijk om vanaf deze zijde het zonnepark te kunnen zien. De Oostelijke helft van het plangebied is momenteel wel open en is het zichtbaar voor de omwonenden. Een aantal van deze omwonenden heeft aangegeven de zonnepanelen liever helemaal niet te willen zien. Andere omwonenden hebben juist gevraagd om het weidse landschap te behouden. In de landschappelijke inpassing worden alle eisen en wensen meegenomen en tegen elkaar afgewogen. In de landschappelijke inpassing is uitgegaan van hoge beplanting langs de Oost-zijde van het plangebied, waaronder een bos en struweelstrook (ca. 4-5 meter hoog) langs de Noordelijke Oost-zijde en een ruigtestrook (ca. 2 meter hoog) langs de Zuidelijke Oost-zijde. Zie voor de volledige beschrijving de landschappelijke inpassing.

Antwoord 2

Er is gekozen om een lage constructie toe te passen die technisch, financieel en qua onderhoud mogelijk is. De maximale hoogte van de zonnepanelen komt daardoor uit op 2,00m. Omdat het plangebied als geheel ca. 0,80m lager is gelegen dan de omgeving is de belevingshoogte van de zonnepanelen beperkt.

Antwoord 3

Voor de verzekerbaarheid van het project wordt een hekwerk geplaatst rondom de zonnepanelen, het hekwerk betreft een hoogte van 2,0m. Voor het hekwerk worden verschillende soorten beplanting toegepast om ook deze zoveel mogelijk uit het zicht te houden.

4.6 Elektriciteitsaansluiting

Vraag

Waar wordt de elektriciteit van het zonnepark op aangesloten?

¹ CBS (2016): *Landbouw; gewassen, dieren en grondgebruik naar hoofdbedrijfstype, regio*

Antwoord 1

In overleg met Enexis is ervoor gekozen om een 25,0 MVA inkoopstation aan te sluiten op het onderstation Zeyerveen ten Westen van Assen. Deze worden met elkaar verbonden via 10 kV middenspanningskabels langs de openbare weg. Het inkoopstation wordt aan de Noordzijde van het plangebied gepositioneerd op ten minste 50 meter afstand van de nabij gelegen woningen. Bij het aansluiten van het zonnepark op dit inkoopstation moet LC Energy voldoen aan de wettelijke normen en specificaties die worden gesteld door de netbeheerder zodat de kwaliteit van het bestaande elektriciteitsnet behouden blijft.

4.7 Rekening houden met lokale omstandigheden

Vraag

Hoe houdt LC Energy rekening met lokale omstandigheden rondom het plangebied (bijv. huizen, etc.)?

Antwoord 1

In de landschappelijke inpassing is uitgegaan van hoge beplanting langs de Oost-zijde van het plangebied om de visuele impact van het zonnepark voor omwonenden te minimaliseren. Dit betreft een bos en struweelstrook (ca. 4-5 meter hoog) langs de Noordelijke Oost-zijde en een ruigtestrook (ca. 2 meter hoog) langs de Zuidelijke Oost-zijde. Zie voor de volledige beschrijving de landschappelijke inpassing. Dit is verder toegelicht in het inrichtingsplan.

Antwoord 2

De voorgenomen inrichting van de betrokken gronden als zonnepark levert geen hinder of gevaar op voor omliggende gevoelige functies. Wel worden een inkoopstation, meerdere transformatorstations en omvormers binnen het plangebied geplaatst. Het inkoopstation heeft een bronvermogen van maximaal 25,0 MVA en de transformatorstations hebben een bronvermogen van maximaal 2,5 MVA. In de VNG-uitgave 'Bedrijven en milieuzonering' (hierin zijn, voor een goede ruimtelijke ordening, richtafstanden opgenomen) valt het inkoopstation onder de activiteit 'elektriciteitsdistributiebedrijven met transformatorvermogen van 10 MVA – 100 MVA'. Voor deze activiteit is in de richtafstanden tabel voor het aspect geluid 50 meter opgenomen. Dit betekent dat wordt geadviseerd om, op basis van een goede ruimtelijke ordening, een afstand van minimaal 50 meter aan te houden met geluidsgevoelige functies. De transformatorstations vallen onder de activiteit 'elektriciteitsdistributiebedrijven met transformatorvermogen tot 10 MVA'. Hiervoor wordt geadviseerd om een afstand van minimaal 30 meter aan te houden met geluidsgevoelige functies. De transformatorstations worden op aanmerkelijk grotere afstand van de bestaande woningen gesitueerd. Met betrekking tot geluid blijft dan ook een aanvaardbaar woon- en leefklimaat aanwezig.

4.8 Impact op flora en fauna

Vraag

Wat is de impact van het zonnepark op de Flora en Fauna?

Antwoord 1

In het algemeen heeft het zonnepark een positieve impact op de natuur omdat de grond niet langer meer wordt gebruikt voor agrarische doeleinden. Hierdoor kan de grond zich herstellen zodat er een kruidenrijk grasland kan ontstaan.

Antwoord 2

Voor de aanleg van het zonnepark zullen geen bomen worden gekapt.

4.9 Foerageergebied voor ganzen, zwanen en kraanvogels

Vraag

Wat is de impact van het zonnepark op het foerageergebied voor ganzen, zwanen en de kraanvogels?

Antwoord 1

Met de realisatie van het zonneveld zal er circa 30 hectare bouwland verloren gaan als foerageergebied voor ganzen, zwanen en kraanvogels. Op basis van het natuurbeheerplan voor het Natura2000 gebied wordt echter geconstateerd dat met name de percelen, direct gelegen ten zuiden van het veen door de soorten gebruikt worden om te foerageren. Bovendien is de kraanvogel, hoewel een icoon voor met name de provincie Drenthe niet aangewezen als vogelrichtlijn soort voor het gebied. Voorts is het gebied aangewezen als kerngebied/vogelrichtlijngebied voor het paapje en de roodborsttapuit. Beide soorten zijn gebonden aan structuurrijke terreinen met een afwisseling van ruigte, grasland en voldoende uitkijkpunten en zangposten. De huidige landschappelijke inrichting zorgt ervoor dat de geschiktheid van het plangebied voor deze soorten verder toeneemt. Voor het paapje worden eveneens kansen toegedicht, met name omdat het fochteloerveen een belangrijk aandeel van de populatie van de soort in Nederland bezit. Ook wordt er een hekwerk toegepast met een onderdoorgang voor fauna.

4.10 Groen onderhoud

Vraag

Hoe zit het met het onderhoud van de beplanting (hoge singel, bos en struweelstrook, haag en ruigtestrook) rondom het project?

Antwoord 1

LC Energy is verantwoordelijk voor het onderhoud van de beplanting rondom het project, het grasland onder de panelen en de sloten binnen het plangebied. Hiervoor willen wij samenwerken met een lokale hovenier om dit regelmatig te onderhouden. Zie ook hoofdstuk 5.4 van het Inrichtingsplan.

4.11 Toegang en beveiliging

Vraag

Hoe wordt de toegang en beveiliging van het zonneveld geregeld?

Antwoord 1

De locatie heeft een private eigenaar. De toegang tot de locatie bevindt zich momenteel aan de Noord-Oostzijde van het plangebied en dit zal voor het zonnepark niet worden gewijzigd. Deze toegang wordt met name tijdens de aanleg- en ontmantelingsfase gebruikt. Na ingebruikname van het park, hoeft het park nauwelijks bezocht te worden.

Antwoord 2

Voor de toegang zal gebruik gemaakt worden van de bestaande ingang via het Noord-Oosten. Tijdens de aanleg zal LC Energy blijven communiceren met de bewoners langs deze toegangsweg om overlast te minimaliseren.

Antwoord 3

Om te voldoen aan de eisen van de verzekeraar zal er een hekwerk geplaatst worden om het zonnepark met een maximale hoogte van 2,0 m. Dit hekwerk is gepositioneerd aan de binnenzijde van de beplanting rondom het zonnepark en is daarmee van buitenaf vrijwel niet zichtbaar.

4.12 Levensduur

Vraag

Hoe lang blijft dit project aanwezig op deze locatie?

Antwoord

Over de maximale duur van de vergunning heeft de Gemeente Midden-Drenthe nog geen uitspraak gedaan. Derhalve heeft LC Energy voor deze vergunning een termijn aangevraagd van maximaal 30 jaar. Daarna moet het zonnepark ontmanteld worden en wordt de grond teruggebracht naar haar originele staat.

4.13 Impact op woningwaarde

Vraag

Wat is de impact van een zonnepark op de woningwaarde?

Antwoord

Zonneparken in Nederland worden steeds meer onderdeel van het standaard landelijke uiterlijk. De zonnepanelen worden hier laag gepositioneerd en op een goede wijze landschappelijk ingepast, waardoor de visuele impact laag zal zijn.

Er kan recht op planschade ontstaan met het afgeven van de omgevingsvergunning. In de wet is hiertoe een speciale vorm van nadeelcompensatie/schadevergoeding opgenomen, voor het ontstaan van waardedaling van onroerende zaken en bepaalde vormen van inkomensschade. Verzoeken om planschadevergoeding worden behandeld door de gemeente.

4.14 Overlast

Vraag

Zorgen zonnevelden voor extra overlast?

Antwoord 1: Geluid

Er is geen sprake van industrielawaai vanuit het nieuw te realiseren zonnepark. In het plangebied worden zonnepanelen geplaatst. Deze zonnepanelen produceren geen geluid. Daarnaast worden er ook geen installaties opgenomen die een wezenlijke geluidsemissie veroorzaken, waardoor nader onderzoek noodzakelijk is. De onderdelen die enig geluid produceren (zoals de transformator en het inkoopstation) worden op ten minste 50 meter afstand van de omwonenden gepositioneerd. Ze liggen hiermee op ruime afstand van de dichtstbijzijnde geluidsgevoelige bestemmingen.

Antwoord 2: Schittering/lichtreflectie

Van significante lichtreflectie is geen sprake. De panelen worden maximaal 2,00 meter hoog (boven maaiveld) en worden geplaatst onder een hoek van 12,5°. Daarnaast worden de zonnepanelen in een zuidopstelling geplaatst en landschappelijk ingepast. Hierbij zal de reflectie nooit naar beneden zijn gericht. De huidige kwalitatieve zonnepanelen zijn daarbij voorzien van een anti reflectie coating of folie. Dit zal hinderlijke reflectie voorkomen tijdens normale weersituaties. Rondom het zonnepark worden een singel, bosvlak, struweelstrook, haag en ruigtestroken toegepast zodat eventuele reflectie aan het begin of het eind van de dag wordt voorkomen.

Antwoord 3: Elektromagnetische straling

Bij het inkoopstation en de transformatoren zullen extreem laagfrequente elektromagnetische velden (ELF) vrijkomen. Ten aanzien van elektromagnetische straling bij hoogspanningsmasten hanteert de overheid een voorzorgsprincipe waarbij een grens wordt aangehouden van 0,4 micro Tesla (iT). De GGD-en adviseren om ook bij ander bronnen van ELF-EM velden, zoals onderstations en transformatorhuisjes, dit voorzorgsprincipe te hanteren. Vandaar het advies om dit voorzorgsprincipe ook te hanteren bij de ontwikkeling van een zonnepark door de afstand van een zonnepark tot woningen en gevoelige bestemmingen zodanig te laten zijn dat de magnetische veldsterkte bij de gevoelige bestemmingen niet boven de advieswaarde van 0,4 iT komt. Gezien de relatief grote afstand van zowel omvormers als de transformatoren tot de dichtstbijzijnde burgerwoningen gebeurt dat hier niet.

4.15 Participatie

Vraag

Welke voordelen heeft het zonnepark voor de omgeving, hoe kunnen omwonenden hiervan profiteren?

Antwoord 1:

In hoofdstuk 3.1, 3.2 en 3.3 van dit document is beschreven hoe direct omwonenden kunnen profiteren van dit project en welke andere voordelen het zonnepark biedt. Daaruit blijkt o.a. dat LC Energy een

éénmalige bijdrage beschikbaar stelt voor één of enkele lokale duurzaamheidsprojecten en er wordt een deel van het zonnepark beschikbaar gesteld voor een Postcoderoosproject in samenwerking met de Energiecoöperatie Duurzaam Bovensmilde.

4.16 Postcoderoos

Vraag

Wordt er een postcoderoos project opgesteld, en is Energiecoöperatie Duurzame Bovensmilde bij dit project betrokken?

Antwoord 1:

Ja, zoals te lezen in hoofdstuk 3.2 van dit document wordt een deel van het zonnepark beschikbaar gesteld voor een Postcoderoos project. Hiervoor wordt samengewerkt met Energiecoöperatie Duurzaam Bovensmilde.

5. Aanpassingen in het ontwerp

Gedurende het omgevingsproces heeft LC Energy samen met de landschapsarchitect van Eelerwoude het ontwerp voor het zonnepark Norgervaart aangepast. Hierbij is, waar mogelijk, rekening gehouden met de inbreng van omwonenden. Hieronder is een overzicht gegeven van de aspecten die we hebben meegenomen in het ontwerp van het zonnepark.

- Ontwerp Zonnepark Norgervaart, zie figuur 3:
 - De zonnepanelen worden Zuid georiënteerd met een hellingshoek van 12,5 graden, daarmee komt de maximale hoogte van de panelen uit op 2,00 meter en wordt de visuele impact verminderd. Tevens is het plangebied ca. 0,80 meter lager gelegen dan de omgeving, hierdoor blijft de hoogte van de zonnepanelen beperkt;
 - De transformatorstations worden middenin het zonnepark gepositioneerd om zo de afstand naar direct omwonenden zo groot mogelijk te houden;
 - Langs de volledige Oostzijde van het plangebied worden een bos en struweelstrook (4-5 meter hoog) en een ruigtestrook (2 meter hoog) toegepast om het zicht op de zonnepanelen, en daarmee ook mogelijke schittering, weg te nemen;
 - Aan de Westzijde wordt een nieuwe poel aangelegd als verbindingsplek tussen de bestaande poelen;
 - Langs de Zuidzijde wordt een heide en bloemrijke akkerrand ontwikkeld;
 - Tussen de panelen krijgen bloemen en kruiden de kans te groeien;
 - Een deel van het project wordt beschikbaar gesteld voor een Postcoderoos project in samenwerking met Energiecoöperatie Duurzaam Bovensmilde.

Figuur 3: Ontwerp Zonnepark Norgervaart

6. Conclusie

Bij de ontwikkeling van elk zonnepark doorloopt LC Energy een zorgvuldig omgevingsproces. Dit heeft als doel om te komen tot een optimaal ontwerp van een zonnepark dat de inbreng van de omgeving respecteert. Zoals beschreven in dit document houdt ons ontwerp zoveel als mogelijk rekening met de omgeving en zijn er aanpassingen doorgevoerd naar aanleiding van suggesties van omwonenden. Wij zijn toegeweid om in gesprek te blijven met de omgeving om ook tijdens de realisatie zo goed mogelijk rekening te blijven houden met omwonenden.

Bijlage 1: Adressenlijst Ring 1 en Ring 2

Zie bijlage

Bijlage 2: Brief naar omwonenden Ring 1

Zie bijlage

Bijlage 3: Brief naar omwonenden Ring 2

Zie bijlage

Bijlage 4: Brief terugkoppeling bewoners

Zie bijlage

Bijlage 1: Adressenlijst Ring 1 en Ring 2

Ring 1

Nr.	Adres	Postcode en woonplaats
1	Norgervaart 1	9421 TD, Bovensmilde
2	Norgervaart 2	9421 TD, Bovensmilde
3	Norgervaart 3	9421 TG, Bovensmilde
4	Norgervaart 5A	9421 TG, Bovensmilde
5	Norgervaart 5B	9421 TG, Bovensmilde
6	Norgervaart 6	9421 TG, Bovensmilde
7	Norgervaart 7	9421 TG, Bovensmilde
8	Norgervaart 8	9421 TG, Bovensmilde
9	Norgervaart 10	9421 TG, Bovensmilde
10	Norgervaart 11	9421 TG, Bovensmilde
11	Norgervaart 14	9421 TG, Bovensmilde
12	Norgervaart 15	9421 TG, Bovensmilde
13	Kanaalweg 200A	9421 TC, Bovensmilde
14	Kanaalweg 201	9421 TC, Bovensmilde
15	Kanaalweg 202	9421 TC, Bovensmilde
16	Kanaalweg 203A	9421 TC, Bovensmilde
17	Kanaalweg 203B	9421 TC, Bovensmilde
18	Kanaalweg 203	9421 TC, Bovensmilde
19	Kanaalweg 204	9421 TC, Bovensmilde
20	Kanaalweg 204	9421 TC, Bovensmilde
21	Kanaalweg 205	9421 TC, Bovensmilde
22	Kanaalweg 205A	9421 TC, Bovensmilde
23	Kanaalweg 206	9421 TC, Bovensmilde
24	Kanaalweg 207	9421 TC, Bovensmilde
25	Kanaalweg 207A	9421 TC, Bovensmilde
26	Kanaalweg 208	9421 TC, Bovensmilde

Ring 2

Nr.	Adres	Postcode en woonplaats
27	Kanaalweg 197	9421 TB, Bovensmilde
28	Hoofdvaartsweg 164	9406 XE, Assen
29	Kanaalweg 199	9421 TB, Bovensmilde
30	Hoofdvaartsweg 168	9406 XE, Assen
31	Kanaalweg 200	9421 TC, Bovensmilde
32	Hoofdvaartsweg 170A	9406 XG, Assen
33	Hoofdvaartsweg 141	9405 VC, Assen
34	Hoofdvaartsweg 170	9406 XG, Assen
35	Hoofdvaartsweg 172	9406 XG, Assen
36	Hoofdvaartsweg 143	9405 VC, Assen
37	Hoofdvaartsweg 176	9406 XG, Assen
38	Hoofdvaartsweg 178A	9406 XG, Assen
39	Hoofdvaartsweg 145	9405 VC, Assen
40	Hoofdvaartsweg 178	9406 XG, Assen
41	Hoofdvaartsweg 180	9406 XG, Assen
42	Hoofdvaartsweg 182	9406 XG, Assen
43	Hoofdvaartsweg 184	9406 XG, Assen
44	Kanaalweg 208W	9421 TC, Bovensmilde
45	Hoofdvaartsweg 186	9406 XG, Assen

46	Hoofdvaartsweg 188A	9406 XG, Assen
47	Norgervaart 13R	, Huis ter Heide
48	Hoofdvaartsweg 188	9406 XG, Assen
49	Hoofdvaartsweg 190A	9406 XG, Assen
50	Hoofdvaartsweg 190B	9406 XG, Assen
51	Hoofdvaartsweg 190C	9406 XG, Assen
52	Hoofdvaartsweg 190	9406 XG, Assen
53	Hoofdvaartsweg 192	9406 XG, Assen
54	Hoofdvaartsweg 196	9406 XG, Assen
55	Hoofdweg 240A	9421 VG, Bovensmilde
56	Hoofdvaartsweg 198	9406 XG, Assen
57	Van Lierswijk 2	9421 TH, Bovensmilde
58	Norgervaart 11T	, Huis ter Heide
59	Norgervaart 15	9421 TG, Bovensmilde
60	Norgervaart 19	9421 TG, Bovensmilde
61	Norgervaart 19A	9421 TG, Bovensmilde
62	Norgervaart 20	9421 TG, Bovensmilde
63	Hoofdweg 242	9421 VG, Bovensmilde
64	Hoofdweg 239T	9421 VG, Bovensmilde
65	Hoofdweg 214	9421 VD, Bovensmilde
66	Hoofdweg 215	9421 VE, Bovensmilde
67	Hoofdweg 216	9421 VE, Bovensmilde
68	Hoofdweg 217	9421 VE, Bovensmilde
69	Hoofdweg 218	9421 VE, Bovensmilde
70	Hoofdweg 220	9421 VE, Bovensmilde
71	Hoofdweg 232	9421 VG, Bovensmilde
72	Van Lierswijk 10A	9421 TH, Bovensmilde
73	Hoofdweg 223	9421 VE, Bovensmilde
74	Hoofdweg 224	9421 VE, Bovensmilde
75	Hoofdweg 226	9421 VE, Bovensmilde
76	Hoofdweg 227	9421 VE, Bovensmilde
77	Hoofdweg 228	9421 VE, Bovensmilde
78	Hoofdweg 229	9421 VG, Bovensmilde
79	Hoofdweg 233T	9421 VG, Bovensmilde
80	Hoofdweg 233	9421 VG, Bovensmilde
81	Hoofdweg 234	9421 VG, Bovensmilde
82	Hoofdweg 235	9421 VG, Bovensmilde
83	Hoofdweg 236	9421 VG, Bovensmilde
84	Hoofdweg 237	9421 VG, Bovensmilde
85	Hoofdweg 239	9421 VG, Bovensmilde
86	Hoofdweg 240	9421 VG, Bovensmilde
87	Hoofdweg 241	9421 VG, Bovensmilde
88	Hoofdweg 242	9421 VG, Bovensmilde
89	Hoofdweg 243	9421 VG, Bovensmilde
90	Van Lierswijk 3	9421 TH, Bovensmilde
91	Van Lierswijk 5	9421 TH, Bovensmilde
92	Van Lierswijk 5A	9421 TH, Bovensmilde
93	Van Lierswijk 6	9421 TH, Bovensmilde
94	Hoofdweg 230	9421 VG, Bovensmilde
95	Van Lierswijk 7	9421 TH, Bovensmilde
96	Van Lierswijk 8	9421 TH, Bovensmilde
97	Van Lierswijk 9	9421 TH, Bovensmilde
98	Van Lierswijk 10	9421 TH, Bovensmilde
99	Van Lierswijk 13	9421 TH, Bovensmilde
100	Van Lierswijk 11	9421 TH, Bovensmilde

101	Van Lierswijk 16	9421 TH, Bovensmilde
102	Van Lierswijk 18	9421 TH, Bovensmilde
103	Van Lierswijk 19	9421 TH, Bovensmilde
104	Van Lierswijk 20	9421 TH, Bovensmilde
105	Norgervaart 3	9406 XH, Assen
106	Kanaalweg 177	9421 TA, Bovensmilde
107	Kanaalweg 178	9421 TA, Bovensmilde
108	Kanaalweg 179	9421 TA, Bovensmilde
109	Kanaalweg 180	9421 TA, Bovensmilde
110	Kanaalweg 181	9421 TA, Bovensmilde
111	Kanaalweg 182	9421 TA, Bovensmilde
112	Kanaalweg 184	9421 TA, Bovensmilde
113	Kanaalweg 185	9421 TA, Bovensmilde
114	Kanaalweg 186	9421 TA, Bovensmilde
115	Kanaalweg 188	9421 TB, Bovensmilde
116	Van Lierswijk 13T	9421 TH, Bovensmilde
117	Kanaalweg 189	9421 TB, Bovensmilde
118	Van Lierswijk 10P	9421 TH, Bovensmilde
119	Kanaalweg 190	9421 TB, Bovensmilde
120	Kanaalweg 191	9421 TB, Bovensmilde
121	Hoofdvaartsweg 162	9406 XE, Assen
122	Kanaalweg 192	9421 TB, Bovensmilde
123	Hoofdvaartsweg 164A	9406 XE, Assen
124	Kanaalweg 193	9421 TB, Bovensmilde
125	Hoofdvaartsweg 164B	9406 XE, Assen
126	Kanaalweg 194	9421 TB, Bovensmilde
127	Hoofdvaartsweg 164C	9406 XE, Assen
128	Kanaalweg 195	9421 TB, Bovensmilde
129	Van Lierswijk 2T	9421 TH, Bovensmilde
130	Hoofdvaartsweg 164D	9406 XE, Assen

Aan de bewoners van dit pand

Datum: 12-2-2018

Betreft: graag contact met u

Geachte heer, mevrouw,

LC Energy en gebroeders Koning willen graag met u in contact komen over een te realiseren zonneveld op een perceel aan de Norgervaart.

Zoals u wellicht weet, heeft gemeente Midden-Drenthe een ambitie op het gebied van duurzame energie. De gemeente Midden-Drenthe stimuleert de ontwikkeling van duurzame energie en de aanleg van zonneparken kan hier flink aan bijdragen. Op een perceel van familie Koning wilt LC Energy hieraan een bijdrage leveren door de realisatie van een zonnepark van ongeveer 30 hectare op de Norgervaart.

Omdat dit uw naaste omgeving betreft, willen we graag bij u langskomen om met u in gesprek te gaan. Indien mogelijk van maandag(avond) 12 maart t/m vrijdag(avond) 16 maart. Ook kunnen wij met u afspreken op een andere datum die wij nader kunnen bepalen. Kunt u met mij contact opnemen om hiervoor een afspraak te maken? Ik hoor graag van u. Ook organiseren wij een informatieavond op 19 maart tussen 18:00 en 21:00 uur bij restaurant The Bridge, Hoofdweg 165 in Bovensmilde.

U kunt mij op de volgende manier bereiken:

friso@lcenergy.nl

Tel. 06- 2316 0967

Met vriendelijke groet,

Friso Huizinga

LC Energy

Geachte buurtbewoner,

Op maandag 19 maart organiseren we een informatieavond over het project Norgervaart ten westen van de Norgervaart. Wij ontvangen u graag bij restaurant The Bridge in Bovensmilde. U kunt binnenlopen tussen 18:00 en 21:00 uur.

Zoals u wellicht weet, heeft gemeente Midden-Drenthe een ambitie op het gebied van duurzame energie. De gemeente Midden-Drenthe stimuleert de ontwikkeling van duurzame energie en de aanleg van zonneparken kan hier flink aan bijdragen. LC Energy wilt samen met gebroeders Koning hieraan een bijdrage leveren door de realisatie van een zonnepark van ongeveer 30 hectare ten westen van de Norgervaart.

U bent van harte welkom om binnen te lopen tussen 18.00 en 21.00 uur. Er zijn diverse medewerkers aanwezig om u te informeren en uw vragen te beantwoorden. Ook zal de lokale energievoorziening Duurzaam Bovensmilde hierbij aanwezig zijn.

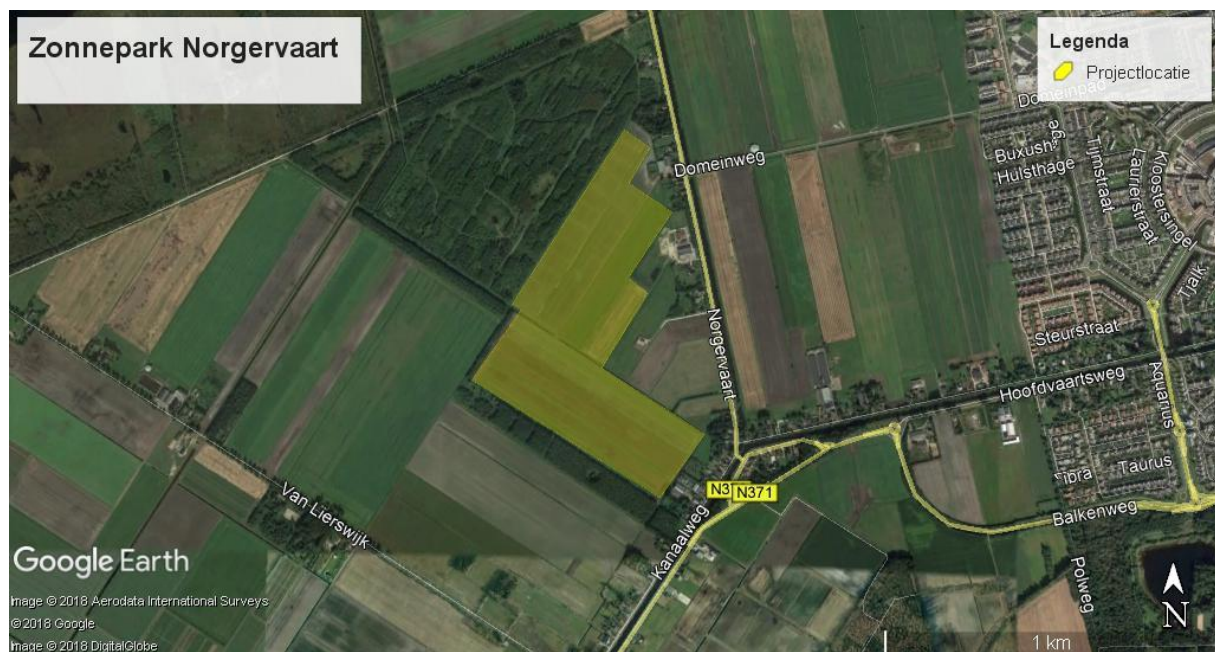
Wij hopen u te mogen begroeten op 19 maart bij restaurant The Bridge aan de Hoofdweg 165, Bovensmilde.

Vriendelijke groeten,

Friso Huizinga

LC Energy

Email: friso@lcenergy.nl

Zonnepark Norgervaart (.././2018)

Geachte meneer of mevrouw,

Met deze brief informeren we u over de laatste stand van zaken van het zonnepark Norgervaart.

Op 19 maart heeft LC Energy een inloopbijeenkomst georganiseerd waarbij de plannen gepresenteerd zijn voor een te realiseren zonnepark aan de Norgervaart in Bovensmilde. Tijdens deze avond zijn veel reacties ontvangen. Hieronder staat beschreven hoe het ontwerp voor het zonnepark is aangepast naar aanleiding van de opmerkingen van deze avond en input uit gesprekken met direct omwonenden. Het plan is nu gereed. LC Energy gaat hiervoor een omgevingsvergunning aanvragen.

Omgevingsvergunning

Op is een omgevingsvergunning ingediend bij de gemeente Midden-Drenthe. Dit betreft een vergunningsaanvraag voor de exploitatieduur van 30 jaar. Het betreft een uitgebreide omgevingsvergunning in afwijking van het bestemmingsplan, het huidige bestemmingsplan zal hierbij dan ook niet worden gewijzigd. Naar verwachting liggen onze plannen binnen enkele weken ter inzage, maar houdt u voor de exacte datum vooral de website van de gemeente of de gemeentepagina in de krant in de gaten.

Planning

Zodra de benodigde vergunning is afgegeven, wordt een aanvraag gedaan voor een SDE+ subsidie. Als deze subsidie wordt toegekend is het mogelijk om het zonnepark te realiseren. Wij verwachten dat de realisatie eind 2019 of begin 2020 zal zijn.

Ambitie

De Provincie Drenthe heeft een ambitie op het gebied van duurzame energie en wil in 2050 energieneutraal zijn. Wij willen hieraan een bijdrage leveren door de realisatie van een zonnepark van ongeveer 30 hectare.

Aanpassingen in het ontwerp

Gedurende het omgevingsproces hebben wij samen met de landschapsarchitect van Eelerwoude het ontwerp voor het zonnepark Norgervaart aangepast. Hierbij is, waar mogelijk, rekening gehouden met de inbreng van omwonenden. Hieronder is een overzicht gegeven van de aspecten die we hebben meegenomen in het ontwerp van het zonnepark.

Ontwerp Zonnepark Norgervaart (zie onderstaande figuur):

- De zonnepanelen worden Zuid georiënteerd met een hellingshoek van 12,5 graden, daarmee komt de maximale hoogte van de panelen uit op 2,00 meter en wordt de visuele impact verminderd. Tevens is het plangebied ca. 0,80 meter lager gelegen dan de omgeving, hierdoor blijft de hoogte van de zonnepanelen beperkt;

- De transformatorstations worden middenin het zonnepark gepositioneerd om zo de afstand naar direct omwonenden zo groot mogelijk te houden;
- Langs de volledige Oostzijde van het plangebied worden een bos en struweelstrook (4-5 meter hoog) en een ruigtestrook (2 meter hoog) toegepast om het zicht op de zonnepanelen, en daarmee ook mogelijke schittering, weg te nemen;
- Aan de Westzijde wordt een nieuwe poel aangelegd als verbindingsplek met bestaande poelen;
- Langs de Zuidzijde wordt een heide en bloemrijke akkerrand ontwikkeld;
- Tussen de panelen krijgen bloemen en kruiden de kans te groeien;
- Een deel van het project wordt beschikbaar gesteld voor een Postcoderoos project in samenwerking met Energiecoöperatie Duurzaam Bovensmilde.

Vragen

Indien u naar aanleiding van dit bericht nog vragen heeft, kunt u contact opnemen met Friso Huizinga via info@lcenergy.nl.

Toetsing Wet natuurbescherming

Zonnepark Norgervaart

Toetsing Wet natuurbescherming

Zonnepark Norgervaart

Opdrachtgever

LC Energy
Bronland 12
6708 WH
Wageningen

Opdrachtnemer

Eelerwoude BV
Mossendamsdwarsweg 3
7472 DB Goor

Projectgegevens:

Projectnummer: P8526
Datum: 13-2-2018
Projectleider: M. Elshof
Opgesteld: B. Haamberg
Gecontroleerd: V. de Lenne

Onderzoek van Eelerwoude voldoet aan de eisen die het bevoegd gezag stelt. Eelerwoude is lid van het Netwerk Groene Bureaus. Het Netwerk werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte. Het Netwerk heeft een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbende een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd, conform de geldende wet- en regelgeving ten aanzien van flora en fauna. Desondanks zal nooit een 100% volledig beeld van de aanwezige flora en fauna gegeven kunnen worden. Natuur is dynamisch, situaties kunnen veranderen. Deze informatie is deels afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

De opmaak van dit rapport gaat uit van dubbelzijdig afdrukken.

INHOUD

1	INLEIDING	4
1.1	Aanleiding	4
2	HUIDIGE SITUATIE EN ONTWIKKELING	5
2.1	Huidige situatie	5
2.2	Voorgenomen ontwikkeling	5
3	NATUURWETGEVING EN -BELEID	8
3.1	Inleiding	8
3.2	Bescherming van soorten	8
3.3	Bescherming van gebieden	8
3.4	Bescherming van houtopstanden	9
3.5	Natuurnetwerk Nederland	10
3.6	Rode lijst	11
4	METHODE	13
4.1	Bureauonderzoek	13
4.2	Terreinbezoek	13
5	BESCHERMDE SOORTEN	15
5.1	Planten en (korst)mossen	15
5.2	Zoogdieren	15
5.2.1	Vleermuizen	15
5.2.2	Overige zoogdieren	17
5.3	Vogels	17
5.4	Reptielen	19
5.5	Amfibieën	19
5.6	Vissen	20
5.7	Ongewervelden	20
6	CONCLUSIE	21
6.1	Conclusie bescherming soorten	21
6.2	Conclusie bescherming gebieden	21
6.3	Conclusie bescherming houtopstanden	22
6.4	Conclusie Natuurnetwerk Nederland	22
6.5	Uitvoerbaarheid van de plannen	22
6.6	Geldigheid onderzoek	22
	LITERATUURLIJST	23
	BIJLAGE 1 WETTELIJK KADER NATUURWETGEVING	24

1

INLEIDING

1.1 Aanleiding

LC Energy is voornemens een zonnepark te realiseren te Norgervaart, ten westen van Assen. In verband met deze voorgenomen ontwikkeling is een toetsing van de plannen aan de natuurwetgeving en het natuurbeleid noodzakelijk. Met deze toetsing moet duidelijk worden hoe de ontwikkeling gerealiseerd kan worden binnen de kaders van de natuurbescherming.

Eerste stap in deze toetsing is het uitvoeren van een verkennend onderzoek. Op basis van een bureauonderzoek en een veldbezoek wordt aan de hand van aanwezige terreintypen en toevallige waarnemingen van soorten zo goed mogelijk ingeschat welke beschermde gebieden en plant- en diersoorten aanwezig (kunnen) zijn. Op basis daarvan worden uitspraken gedaan over de (mogelijke) effecten van de voorgenomen ontwikkeling en de eventueel noodzakelijke vervolgstappen. Voorliggende rapportage gaat hier verder op in.

2

HUIDIGE SITUATIE EN ONTWIKKELING

2.1 Huidige situatie

Het plangebied is gelegen in het landelijk gebied, ten westen van Assen, en behoort tot het buurtschap Norgervaart. De noord- en westzijde van het plangebied wordt begrensd door jong bos, evenals de zuidzijde. De oostzijde door de provinciale weg de N373. Figuur 1 toont de ligging van het plangebied. Het plangebied kent in de huidige situatie een landbouwkundig gebruik. Het grondgebruik bestaat uit akkerbouw. Bebouwing ontbreekt in het plangebied zelf, maar is wel aanwezig aan de oostelijke rand (langs de N373). Het noordelijk gelegen deel van het plangebied kent een zuidwest- noordoostelijk gelegen ontginningspatroon, met tussen de verschillende kavels diverse permanent waterhoudend elementen. Het zuidelijk gelegen deel kent een zuidoost- noordwest georiënteerde ontginning. Tussen het noordelijk en zuidelijk deel is een A-watergang aanwezig, met een minimale breedte van circa 5 meter. Verlichting concentreert zich langs de randen van het plangebied. Figuur 2 toont enkele foto's van het plangebied.

2.2 Voorgenomen ontwikkeling

De voorgenomen ontwikkeling betreft de realisatie van een zonnepark met een totale oppervlakte van circa 30 hectare. Voor de realisatie van het zonnepark is het niet noodzakelijk om beplanting te verwijderen of bebouwing te slopen. De betreffende panelen zullen in een zuidopstelling worden geplaatst. De randen van het zonnepark zullen landschappelijk worden ingepast, met inheems streekeigen groen. Als gevolg van het onttrekken van het perceel aan de gangbare, intensieve landbouw zal binnen het plangebied een verschuiving van de vegetatie plaatsvinden, doordat mogelijkheden voor successie ontstaan en de percelen voor een langere periode niet bemest wordt. Verwacht wordt dat het beheer in de toekomst zal worden uitgevoerd met behulp van schapenbegrazing.

Zonnepark Koning

Plangebied

Figuur 1. Ligging plangebied.

Figuur 2. Impressie plangebied, situatie op 07-02-2018 .

3

NATUURWETGEVING EN -BELEID

3.1 Inleiding

De Wet natuurbescherming bestaat uit drie onderdelen: de bescherming van soorten, de bescherming van gebieden en de bescherming van houtopstanden. De kern van het natuurbeleid wordt gevormd door het Natuurnetwerk Nederland, dat een samenhangend netwerk vormt van natuurgebieden. De provincies zijn het bevoegd gezag en alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid is het Rijk (Ministerie van Economische Zaken) het bevoegd gezag. In dit hoofdstuk wordt kort ingegaan op de relevante wetgeving en het natuurbeleid voor het plangebied.

3.2 Bescherming van soorten

Het uitgangspunt bij het onderdeel soortenbescherming is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan. De wet kent een drietal beschermingsregimes; beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn, beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn en beschermingsregime andere soorten. Daarnaast zijn landelijk van een aantal vogelsoorten de nesten jaarrond beschermd. Elk beschermingsregime heeft zijn eigen verbodsbepalingen.

Voor ieder ruimtelijk plan is het verplicht om te toetsen of deze leiden tot overtreding van de betreffende verbodsbepalingen. Wanneer er sprake is van een overtreding dient er onderzocht te worden of er een vrijstelling geldt. Indien dit niet mogelijk blijkt, is het nodig om na te gaan of een ontheffing kan worden verkregen. Bijlage 1 gaat verder in op het wettelijk kader bij toetsing aan de Wet natuurbescherming, onderdeel soortenbescherming.

Gevolgen plangebied

De bescherming van soorten is overal en altijd van toepassing bij ontwikkelingen. In hoofdstuk 5 wordt verder ingegaan op de aanwezigheid van beschermde soorten en welke effecten de voorgenomen ontwikkeling heeft op deze soorten.

3.3 Bescherming van gebieden

Met het onderdeel gebiedenbescherming worden binnen de Wet natuurbescherming de Natura 2000-gebieden beschermd. Natura 2000 is een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Voor alle gebieden gelden

instandhoudingsdoelstellingen. De kern van de bescherming is dat deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar mogen worden gebracht.

Activiteiten mogen geen negatieve effecten hebben op de waarden waarvoor het gebied is aangewezen. Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden.

Gevolgen plangebied

In de directe omgeving van het plangebied ligt een Natura 2000-gebied. Op ongeveer 1 km afstand ligt het Natura 2000-gebied Fochtelooverveen. De aard van de voorgenomen werkzaamheden en ontwikkeling maakt dat de effecten uitsluitend tot het plangebied of in de zeer directe zone eromheen beperkt blijven. Gezien de afstand tot de Natura 2000-gebieden, de invulling van de tussenliggende gebieden en de voorgenomen werkzaamheden is er derhalve geen reden om aan te nemen dat er kans is op een belemmering van de kernopgaven van het Natura 2000-gebied, zij het door een rechtstreekse invloed, cumulatieve invloed of externe werking. Een toetsing op grond van de Wet natuurbescherming wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

3.4 Bescherming van houtopstanden

Het omhakken of rooien van bossen is niet zomaar toegestaan in de Wet natuurbescherming. Dit geldt ook bij het rooien of het verrichten van handelingen die de dood of ernstige beschadiging van bomen tot gevolg hebben. Hieronder valt ook beschadiging door vee. Onder bos wordt verstaan:

- alleen bossen die buiten de 'bebouwde kom Boswet' liggen;
- alle beplantingen van bomen die groter zijn dan 10 are (1.000 m²);
- bomen in een rijbeplanting, als de rij uit meer dan 20 bomen bestaat.

De gemeente stelt de grenzen van de 'bebouwde kom Boswet' bij besluit vast. Deze grenzen kunnen afwijken van de 'bebouwde kom Verkeerswet'. Het besluit wordt door de provincie goedgekeurd. De grenzen zijn bij de gemeente na te vragen.

De bescherming van houtopstanden kent twee belangrijke instrumenten: meldingsplicht en herplantplicht. Een kapmelding is verplicht bij de kap van bomen buiten de bebouwde kom indien kap plaatsvindt in een houtopstand. Veelal geldt een 1 op 1 herplantplicht. Provincies bepalen welke gegevens bij een melding moeten worden aangeleverd. Voor het vellen van een houtopstand in verband met realisatie van een Natura 2000-doel is er geen herplantplicht.

De voorgenomen kap van een houtopstand hoeft niet gemeld te worden als het gaat om: houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom:

- houtopstanden op erven of in tuinen;
- fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
- kweekgoed;

- uit populieren of wilgen bestaande:
 - wegbeplantingen;
 - beplantingen langs waterwegen, en
 - eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- het dunnen van een houtopstand;
- uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij:
 - ten minste eens per tien jaar worden geoogst;
 - bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en
 - zijn aangelegd na 1 januari 2013.
- het vellen van houtopstanden ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel;
- het vellen van houtopstanden voor de aanleg en het onderhoud van brandgangen op natuurterreinen;
- het vellen van houtopstanden en herbeplanten op een wijze die is beschreven in een goedgekeurde gedragscode.

De provincie kan een kapverbod opleggen. Mag er wel worden gekapt, dan moeten er meestal ook nieuwe bomen worden aangeplant. De provincie kan een ontheffing of vrijstelling verlenen. Dit hangt ervan af of er hiervoor een provinciale verordening is opgesteld. Mogelijk is ook een omgevingsvergunning nodig. Het aanvragen van deze vergunning en het indienen van een kapmelding moet apart van elkaar uitgevoerd worden.

Gevolgen plangebied

Er worden binnen het plangebied geen bomen gekapt. Een nadere toetsing van houtopstanden is daarom niet noodzakelijk.

3.5 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. In de wet heet dit de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Provincies hebben hiervoor soms een andere benaming.

Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Het Natuurnetwerk is de kern van het Nederlandse natuurbeleid. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit natuurnetwerk. In of in de directe nabijheid van de NNN geldt het 'nee, tenzij'- principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten.

Wanneer bij een ontwikkeling mogelijke effecten op de NNN denkbaar zijn, is het noodzakelijk een NNN-toetsing uit te voeren.

Gevolgen plangebied

Het plangebied is gelegen tegen bestaand NNN (zie figuur 3). Met de voorgenumen werkzaamheden worden geen negatieve effecten verwacht op de wezenlijke waarden en kenmerken van de NNN. Van afname van areaal is geen sprake, tevens worden geen effecten verwacht die de wezenlijke waarden en kenmerken van de NNN significant aantasten. Verwacht wordt juist dat met het onttrekken van het plangebied aan de landbouw, de biodiversiteit in het gebied zal toenemen. Een toetsing aan het NNN-beleid wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

Figuur 3. Ligging plangebied ten opzichte van het NNN.

3.6 Rode lijst

De Rode Lijst bevat een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of dreigen te verdwijnen. Dit wordt bepaald op basis van zeldzaamheid en/of negatieve trend. Een vermelding op een Rode Lijst geeft dus een indicatie over hoe het een soort vergaat, het is geen indicatie over de zeldzaamheid. De lijsten worden periodiek vastgesteld door de staatssecretaris van het Ministerie van Economische Zaken. In totaal zijn 18 Rode Lijsten aanwezig waarop bijna 3.400 soorten zijn vermeld. Rode lijsten hebben geen juridische status. Als een soort op de lijst komt, is deze niet automatisch beschermd. Daarvoor moet de soort worden aangewezen onder de Wet natuurbescherming. Binnen deze rapportage

wordt alleen ingegaan op soorten die beschermd zijn onder de Wet natuurbescherming en worden Rode Lijst-soorten niet aangehaald.

4

METHODE

De aanwezige natuurwaarden zijn in beeld gebracht op basis van bestaande inventarisatiegegevens en een verkennend veldbezoek.

4.1 Bureauonderzoek

Voor het bureauonderzoek is gebruik gemaakt van landelijke, provinciale en indien beschikbaar regionale verspreidingsinformatie;

- Uit de landelijke verspreidingsinformatie uit atlassen, die deels gedateerd is, moet blijken of nabij de locaties in het verleden strikt beschermde soorten zijn aangetroffen. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn daarbij veelal niet bekend. Deze gegevens hebben vaak betrekking op atlasblokken (5x5 kilometer), en veelal betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied.

4.2 Terreinbezoek

Op basis van een eenmalig veldbezoek is de geschiktheid van het onderzoeksgebied voor de verwachte soorten en/of soortgroepen beoordeeld. Het veldbezoek is overdag door B Haamberg uitgevoerd, ecologisch adviseur bij Eelerwoude (zie kader). Het veldbezoek is uitgevoerd op 07 februari 2018 bij -3°C, licht bewolkt en windkracht 2 Bft. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten ook genoteerd.

Kader – ecologisch deskundige

De veldmedewerkers van Eelerwoude beschikken over een uitgebreide ervaring met de betreffende soortgroepen en voldoen aan de criteria van 'ecologisch deskundige'. Met een ecologisch deskundige wordt bedoeld een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dienen te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- *op HBO- dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of*
- *op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of*
- *als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of*
- *zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk Gebied; en/of*
- *zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.*

5

BESCHERMDE SOORTEN

Dit hoofdstuk beschrijft de tijdens het veldbezoek waargenomen soorten, al dan niet aangevuld met gegevens uit de literatuur en andere informatiebronnen. Vervolgens worden eventuele effecten beschreven als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling.

5.1 Planten en (korst)mossen

Voorkomen en functie

Het grondgebruik in het plangebied is agrarisch. In het perceel zijn voornamelijk soorten aangetroffen welke kenmerkend zijn voor voedselrijke omstandigheden. Aangetroffen zijn onder andere de paardenbloem, hoornbloem, vogelmuur en straatgras. Beschermde soorten kunnen op basis van bekende verspreidingsgegevens en ongeschikte standplaatscondities worden uitgesloten in het plangebied.

Effecten en ontheffing

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Gelet op de periode in het jaar (winter) lag dit ook niet in de verwachting. Op basis bekende verspreidingsgegevens en de vastgestelde standplaatsfactoren kunnen beschermde soorten worden uitgesloten in het plangebied.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor beschermde flora niet noodzakelijk.

5.2 Zoogdieren

5.2.1 Vleermuizen

Voorkomen en functie

In het plangebied is tijdens het dagbezoek beoordeeld of de locatie geschikt is voor vleermuizen. Hierbij is onderscheid gemaakt in: verblijfplaats, vliegroute en foerageergebied. In het plangebied kunnen de volgende vleermuissoorten voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en watervleermuis

Verblijfplaats

Vleermuizen maken gedurende het jaar gebruik van een netwerk van vaste rust- en verblijfplaatsen. Deze verblijfplaatsen kunnen de volgende functies hebben:

- kraamverblijfplaats;
- zomerverblijfplaats;
- paar- en/of baltsverblijfplaats;

- winterverblijfplaats.

Kader - vleermuisverblijfplaatsen

Onder de vleermuizen zijn gebouw bewonende en/of boom bewonende soorten aanwezig. Gewone dwergvleermuis en laatvlieger zijn hoofdzakelijk gebouw bewonend. Watervleermuis is voornamelijk boom bewonend en gewone grootoorvleermuis, en ruige dwergvleermuis bewonen zowel bomen als gebouwen. Voorbeelden van verblijfplaatsen in gebouwen zijn ruimtes in spouwmuren en achter boeiboorden en gevelbetimmering. Holten en spleten in bomen en ruimtes achter loszittend schors zijn voorbeelden van verblijfplaatsen in bomen.

Vanuit de verschillende functies van de verblijfplaats worden weer andere eisen gesteld aan bijvoorbeeld het klimaat, de toegankelijkheid en de expositie van het verblijf ten opzichte van de zon. Als kraamverblijfplaats worden meestal gebouwen en/of bomen uitgekozen waarbinnen een constant klimaat heerst. Bij gebouwen zijn dit voornamelijk woningen met een spouwmuur of een geïsoleerd dak. Sommige vleermuizen hebben aan een opening van 1-2 cm voldoende om naar binnen te kruipen. Bij bomen gaat het meestal om dikke, oude bomen met een dikke restwand.

Verblijfplaatsen van zowel boom- als gebouwbewonende soorten zijn uit te sluiten in het plangebied, omdat geen bomen en gebouwen aanwezig zijn. De bebouwing aan de noordoostzijde van het plangebied is potentieel geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen.

Foerageergebied en vliegroute

Het plangebied is in de huidige situatie grotendeels ongeschikt als foerageergebied voor vleermuizen vanwege het grootschalige, open karakter en het gebrek aan gelijdende structuren. De hoofdwatergang wordt mogelijk door vleermuizen gebruikt om te foerageren onder luwe omstandigheden. Doordat beplanting ontbreekt kan een vaste vliegroute worden uitgesloten in het plangebied.

Effecten en ontheffing

Alle vleermuissoorten zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming met beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn. Het opzettelijk verstoren, vangen en doden van individuen van beschermde soorten, alsmede het beschadigen of vernielen van vaste verblijfplaatsen, inclusief de functionele leefomgeving, is verboden vanuit de Wet natuurbescherming. De functionaliteit van de verblijfplaatsen van vleermuizen dienen te allen tijde gegarandeerd te blijven.

Negatieve effecten op verblijfplaatsen zijn uit te sluiten. Deze zijn niet in het plangebied aanwezig. Potentiële verblijfplaatsen langs de randen blijven behouden bij de ruimtelijke ontwikkeling. Negatieve effecten op het foerageergebied en vliegroutes zijn eveneens uit te sluiten. Het gebied is in de huidige situatie, vanwege de grootschaligheid, grotendeels ongeschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Verwacht wordt juist dat met de realisatie van de panelen en een verschuiving van de vegetatie, op termijn geschikter foerageergebied voor vleermuizen ontstaat.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor vleermuizen niet noodzakelijk.

5.2.2 Overige zoogdieren

Voorkomen en functie

Op basis van het aanwezige biotoop, sporen, literatuurgegevens en expertise zijn onder meer de volgende algemeen voorkomende zoogdieren binnen het plangebied aanwezig of te verwachten: haas, konijn, egel, ree, vos, kleine marterachtigen en diverse algemene (spits)muizen. Deze soorten gebruiken het plangebied als (onderdeel van hun) leef- en foerageergebied. Daarnaast zullen een aantal van deze soorten het plangebied gebruiken als migratieroute. Deze soorten zijn opgenomen in de Wet natuurbescherming en vallen onder het beschermingsregime andere soorten. In de provincie Drenthe is voor deze soorten bij een ruimtelijke inrichting een vrijstelling opgesteld.

Daarnaast maakt het plangebied naar verwachting onderdeel uit van het leefgebied van de steenmarter en mogelijk de das. Verblijfplaatsen zijn niet aangetroffen en evenmin te verwachten in het plangebied. Wel kan de soort het gebied gebruiken om te foerageren. Tijdens het veldbezoek zijn echter geen sporen aangetroffen.

Effecten en ontheffing

Verwacht wordt dat de ingreep grotendeels een positief effect heeft op de aanwezige grondgebonden zoogdieren in het plangebied. Met de geplande extensivering treedt naar verwachting een biotoopverbetering in de vorm van toegenomen dekking en voedselaanbod op. Aandachtspunt betreft het begrazingsbeheer. Dit dient extensief plaats te vinden.

Verblijfplaatsen van de steenmarter en das, of andere nationaal beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling is opgesteld, zijn niet aangetroffen. Deze soorten zullen eveneens profiteren van de verwachte biotoopverbetering. Doordat het terrein met een hek wordt omheind dient dit wel passeerbaar voor de das gemaakt te worden. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt voor grondgebonden zoogdieren niet noodzakelijk gracht.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor grondgebonden zoogdieren niet noodzakelijk.

5.3 Vogels

Voorkomen en functie

Alle vogels zijn als soort beschermd in de Wet natuurbescherming. Onderscheid kan gemaakt worden tussen broedvogels en vogels met jaarrond beschermde nesten. Vogels met jaarrond beschermde nesten, komen elk jaar terug bij hun nest. Deze categorie geniet binnen de Wet natuurbescherming een aparte status.

Broedvogels

Tijdens het veldbezoek zijn geen vogels aangetroffen die nestindicerend gedrag vertoonden. Gezien de periode van het jaar lag dit ook niet in de verwachting. Gelet op het redelijk open biotoop kunnen soorten als, gele kwikstaart, veldleeuwerik en mogelijk ook

patrijs gebruik hebben gemaakt van het plangebied om te broeden. Verwacht wordt dat met de herinrichting van het terrein een verschuiving van de broedvogelbevolking tot gevolg heeft van soorten van meer open gebied naar soorten die een kleinschaliger landschap prefereren.

Vogels met jaarrond beschermde nesten

Verblijfplaatsen van vogelsoorten, of aanwijzingen (braakballen of uitwerpselen) hiertoe, die jaarrond van vaste rust- en verblijfplaatsen gebruik maken zijn niet aangetroffen binnen het plangebied en worden op basis van de aanwezige terreintypen ook niet verwacht (geen bebouwing / geen bomen). Langs de randen van het plangebied, rond de aanwezige bebouwing langs de N343, is de huismus vastgesteld. Het plangebied maakt mogelijk onderdeel uit van het leefgebied van de kerkuil, buizerd, havik, sperwer boomvalk en wespandief.

Effecten en ontheffing

Broedvogels

Alle vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming. Voor alle beschermde inheemse (ook algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Deze verbodsbepalingen worden kunnen in veel situaties worden voorkomen door verstorende werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. De periode van 15 maart tot 15 juli wordt over het algemeen beschouwd als broedseizoen. Werkzaamheden binnen het broedseizoen zijn mogelijk indien is vastgesteld dat er met deze werkzaamheden geen nesten van broedvogels worden verstoord. Voor de Wet natuurbescherming zijn echter alle bewoonde vogelnesten beschermd, ongeacht het tijdstip van het jaar en ongeacht de zeldzaamheid van de soort. De genoemde termijn moet daarom niet al te strikt worden toegepast.

Vogels met jaarrond beschermde nesten

Van een aantal vogelsoorten zijn de nesten het hele jaar door beschermd. Ook de functionele leefomgeving is daarbij beschermd. Bij de aantasting van de nestlocatie en/of de functionele leefomgeving is een ontheffing Wet natuurbescherming noodzakelijk.

Verwacht wordt dat met voorgenomen ontwikkeling geen negatieve effecten op deze soorten optreden. Verblijfplaatsen van alle soorten zijn gelegen buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. Met de verwachte toename van het prooiaanbod (muizen) nemen de jachtmogelijkheden voor de kerkuil en buizerd toe. Tussen de rijen panelen zit tussenruimte die door de dieren gebruikt kunnen worden om te jagen. Aanplant langs de randen biedt eveneens foerageer mogelijkheden voor deze soorten, evenals dekking voor de huismus.

Conclusie: bij de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met (in gebruik zijnde) nesten van vogels.

5.4 Reptielen

Voorkomen en functie

Beschermde reptielen zijn gebonden aan specifieke terreinen. In het plangebied ontbreekt dergelijk geschikt biotoop. In het redelijk nabijgelegen Fochteloerveen komen de levendbarende hagedis, hazelworm, ringslang, adder en gladde slang voor.

Effecten en ontheffing

Beschermde reptielen worden niet verwacht in het plangebied. Negatieve effecten op reptielen zijn dan ook niet aanwezig. Een ontheffing Wet natuurbescherming is niet aan de orde. Met voorgenomen extensivering kan op termijn nieuw geschikt leefgebied voor reptielen ontstaan, bijvoorbeeld voor de ringslang, door het aanleggen van broeihopen langs de randen van de bestaande watergangen. Mits voldoende structuur aanwezig is binnen het nieuwe plangebied, kunnen langs zon beschenen randen ook geschikte plaatsen ontstaan voor de levendbarende hagedis.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor reptielen niet noodzakelijk.

5.5 Amfibieën

Voorkomen en functie

Het plangebied maakt naar verwachting onderdeel uit van het landbiotoop van enkele algemeen voorkomende amfibieën waaronder de bruine kikker, bastaardkikker, gewone pad en kleine watersalamander. De waterelementen in het plangebied, kunnen incidenteel worden gebruikt als voortplantingswater. Langs de rand van het plangebied is geschikt voortplantingswater aanwezig in de vorm van een poel. De bovengenoemde soorten zijn opgenomen in de Wet natuurbescherming en vallen onder het beschermingsregime andere soorten. In de provincie Drenthe is voor deze soorten bij een ruimtelijke inrichting een vrijstelling opgesteld.

In de ruimere omgeving rond het plangebied zijn waarnemingen bekend van de poelkikker. Waarnemingen van de soort ontbreken rond het plangebied. Gelet op de dispersie afstand die de soort jaarlijks kan afleggen (tot 1 km) is het mogelijk dat bij een nieuwe inrichting de soort het plangebied koloniseert. Overige, vanuit de habitatrichtlijn beschermde amfibieën kunnen worden uitgesloten in het plangebied.

Effecten en ontheffing

Van negatieve effecten op de aanwezige amfibieën in het plangebied is geen sprake. verwacht wordt dat met de voorgenomen extensivering van het grondgebruik de kwaliteit van het landbiotoop verder toeneemt. Potentieel geschikt voortplantingswater kan worden gecreëerd door de aanleg van enkele poelen in het plangebied.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor amfibieën niet noodzakelijk.

5.6 Vissen

Voorkomen en functie

De watergang in het midden van het plangebied is geschikt als leefgebied voor enkele algemeen voorkomende soorten waaronder drie- en tiendoornige stekelbaars. Daarnaast zijn verschillende andere soorten te verwachten, waaronder blankvoorn, kolblei, en mogelijk kleine modderkruiper en bierpje. Beschermde vissoorten kunnen op basis van biotoopvoorkeur en bekende verspreidingsgegevens worden uitgesloten in het plangebied.

Effecten en ontheffing

Beschermde vissen zijn niet in het plangebied aanwezig. Deze worden op basis van het aanwezige biotoop ook niet verwacht. Er worden dan ook geen effecten op beschermde vissen verwacht. Een ontheffing Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor beschermde vissen niet noodzakelijk.

5.7 Ongewervelden

Voorkomen en functie

Van de groep ongewervelden (dagvlinders, libellen, kevers, kreeftachtigen en weekdieren) worden geen soorten in het plangebied verwacht. Met een verschuiving van de vegetatie richting een meer kruidenrijker type neemt het gebied naar verwachting voor geschiktheid toe.

Effecten en ontheffing

In het plangebied zijn geen beschermde ongewervelden aanwezig. Er worden dan ook geen effecten op beschermde ongewervelden verwacht. Verwacht wordt dat met de aanplant van inheems groen en een verschuiving van de vegetatie naar een kruidenrijker type op termijn geschikter leefgebied voor insecten ontstaan.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor beschermde ongewervelden niet noodzakelijk.

6

CONCLUSIE

Op basis van deze quickscan worden de onderstaande samenvattende conclusies getrokken.

6.1 Conclusie bescherming soorten

Het plangebied biedt een potentieel habitat voor een aantal beschermde soorten. Hoewel er geen gerichte en uitgebreide veldinventarisatie heeft plaatsgevonden, is op basis van de beschikbare literatuurgegevens en eenmalig veldbezoek vastgesteld dat het terrein mogelijk van belang is voor enkele algemeen beschermde soorten met een landelijke vrijstelling en voor enkele soorten zonder deze vrijstelling. Voor veel van deze soorten maakt het plangebied onderdeel uit van het leefgebied van de betreffende soort. Gesteld kan worden dat voorgenomen ontwikkeling naar verwachting een positieve bijdrage kan leveren aan biotoopverbetering van grondgebonden zoogdieren (en daarmee ook als jachtgebied voor roofvogels) en amfibieën (landbiotoop en voortplantingswater bij realiseren poel).

- Voor alle beschermde inheemse (ook algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. In veel situaties kan dit voorkomen worden door versturende werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren.

6.2 Conclusie bescherming gebieden

In de directe omgeving van het plangebied ligt een Natura 2000-gebied. Op ongeveer 1 km afstand ligt het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Fochtelooverveen. De aard van de voorgenomen werkzaamheden en ontwikkeling maakt dat de effecten uitsluitend tot het plangebied of in de zeer directe zone eromheen beperkt blijven. Gezien de afstand tot de Natura 2000-gebieden, de invulling van de tussenliggende gebieden en de voorgenomen werkzaamheden is er derhalve geen reden om aan te nemen dat er kans is op een belemmering van de kernopgaven van het Natura 2000-gebied, zij het door een rechtstreekse invloed, cumulatieve invloed of externe werking. Een toetsing op grond van de Wet natuurbescherming wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

6.3 Conclusie bescherming houtopstanden

Er worden binnen het plangebied geen bomen gekapt. Een nadere toetsing van houtopstanden is daarom niet noodzakelijk.

6.4 Conclusie Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied en omliggende gebied maakt geen onderdeel uit van de NNN. Met de voorgenomen werkzaamheden worden geen negatieve effecten verwacht op de wezenlijke waarden en kenmerken van de NNN. Van afname van areaal is geen sprake, tevens worden geen effecten verwacht die de wezenlijke waarden en kenmerken van de NNN significant aantasten. Een toetsing aan het NNN-beleid wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

6.5 Uitvoerbaarheid van de plannen

Mits rekening gehouden wordt met de voorgenoemde maatregelen en werkwijze is geen overtreding van de natuurwetten en natuurbeleid aan de orde. Vanuit de eisen van de natuurbescherming is het plan derhalve uitvoerbaar.

6.6 Geldigheid onderzoek

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk geldende richtlijnen. De bevoegde gezagen hanteren de volgende definitie voor de geldigheid van onderzoeken naar beschermde soorten:

“Onderzoeksgegevens mogen maximaal 3 jaar oud zijn in gebieden waar weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden in de afgelopen drie jaar. In gebieden waar dit niet voor geldt, moeten de gegevens recenter zijn.”

Voor onderzoeken waar alleen algemeen voorkomende soorten, de overige beschermde soorten van de Wet natuurbescherming aan de orde zijn, mag worden volstaan met een geldigheid van 5 jaar. Waarbij ook geldt dat er in die periode weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen optreden.

Dit rapport gaat in op de effecten van de ontwikkeling zoals beschreven in hoofdstuk 2.2. Wijzigingen of aanpassingen in de ontwikkeling kunnen tot andere conclusies ten aanzien van de effecten op beschermde soorten leiden.

LITERATUURLIJST

- Bos, F., Bosveld, M., Groenendijk, D., Swaay, C. van, & Wynhoff, I. (2006). *De dagvlinders van Nederland, - Nederlandse fauna 7*. Leiden, Nederland: KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland.
- Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (redactie) (2016). *Atlas van de Nederlandse zoogdieren. – Natuur van Nederland 12*. Naturalis Biodiversity Centre & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.
- Creemers R.C.M. & van Delft J.J.C.W. (2009). *De amfibieën en reptielen van Nederland, - Nederlandse fauna 9*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European invertebrate Survey – Nederland, Leiden.
- Dietz, C., Helversen, O. van, & Nill, D. (2011). *Vleermuizen: Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika*. Utrecht, Nederland: De Fontein & Tirion Uitgevers.
- Gittenberger, E., Janssen, A. W., Kuijper, W. J., Kuiper, J. G. J., Meijer, T., Velde, G. van der, & Vries, J. N. de. (1998). *De Nederlandse zoetwatermollusken: Recente en fossiele weekdieren uit zoet en brak water, - Nederlandse fauna 2*. Utrecht/Leiden, Nederland: KNNV Uitgeverij, EIS Nederland & Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis.
- Limpens, H. , K. Mostert en W. Bongers (1997). *Atlas van de Nederlandse Vleermuizen*. Utrecht: KNNV Uitgeverij.
- Ministerie van Economische Zaken (2016). *Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen*. Ministerie van Economische Zaken, versie 1.3.
- Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie. (2002). *De Nederlandse libellen (odonata), - Nederlandse fauna 4*. Leiden, Nederland: KNNV Uitgeverij & European invertebrate Survey – Nederland.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland. (2002). *Atlas van de Nederlandse broedvogels, - Nederlandse fauna 5*. Leiden, Nederland: KNNV Uitgeverij & European invertebrate Survey – Nederland.
- Vogel R.L., Bouwma I., Koese B., Kranenbarg J., La Haye M., Odé B., Sierdsema H., Sparrius L., Verburg P. & Zollinger R. (2013). *Het belang van Nederland buiten de Ecologische Hoofdstructuur voor soorten van de Vogelrichtlijn en van bijlage V van de Habitatrichtlijn*. Sovon-rapport 2013.015. Sovon, Nijmegen.
- Weeda, R., Westra, C., Westra, E. J., & Westra, T. (1985-1994). *Nederlandse oecologische flora: Wilde planten en hun relaties 1 t/m 5*. Amsterdam, Nederland: IVN in samenw. met de Vara en de VEWIN.

Waarnemingen: - ndff-ecogrid.nl

BIJLAGE 1 WETTELIJK KADER NATUURWETGEVING

Bescherming van soorten

Zorgplicht

De Wet natuurbescherming erkent de intrinsieke waarde van in het wild levende planten- en diersoorten, of de soort nu beschermd is of niet (= zorgplicht). Deze zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wilde levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld, maar kan door toepassing van bestuursdwang wel worden gehandhaafd.

Beschermingsregimes

Op het onderdeel soortbescherming deelt de Wet natuurbescherming soorten in drie beschermingsregimes in:

1. **Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn**

Alle vogels cf. artikel Vogelrichtlijn

2. **Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn**

Soorten uit Bijlage IV Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het Verdrag van Bern en Bijlage II van het Verdrag van Bonn. In de bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd¹.

3. **Beschermingsregime andere soorten**

Soorten die uit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

Elk van deze beschermingsregimes heeft zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. Voor een overzicht welke soorten onder welk beschermingsregime vallen, wordt verwezen naar

Verbodsbepalingen

De Wet natuurbescherming gaat uit van het 'nee, tenzij-principe'. In de wet worden ten aanzien van de beschermde soorten een aantal verbodsbepalingen genoemd. De verbodsbepalingen zijn gekoppeld aan het beschermingsregime van de soort (resp. Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn of de groep 'Overige soorten'). Dat betekent dat deze verbodsbepalingen niet overtreden mogen worden, tenzij voor de soort(en):

- Een vrijstelling geldt;
- Er gewerkt wordt met een goedgekeurde Gedragscode (feitelijk een collectieve ontheffing);
- Een ontheffing is verkregen.

¹ De brochure 'Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen', versie 1.3. Ministerie van EZ, december 2016 impliceert dat de bescherming uit de Vogelrichtlijn prevaleert boven de bescherming van vogels uit de verdragen van Bonn en Bern

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernietigen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaat- sen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernietigen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplanting- plaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernietigen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernietigen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernietigen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernietigen

Figuur 2. Overzicht verbodsbepalingen Wet Natuurbescherming (bron: brochure 'Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen', versie 1.3. Ministerie van EZ, december 2016).

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen (en deze toch te mogen overtreden) via een ontheffing of een vrijstelling moet aan drie criteria worden voldaan:

1. Er is geen andere bevredigende oplossing voor de handeling (=alternatievenafweging);
2. De afwijking is gebaseerd op een in de wet genoemd belang (b.v. openbare veiligheid of volksgezondheid);
3. De ingreep of handeling mag geen afbreuk doen aan en/of verslechtering betekenen voor de staat van instandhouding van de soort.

Als aan (alle) drie deze vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen zijn bovendien vrijstellingen mogelijk in de vorm van een provinciale verordening of een (goedgekeurde) gedragscode.

Voorgaand figuur geeft een overzicht van de verbodsbepalingen per beschermingsregime. De verbodsbepalingen voor de groep van overige, 'nationale' soorten zijn geïnspireerd op de Habitatrichtlijn en op een aantal punten versoepeld. Zo is het opzettelijk verstoren van beschermde soorten (en hun verblijfplaatsen) uit deze groep van overige soorten niet langer verboden. Wel is het nog steeds verboden om vaste verblijfplaatsen van dieren onder dit beschermingsregime opzettelijk te beschadigen of te vernietigen.

Voor vogels geldt dat verstoren niet verboden is als de verstoring maar niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de soort (*artikel 3.1, lid 4 en lid 5*). Het beschadigen van in gebruik zijnde vogelnesten tijdens het broedseizoen blijft verboden, maar het verstoren dus niet meer, tenzij er sprake is van een wezenlijke invloed op de staat

van instandhouding van de specifieke soort(en). Het is aan de initiatiefnemer om zich op de hoogte te (laten) stellen, en waar nodig aan te tonen, dat de op zich verstorende activiteit geen bedreiging vormt voor de staat van instandhouding van de betreffende vogelsoort.

Tot slot geldt het opzettelijk doden of vangen en het verbod om vaste verblijfplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te vernielen of beschadigen, niet voor bosmuis, huisspitsmuis of veldmuis in of op gebouwen of de daarbij behorende erven of roerende zaken (*artikel 3.10 lid 3*).

Kader - Opzettelijkheid

In de Wet natuurbescherming is bij meer verbodsbepalingen dan onder de Flora en faunawet het opzetvereiste toegevoegd, in lijn met de artikelen van de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn. In de Flora en faunawet was alleen sprake van het opzetvereiste bij verontrusting (artikel 10). Hierdoor was de Flora en faunawet strenger dan de verbodsbepalingen van de Habitatrichtlijn. Niet-opzettelijke handelingen waarbij de verbodsbepalingen overtreden worden, zijn nu niet langer verboden. Daar is van belang dat het Europees Hof van Justitie in zijn jurisprudentie heeft bepaald dat onder opzet ook voorwaardelijke opzet moet worden begrepen: *“Daarvan is sprake als iemand een handeling verricht en daarbij bewust de aanmerkelijke kans aanvaardt dat zijn gedragingen schadelijke gevolgen hebben voor een dier of plant....”*.

Andere bevredigende oplossing(en)

De initiatiefnemer moet aantonen en beargumenteren dat er geen andere bevredigende oplossingen zijn waardoor overtreding van de verbodsbepaling(en) kan worden voorkomen, bijvoorbeeld door planaanpassing of het aanpassen van de uitvoeringsperiode. Het is aan het bevoegd gezag (doorgaans dus de provincie) om de alternatieve oplossingen te beoordelen en hierover te besluiten. De onderbouwing moet gebaseerd zijn op objectieve en controleerbare gegevens.

Belangen

Voor de soorten die beschermd zijn onder de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn kan alleen ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de in deze richtlijnen genoemde belangen. Voor de groep van overige, nationaal beschermde soorten wordt uitgegaan van de in de Habitatrichtlijn genoemde belangen, plus een aantal aanvullende belangen. geeft een overzicht van deze belangen.

Staat van instandhouding van de soort

Tot slot moeten de effecten van de voorgenomen handeling(en) worden beoordeeld aan de staat van instandhouding (SvI) van de soort. De SvI varieert per soort en per handeling, en is niet vastgelegd in de wet. Een handeling op een zeldzame beschermde soort zal eerder leiden tot een negatief effect op de SvI dan bij een algemene soort. Belangrijk is ook de trend (aantalsontwikkeling) en de ruimtelijke verspreiding van de soort. Bij de beoordeling moet rekening worden gehouden met cumulatieve (versterkende) effecten, bijvoorbeeld door andere handelingen of ontwikkelingen in de omgeving en met reeds verleende ontheffingen voor dezelfde populaties van deze soort(en). Bij de beoordeling mogen compenserende en mitigerende (verzachtende) maatregelen worden betrokken. Het ecologische toetsingscriterium verschilt per beschermingsregime Om te beoordelen of aan deze criteria wordt voldaan, moeten inzicht worden gegeven in:

1. De Svl (van de populatie) van de soort (in zijn natuurlijke verspreidingsgebied).
2. Het effect van de handeling of ontwikkeling op de soort.

Kader - Staat van instandhouding

- **Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn:** "De maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de betreffende soort".
- **Beschermingsregime soort Habitatrichtlijn:** "Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan".
- **Beschermingsregime Overige soorten:** "Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan".

Voorkomen van overtreding verbodsbepalingen

In sommige situaties kunnen maatregelen worden getroffen waardoor negatieve effecten en overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming kunnen worden voorkomen. Bijvoorbeeld door de kap van bomen met broedende vogels uit te stellen tot na de broedtijd. Al kan de boom ook een nest bevatten van een vogelsoort waarbij het nest jaarrond beschermd is, waardoor overtreding niet kan worden voorkomen. Het plannen van werkzaamheden buiten de kwetsbare periode(n) van beschermde soorten is een veel toegepaste maatregel. Andere mogelijkheden om overtreding te voorkomen zijn wellicht het aanpassen van de werkvolgorde, gebruik te maken van andere apparatuur of de werkzaamheden te faseren in ruimte en tijd (zoals in het voorbeeld).

Vrijstellingen

Onder de Wet natuurbescherming is niet altijd een ontheffing nodig bij handelingen die leiden tot overtreding van de verbodsbepalingen in de wet. Dit zijn bijvoorbeeld de provinciale vrijstellingen en de gedragscodes. Ook kan er sprake zijn van een vrijstelling als de handeling is opgenomen in een beheerplan voor een Natura 2000-gebied of programma in het kader van een programmatische aanpak. Tot slot kan het Rijk voor handelingen en activiteiten waarvoor zij bevoegd gezag is een vrijstelling geven in de vorm van een Ministeriele Regeling. Vrijstellingen kunnen alleen gelden voor de verbodsbepalingen en de voorwaarden zoals genoemd bij de verschillende beschermingsregimes.

Provinciale verordening

Provinciale Staten kunnen vrijstelling van de verbodsbepalingen verlenen. Zo zijn met een provinciale verordening een aantal vooral algemeen voorkomende en beschermde zoogdieren als egel en rosse woelmuis vrijgesteld van de ontheffingsplicht. Door deze mogelijkheid ontstaan echter wel verschillen in de bescherming van soorten tussen de verschillende provincies.

Kader - Wettelijk Belang

Voor vogels beschermd onder de **Vogelrichtlijn** kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:

- in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
- ter bescherming van flora en fauna;
- voor onderzoek en onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt;
- om het vangen, onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Voor soorten beschermd onder de **Habitatrichtlijn**, het **Verdrag van Bern** of het **Verdrag van Bonn** kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:

- in het belang van de bescherming van wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen eigendom;
- in het belang van volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten;
- voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van kunstmatige vermeerdering van planten, of
- om onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen, onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Voor **andere 'nationaal' beschermde soorten** kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:

- de belangen die gelden voor soorten van de Habitatrichtlijn zoals hierboven genoemd;
- in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- ter voorkoming van schade en overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes of begraafplaatsen;
- ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
- ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud van landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied;
- in het algemeen belang van de betreffende soort.

Programmatistische aanpak

De Wet natuurbescherming biedt de mogelijkheid om een programmatistische aanpak toe te passen. Een dergelijk programma kan zowel door het Rijk als door provincies worden opgesteld. Onder de Flora en faunawet is reeds ervaring opgedaan onder de 'Generieke' of 'Gebiedsgerichte aanpak'. Tevens is voor een aantal grootschalige ontwikkelingen en plangebied een Generieke ontheffing verleend zoals voor de gemeente Tilburg, het Havengebied Rotterdam en Vliegveld Twente. Het biedt de mogelijkheid om door middel van een actieve leefgebiedenbenadering te streven naar een betere verbinding tussen economie en ecologie.

Beheerplan Natura 2000-gebied

Tot slot zijn handelingen die onderdeel uitmaken van een beheerplan voor een Natura 2000-gebied of een programmatistische aanpak (zoals stikstof) vrijgesteld, mits de handelingen zijn getoetst aan de criteria voor afwijking van de soortenbeschermingsregimes.

From: "" <noreply@omgevingsloket.nl>;
Sent: wo, 06 jun 2018 07:12:44 +02:00
To: "" <olo@middendrenthe.nl>;
Subject: Aanvullingen voor de aanvraag Aanvraag vergunning Zonnepark Norgervaart - 3692647 zijn ingediend

Geachte meneer, mevrouw,

Er zijn aanvullingen ingediend voor de aanvraag Aanvraag vergunning Zonnepark Norgervaart - 3692647.

Met vriendelijke groet,

Omgevingsloket online

De aanvraaggegevens

Naam: Aanvraag vergunning Zonnepark Norgervaart
Aanvraagnummer: 3692647
Type: Omgevingsvergunning / melding
Werkzaamheden: Zonnepaneel of -collector plaatsen, Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening
Referentiecode aanvrager: 17117114
Datum indiening: 25-05-2018
Bevoegd gezag: Gemeente Midden-Drenthe
Verplichtingstype: Vergunningsplicht
Ingediende aanvullingen: RO Aangepast dd 05-06-2018, Standaard waterparagraaf Zonnepark

[Bekijk de aanvraag](#)

Let op: deze e-mail is automatisch verstuurd. U kunt er niet op antwoorden.

A wide-angle photograph of a large solar farm. Rows of solar panels are tilted towards the sun, which is low on the horizon, creating a strong lens flare and long shadows. The ground is covered in green and yellow vegetation. In the background, a body of water and distant land are visible under a clear sky.

SELECTIEPROCES

Zonneparken Midden-Drenthe

Datum: 23 / 5 / 2018

Versie: 1.0

Inhoud

1.	Inleiding	3
2.	Selectie procedure.....	3
2.1	Bureau onderzoek.....	3
2.2	Technische randvoorwaarden	4
2.3	Vergunnings- en omgevingsaspecten	4
2.4	Beschikbaarheid van de grond	4
3.	Selectieprocedure Zonnepark Norgervaart	5
4.	Haalbaarheid	7
4.1	Grondpositie.....	7
4.2	Aansluiting op het elektriciteitsnet	7
4.3	Omgevingsvergunning	7
4.4	SDE+ maart 2019	8
5.	Conclusie	8
	Bijlage 1: Locatie scan Gemeente Midden-Drenthe.....	9
	Bijlage 2: Locatie scan plangebied zonnepark Norgervaart.....	9

1. Inleiding

De Gemeente Midden-Drenthe heeft beleid vastgesteld en gepubliceerd ten behoeve van grondgebonden zonnepanelen, namelijk het “*Beleid grondgebonden zonnepanelen*” (d.d. 15 december 2016). Sindsdien hebben er vele hectares aan initiatieven zichzelf gemeld bij de Gemeente. De verwachting is daarom dat de Gemeente enkel de meest geschikte en kansrijke locaties zal accepteren die nodig zijn om haar duurzaamheidsdoelstelling te bereiken.

Ook voor ons als ontwikkelaar is het vinden van een geschikte locatie het aller belangrijkste onderdeel van de ontwikkeling van een zonnepark. Dit is cruciaal om te komen tot een technisch en economisch haalbaar project zonder dat dit leidt tot nadelige gevolgen voor de natuur. LC Energy doorloopt hiervoor een zorgvuldig selectieproces waarbij slechts een klein percentage van de mogelijke locaties wordt vervolgt voor de ontwikkeling van een zonnepark. Veruit het grootste deel van de locaties valt hierbij af wegens technische redenen, een te grote afstand t.o.v. de netaansluiting of milieu-aspecten.

Dit document beschrijft op hoofdlijnen het selectieproces dat LC Energy heeft doorlopen om te komen tot de locatie voor het Zonnepark in Norgervaart. We hebben hiervoor een GIS-analyse (Geographical Information System) uitgevoerd door gegevens van verschillende bronnen te combineren en te analyseren. Binnen de geschikte locaties zijn wij opzoek gegaan naar een grondpositie.

2. Selectie procedure

Bij de selectie van een geschikte locatie heeft LC Energy de volgende 4 stappen doorlopen:

1. Bureau onderzoek
2. Technische randvoorwaarden
3. Vergunnings- en omgevingsaspecten
4. Beschikbaarheid van de grond

2.1 Bureau onderzoek

Allereerst is gestart met een bureau onderzoek op hoofdlijnen waarbij gekeken is naar twee aspecten:

- Het identificeren van geschikte onderstations in en rondom de Gemeente waarop een grootschalig zonne-energie project kan worden aangesloten. De afstand tot het onderstation, cq. de lengte van de fysieke elektriciteitskabel, is sterk bepalend voor de financiële haalbaarheid van een zonnepark.
- Parallel hieraan is een milieustudie uitgevoerd om de de belangrijkste uitsluitingsgebieden te identificeren. Hierbij is o.a. gekeken naar Natura 2000 gebieden en ecologische hoofdstructuren. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG).

2.2 Technische randvoorwaarden

Op basis van het bureau onderzoek wordt direct duidelijk welke gebieden geschikt kunnen zijn voor een grootschalig zonne-energie project en welke gebieden per direct worden uitgesloten als gevolg van technische of milieu-aspecten. Vervolgens heeft LC Energy de geschiktheid van de locaties in de overgebleven gebieden onderzocht op basis van de volgende technische randvoorwaarden:

- Projectomvang: minimaal 10 hectare.
- Orientatie en topografie: vlak, Zuid-, Zuid-West of Zuid-Oost geïntendeerd, vorm (geen dunne stroken).
- Nabijheid en beschikbaarheid van een onderstation (elektriciteitsaansluiting):
 - Maximaal 2.500 meter afstand (hemelsbreed), welke gemakkelijk via de openbare weg bereikbaar is (minimaal aantal infrastructurele obstakels). Jaarlijks daalt de hoogte van de SDE+ subsidie met 20% waardoor alleen zonne-energie projecten met relatief goedkope aansluitkosten financieel haalbaar zijn.
 - Capaciteit op het onderstation. Indien een onderstation géén capaciteit beschikbaar heeft, dient deze te worden opgewaardeerd. Dit is een langdurig traject (ca. 5 jaar), waardoor de locatie op dit moment niet geschikt is (overstijgt verval datum vergunning, SDE+ beschikking, grondovereenkomst, e.d.).
- Toegang: gemakkelijk toegankelijke locatie via de openbare weg is belangrijk zowel tijdens de bouw als tijdens het beheer en exploitatie van het zonnepark. Bijvoorkeur geen tot minimale aanpassingen noodzakelijk.

2.3 Vergunnings- en omgevingsaspecten

Vervolgens wordt het overgebleven gebied onderzocht op de volgende aspecten:

- Provinciaal beleid: buiten Bestaand Stedelijk Gebied (BSG);
- Vigerend bestemmingsplan en beleid;
- Nabijheid van ecologische hoofdstructuur;
- Beschermde diersoorten;
- Aantal omwonenden;
- Visuele impact omwonenden.

Door gegevens uit verschillende bronnen te combineren hebben wij een GIS-analyse (Geographical Information System) kunnen uitvoeren. Daarbij is het ook mogelijk om bufferzones aan te houden ten opzichte van geografische referentiepunten van gevoelige gebieden (Natura2000 en BSG-gebieden). Door dit visueel in kaart te brengen (zie figuren 1 en 2 in hoofdstuk 3) kan LC Energy de beperkingen en kansen identificeren van potentiële kansen voor de ontwikkeling van een zonnepark.

2.4 Beschikbaarheid van de grond

De hierboven beschreven stappen resulteren in enkele kadastrale locaties die geschikt zijn voor de ontwikkeling van een grootschalig zonne-energie project. LC Energy gaat vervolgens opzoek naar

landeigenaren die kijken naar mogelijkheden om hun boerenbedrijf en inkomsten te diversificeren. De landeigenaar moet daarvoor bereid zijn om de grond voor een tijdsduur van 25 jaar te verhuren voor de exploitatie van een zonnepark.

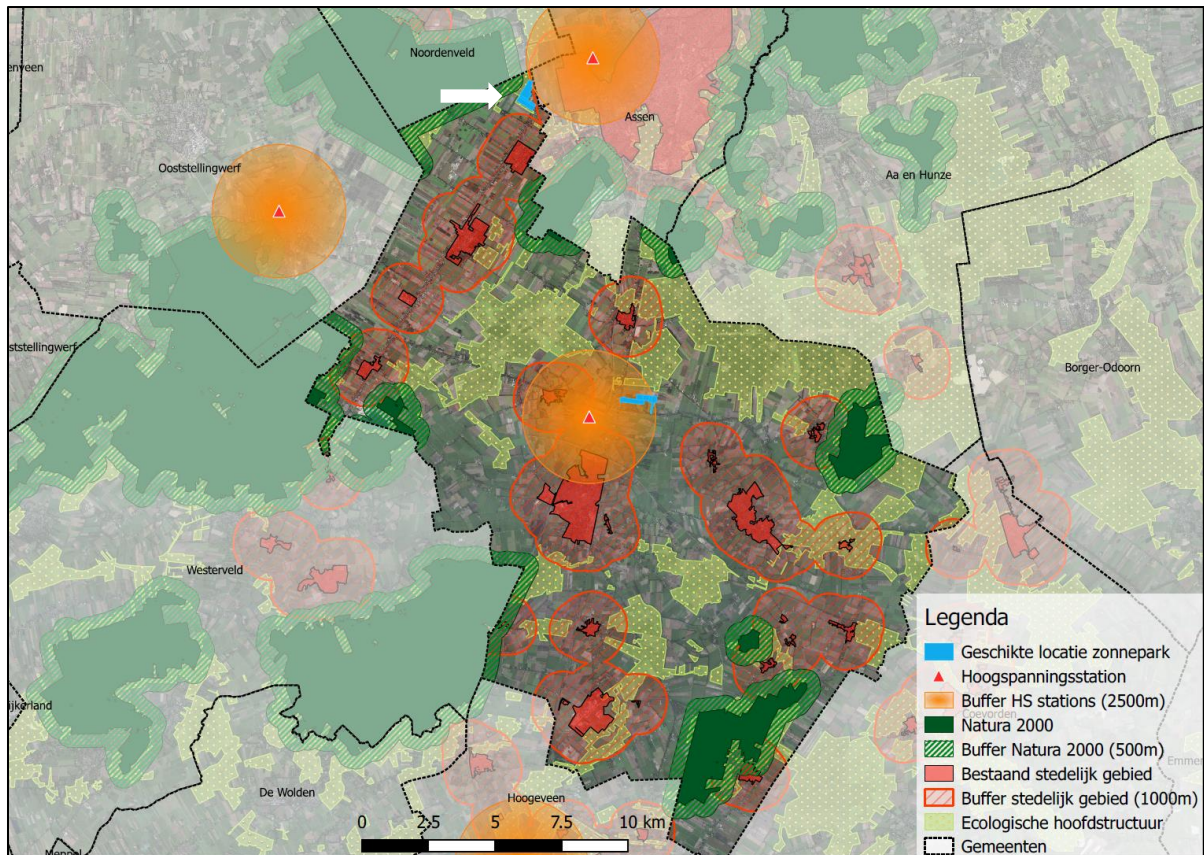
Alleen indien er een geschikte grondpositie kan worden verkregen die zo goed mogelijk voldoet aan de bovenstaande aspecten, heeft het nut om een vergunningsaanvraag in te dienen.

3. Selectieprocedure Zonnepark Norgervaart

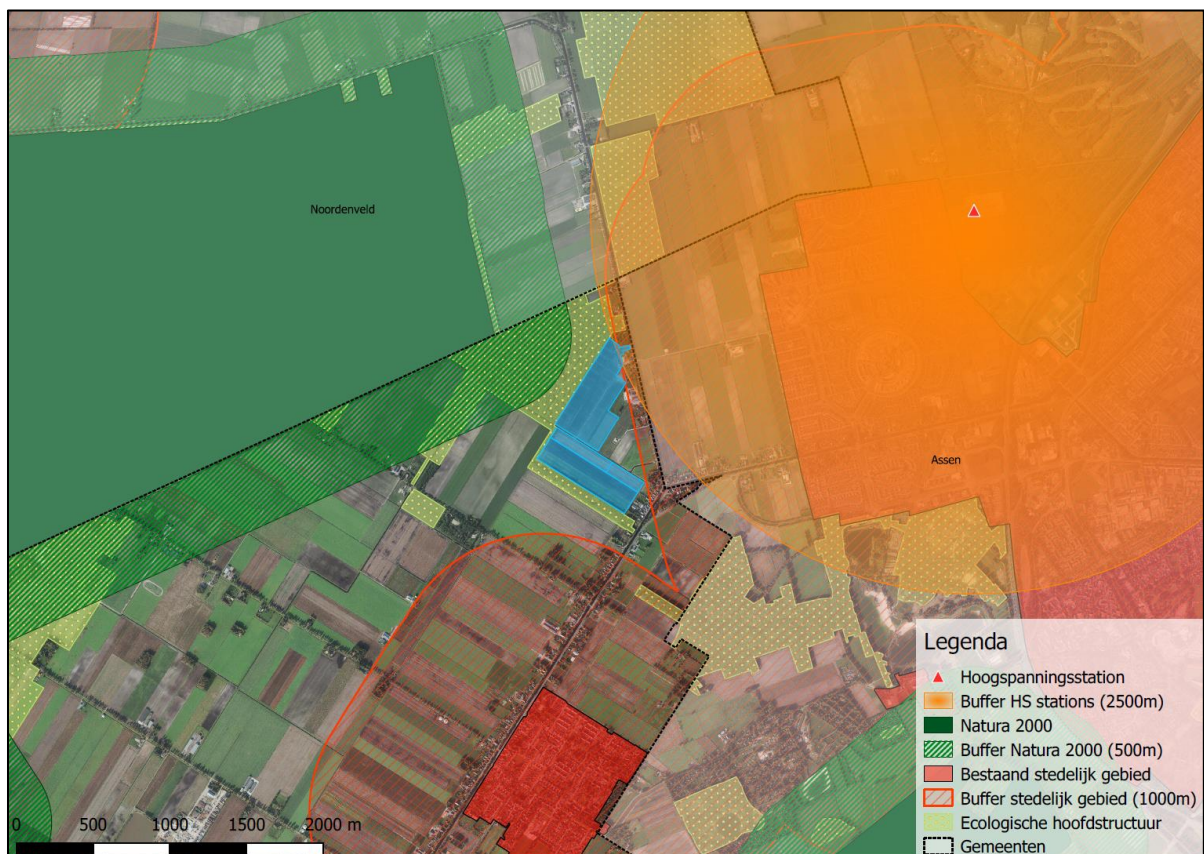
De vier stappen benadering zoals beschreven in hoofdstuk 2 hebben wij ook toegepast in de Gemeente Midden-Drenthe. Figuur 1 toont het resultaat van de volledige Gemeente, de witte pijl bovenin Midden-Drenthe geeft de locatie weer van het Zonnepark Norgervaart. In Figuur 2 is het relevante zoekgebied uitvergroot van ons plangebied.

Beide figuren tonen duidelijk de Gemeente grenzen (stippellijnen), waarbij de omliggende Gemeenten transparant wit zijn gearceerd om Midden-Drenthe te verduidelijken. Vervolgens zijn de volgende buffers toegepast:

- Een zoekgebied (oranje) met een straal van 2.500 meter (hemelsbreed) is toegepast rondom de 10 kV onderstations (rode driehoeken) van de netbeheerder (Enexis). Omdat de SDE+ regeling jaarlijks met 20% naar beneden wordt bijgesteld, is een dergelijke nabijheid van een onderstation noodzakelijk voor een technisch en financieel haalbaar project. Wat direct opvalt is dat er slechts één onderstation aanwezig is in Midden-Drenthe zelf, en slechts één waarvan het zoekgebied aan de Noordzijde van Midden-Drenthe overlapt.
- Rondom Bestaand Stedelijk Gebied (donker rood) is een bufferzone van 1.000 meter toegepast (licht rood en schuin gestreept). Hierdoor wordt de zichtbaarheid van het project geminimaliseerd voor de hoogste concentraties van omwonenden.
- Rondom Natura 2000 gebieden (donker groen) is een bufferzone van 500 meter toegepast (licht groen en schuin gestreept) om extra afstand te houden tot deze beschermde natuurgebieden en diersoorten.
- De ecologische hoofdstructuur (geel en gestipt) langs de Westzijde van het plangebied (zie figuur 2) betreft een hoge bebossing. Dit is voordelig omdat hierdoor de helft van het zonnepark volledig visueel is afgeschermd.

Figuur 1: Locatie scan Gemeente Midden-Drenthe (zie bijlage A voor volledige grootte)

Figuur 2: Locatie scan plangebied zonnepark Norgervaart (zie bijlage B voor volledige grootte)

4. Haalbaarheid

De ontwikkeling van een grootschalig zonne-energie project begint met een aantal belangrijke stappen, namelijk het veilig stellen van:

1. Een grondpositie op een geschikte locatie
2. De aansluiting op het elektriciteitsnet
3. Een omgevingsvergunning

Pas nadat er een omgevingsvergunning is afgegeven kan er een SDE+ aanvraag worden ingediend bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RvO). Zonder SDE+ subsidie is een rendabele exploitatie van een zonnepark helaas nog niet mogelijk.

4.1 Grondpositie

Na het doorlopen van de eerder beschreven selectieprocedure zijn wij in contactgekomen met de landeigenaren van het huidige plangebied. Hiermee zijn wij tot een overeenkomst gekomen om de grond te kunnen huren.

4.2 Aansluiting op het elektriciteitsnet

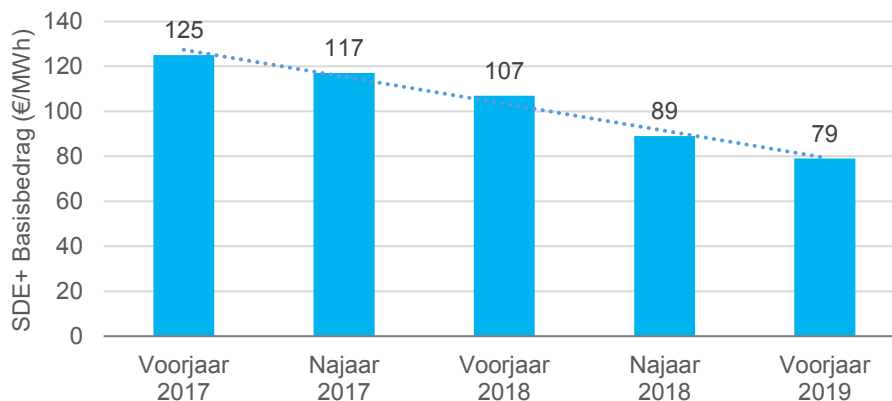
Onlangs heeft Enexis een capaciteitstekort aangekondigd op drie onderstations in het Noord-Oosten van Nederland. Hierdoor is het onmogelijk om binnen de komende 5 jaar op deze onderstations een energie-project aan te sluiten, waardoor de haalbaarheid voor nabij gelegen projecten per direct onmogelijk is. In verband met de vele initiatieven in en rondom Midden-Drenthe, is er een grote kans dat dezelfde situatie dreigt op de onderstations in deze regio. Als wij pas over één jaar (na eventuele SDE+ toekenning) deze netaansluiting in opdracht zouden geven, is de kans groot dat dit project niet meer aangesloten kan worden en daarmee onhaalbaar zou worden. Om te voorkomen dat wij überhaupt in die positie kunnen komen, hebben wij besloten om deze aansluiting alvast in opdracht te geven bij Enexis. Daarmee zijn wij verzekerd van aansluitcapaciteit van ons zonnepark op het elektriciteitsnet.

4.3 Omgevingsvergunning

In verband met de vele initiatieven in de Gemeente Midden-Drenthe, zijn alle initiatiefnemers op on-hold gezet, wij hebben dan ook geen formele terugkoppeling mogen ontvangen op ons principeverzoek dat eerder is ingediend. Er is aangegeven dat eerst de coalitie zal worden gevormd, vervolgens het beleid zal worden heroverwogen en pas daarna weer initiatieven kunnen worden geaccepteerd (mogelijk pas najaar 2018).

LC Energy begrijpt dat dit een belangrijke en noodzakelijk stap is om de energie transitie weloverwogen ruimtelijk te kunnen inpassen. Echter, zoals weergegeven in figuur 3, daalt het SDE+ basisbedrag elk half jaar gemiddeld met 10%. Deze daling is aanzienlijk sneller dan de daadwerkelijke kosten daling voor de realisatie van zonneparken. Voor de haalbaarheid van elk zonne-energie project is het

verkrijgen van een vergunning voorafgaand aan de SDE+ ronde van maart 2019 dan ook essentieel. Elk half jaar vertraging resulteert direct in een verminderde haalbaarheid van het project, ook wordt hiermee de ruimte voor landschappelijke inpassing en lokale participatie helaas steeds kleiner. Omdat de huidige voorgestelde basisbedragen voor najaar 2018 en voorjaar 2019 de haalbaarheid van het grootste deel van de projecten onmogelijk maakt, wordt hierover eind mei 2018 een marktconsultatie gehouden door RvO. Als LC Energy zijn wij hierover momenteel in gesprek met PBL, DNV GL en ECN/TNO om onze input hiervoor aan te leveren.

Figuur 3: Ontwikkeling SDE+ basisbedrag 2017-2019 (daling van bijna 10% per half jaar)¹

4.4 SDE+ maart 2019

Omdat LC Energy voor het zonnepark Norgervaart inmiddels beschikt over een getekende grondpositie en zekerheid van aansluitcapaciteit op het elektriciteitsnet, zijn wij nu alleen nog afhankelijk van het verkrijgen van een omgevingsvergunning. In verband met de extreem snel dalende SDE+ basisbedragen, is het halen van de SDE+ ronde van maart 2019 van essentieel belang.

5. Conclusie

In onze zoektocht naar geschikte locaties voor de ontwikkeling van een zonnepark, doorloopt LC Energy een zorgvuldige selectieprocedure. Juist omdat de Gemeente Midden-Drenthe zal moeten selecteren uit vele initiatieven, willen wij onze kans op het verkrijgen van een vergunning vergroten door zelf een strenge selectie toe te passen en alleen de meest geschikte locaties verder te ontwikkelen. Het zonnepark Norgervaart is één van de weinige locaties die geschikt is voor de ontwikkeling van een grootschalig zonne-energie project, waarmee op korte termijn een significante bijdrage geleverd kan worden aan de verduurzaming van Midden-Drenthe. LC Energy heeft alles in haar macht gedaan om de haalbaarheid van dit project zo groot mogelijk te maken (zowel de grondpositie als de netaansluiting zijn veilig gesteld), wij zijn nu alleen nog afhankelijk van het verkrijgen van een vergunning voorafgaand aan de SDE+ ronde van maart 2019.

¹ PBL (15-05-2018): Conceptadvies SDE+ 2019 – Zonne-energie

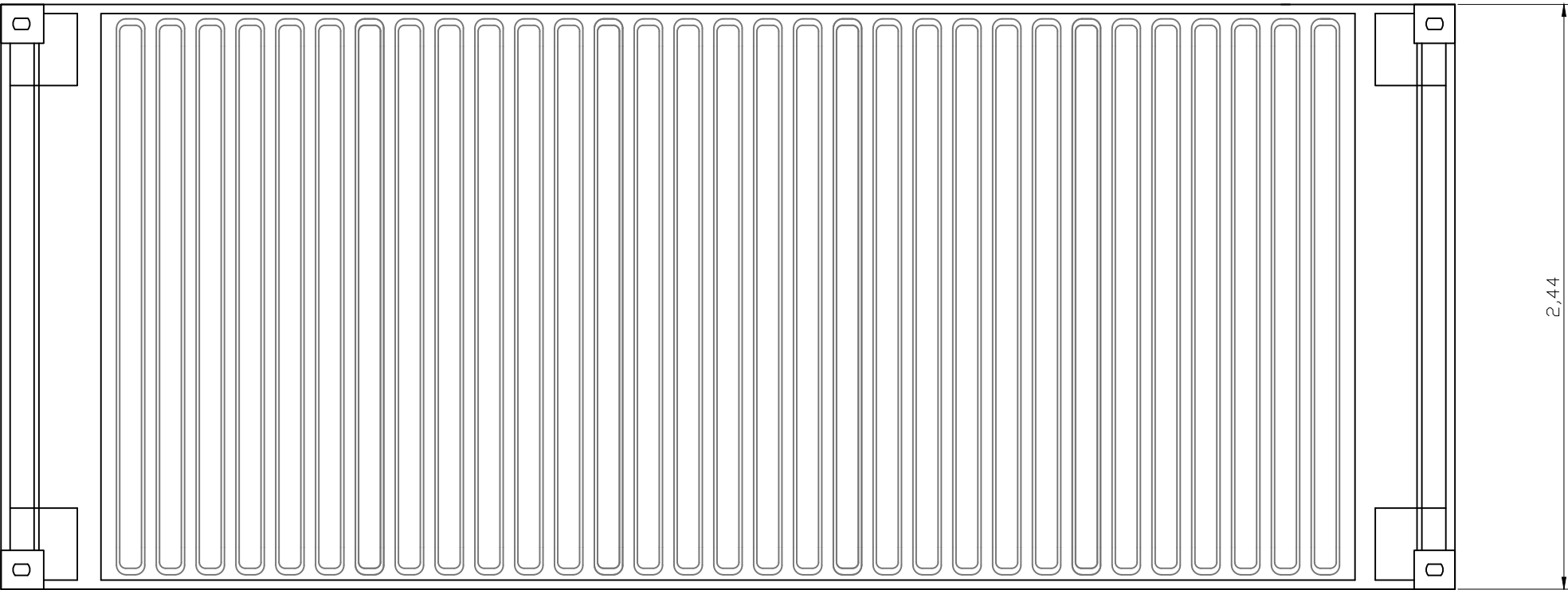
Bijlage 1: Locatie scan Gemeente Midden-Drenthe

Zie bijlage

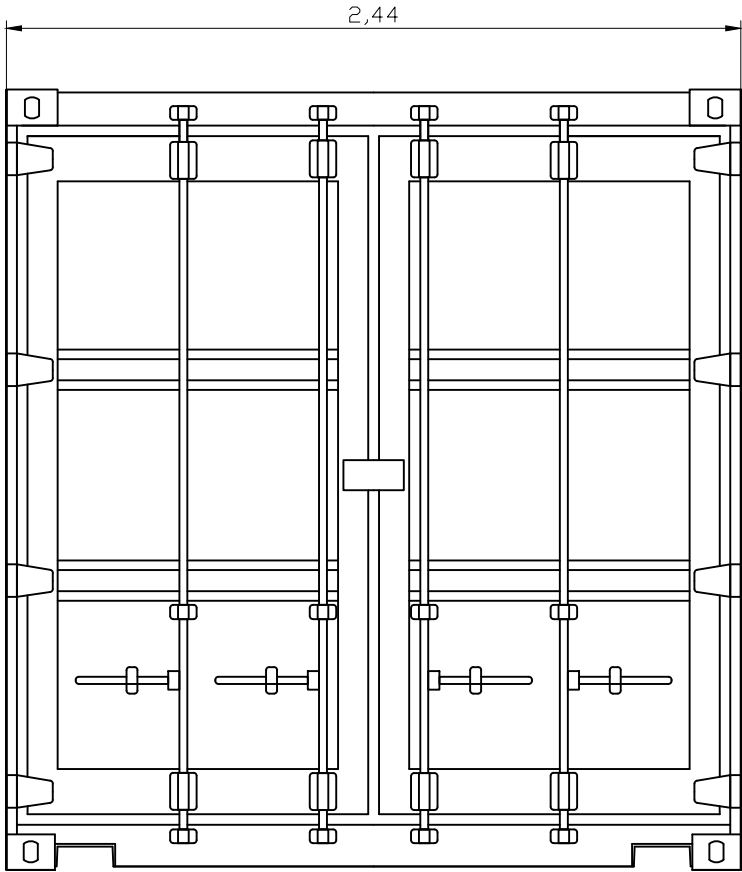
Bijlage 2: Locatie scan plangebied zonnepark Norgervaart

Zie bijlage

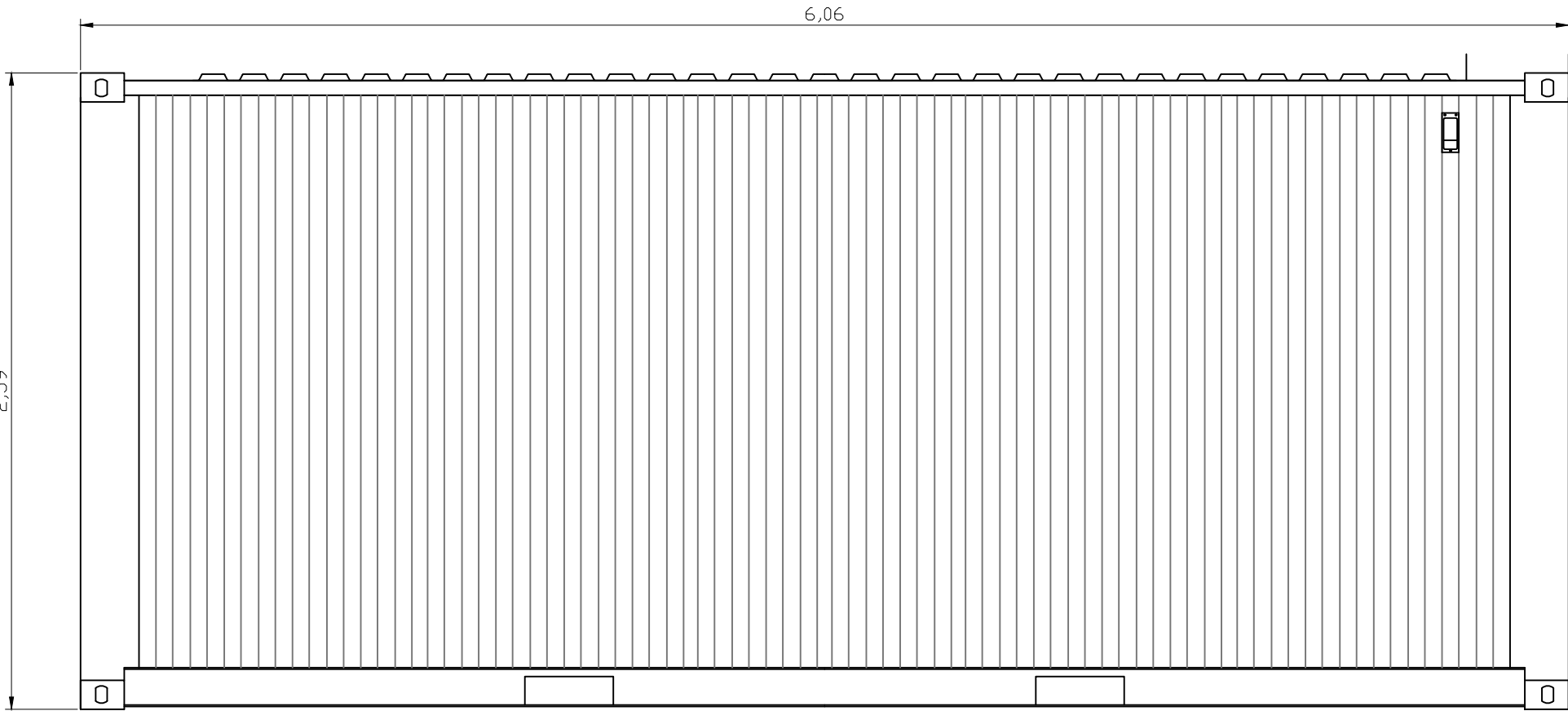
Standard ISO 20'

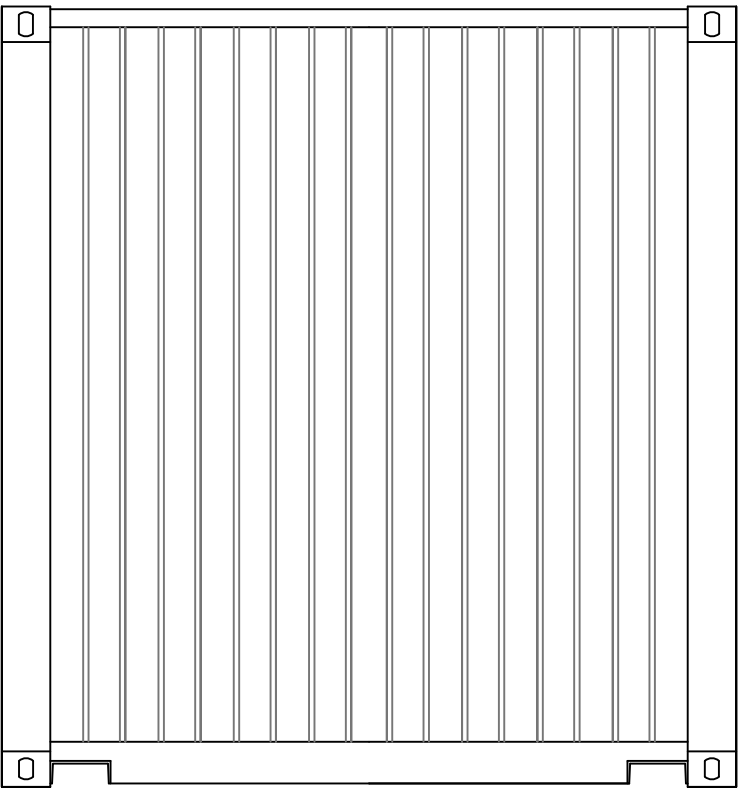
Plan

Front

Side

Back

0	21 feb 2018				Originele tekening
Rev.	Date	Ontw.	Contr.	OK	Omschrijving revisie
Project management:		Klant:			
		Algemeen		Ontwerp:	Naam:
				Tekening:	B. van Melis
				Controle:	x. xx
					xx xxx xxxx
LC Energy Bronland 12 6708 WH Wageningen Tel.: +31 (0)85-0499604 www.lcenergy.nl		Project:		Schaal:	Formaat:
		Sparepart container 20ft LC Energy		1:25	A2
		Planning-fase:		Datum:	
© LC ENERGY		Tekeningsnummer:		Eenheid:	Blad:
				m	1/1
				Revisie:	
				0	

B. Standaard uitgangspunten t.b.v. de waterparagraaf

Geachte heer Elshof,

U heeft een watertoets uitgevoerd op de website www.dewatertoets.nl. Op basis van deze toets volgt u de korte procedure. Dit houdt in dat u direct door kunt gaan met de planvorming van uw plan, onder de voorwaarde dat u de standaard waterparagraaf uit dit document toepast.

Standaard Waterparagraaf

In het kader van de *Wet ruimtelijke ordening* (Wro) is het verplicht de Watertoets uit te voeren. De Watertoets is een waarborg voor water in ruimtelijke plannen en besluiten. Deze standaard waterparagraaf heeft betrekking op het plan realisatie zonnepark Norgervaart.

Waterhuishouding

Het plan loopt geen verhoogd risico op wateroverlast als gevolg van overstromingen. Het plan heeft geen schadelijke gevolgen voor de waterkwaliteit en ecologie. In het verleden is er in of rondom het plangebied geen wateroverlast of grondwateroverlast geconstateerd. De toename van het verharde oppervlak is minder dan 1500m².

Voorkeursbeleid hemelwaterafvoer

In het plan wordt gestreefd het voorkeursbeleid van het waterschap op te volgen. Als het hemelwater niet wordt aangekoppeld of wordt afgekoppeld van het bestaande rioolstelsel is oppervlakkige afvoer en infiltreren in de bodem uitgangspunt. Als infiltratie in de bodem niet mogelijk is, is lozing op het oppervlaktewater via een bodempassage gewenst. Speciale aandacht wordt besteed aan duurzaam bouwen en een duurzaam gebruik van de openbare ruimte om een goede kwaliteit van het afgekoppelde hemelwater te garanderen.

Oppervlaktewater

Er wordt rekening gehouden met de wijze van onderhoud (varend of vanaf de kant) en de daarbij geldende voorwaarden. Voor werkzaamheden binnen de aangegeven zones van het waterschap is een vergunning op grond van de Waterwet noodzakelijk. Langs het plangebied ligt een primaire watergang. Langs primaire watergangen geldt een beschermingszone van 5 meter gerekend vanuit de insteek van de watergang.

Het gebruik van materialen

Het waterschap is verantwoordelijk voor een goede waterkwaliteit van het regionale watersysteem. Om verontreiniging van het watersysteem te voorkomen adviseert het waterschap om materialen zoals lood, koper en zink niet te gebruiken als het hemelwater vrij afstroomt naar het watersysteem.

Aanleghoogte van de bebouwing

Voor de aanleghoogte van de gebouwen (onderkant vloer begane grond) wordt een ontwateringsdiepte geadviseerd van minimaal 80 centimeter ten opzichte van de Gemiddelde Hoogste Grondwaterstand (GHG). Bij een afwijkende maatvoering is de kans op structurele grondwateroverlast groot. Bij het bouwen zonder kruipruimte kan worden volstaan met een geringere ontwateringsdiepte. Om wateroverlast en schade in woningen en bedrijven te voorkomen wordt geadviseerd om een drempelhoogte van 30 centimeter boven het straatpeil te hanteren. Ook voor lager, beneden het maaiveld, gelegen ruimtes (kelders, parkeergarages) moet aandacht worden besteed aan het voorkomen van wateroverlast.

Wetgeving lozen in oppervlaktewater

In het plan vindt een lozing plaats van water in oppervlaktewater. Hemelwater van schone oppervlakken (zoals daken en tuinen) mag rechtstreeks geloosd worden. Hemelwater dat van een parkeerterrein afstroomt (of anderszins) vervuild raakt, dient via een bodempassage af te wateren. Indien u grondwater gaat onttrekken tijdens de aanleg en u wilt dat lozen in oppervlaktewater dan gelden er specifieke regels. Neem hierover contact op met het waterschap.

Watertoetsproces

De initiatiefnemer heeft het Waterschap Drents Overijsselse Delta geïnformeerd over het plan door gebruik te maken van de digitale watertoets. De beantwoording van de vragen heeft er toe geleid dat de korte procedure van de watertoets is toegepast. De bestemming en de grootte van het plan hebben een geringe invloed op de waterhuishouding.

"De procedure in het kader van de watertoets is goed doorlopen conform de *Handreiking Watertoets III*. Het waterschap Drents Overijsselse Delta geeft een positief wateradvies".

Heeft u een watervergunning nodig op grond van de Waterwet?

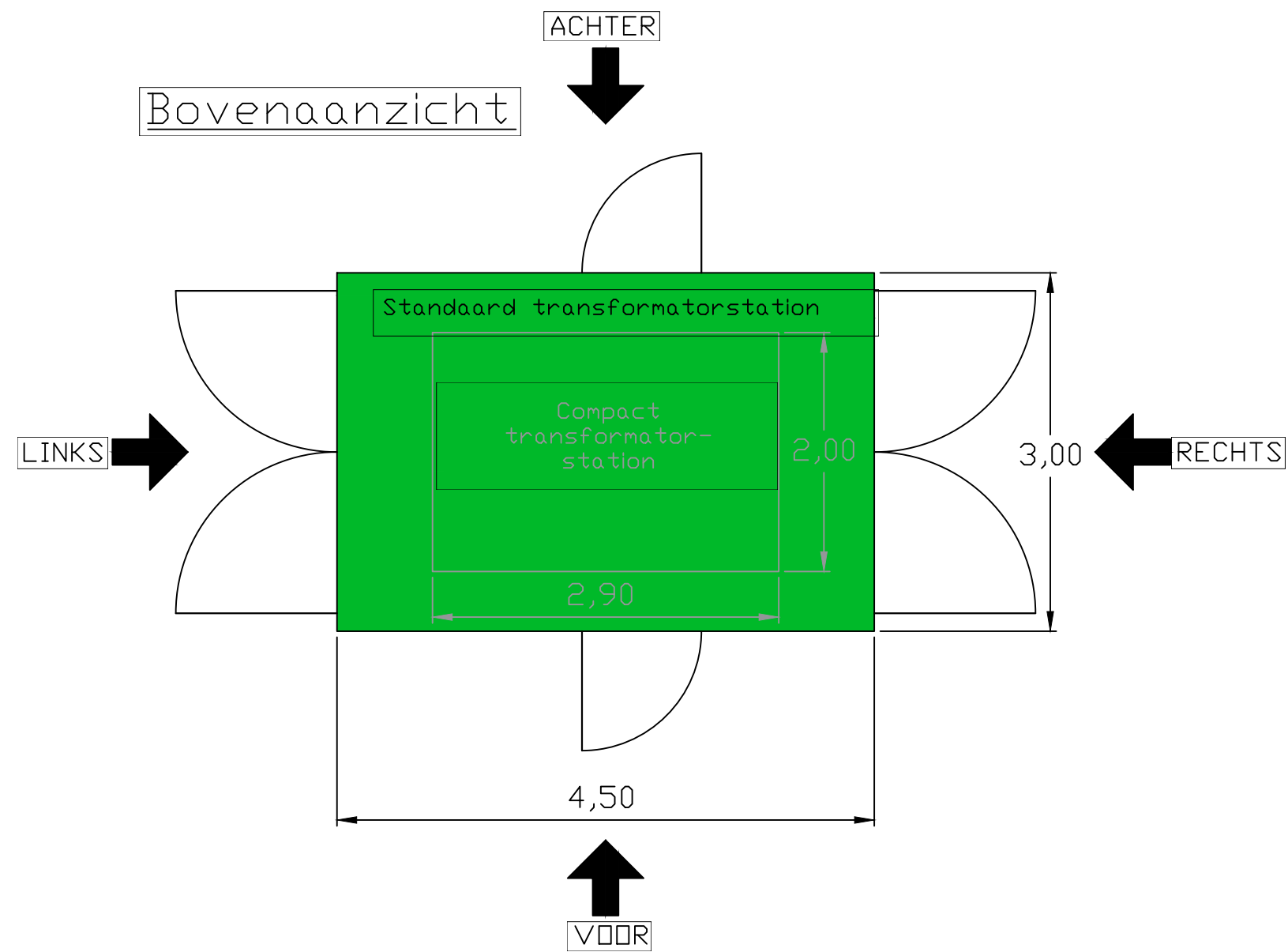
Het wateradvies dat is afgegeven in het kader van de watertoets is geen watervergunning. Gaat u werkzaamheden verrichten in de verbodszone? Dan kunt u een watervergunning aanvragen op de website: www.omgevingsloket.nl. De aanvraag zal getoetst worden aan het dan vastgestelde beleid. Dat kan het huidige beleid zijn, afhankelijk van de tussenliggende periode, ook gewijzigd beleid.

Verklaring

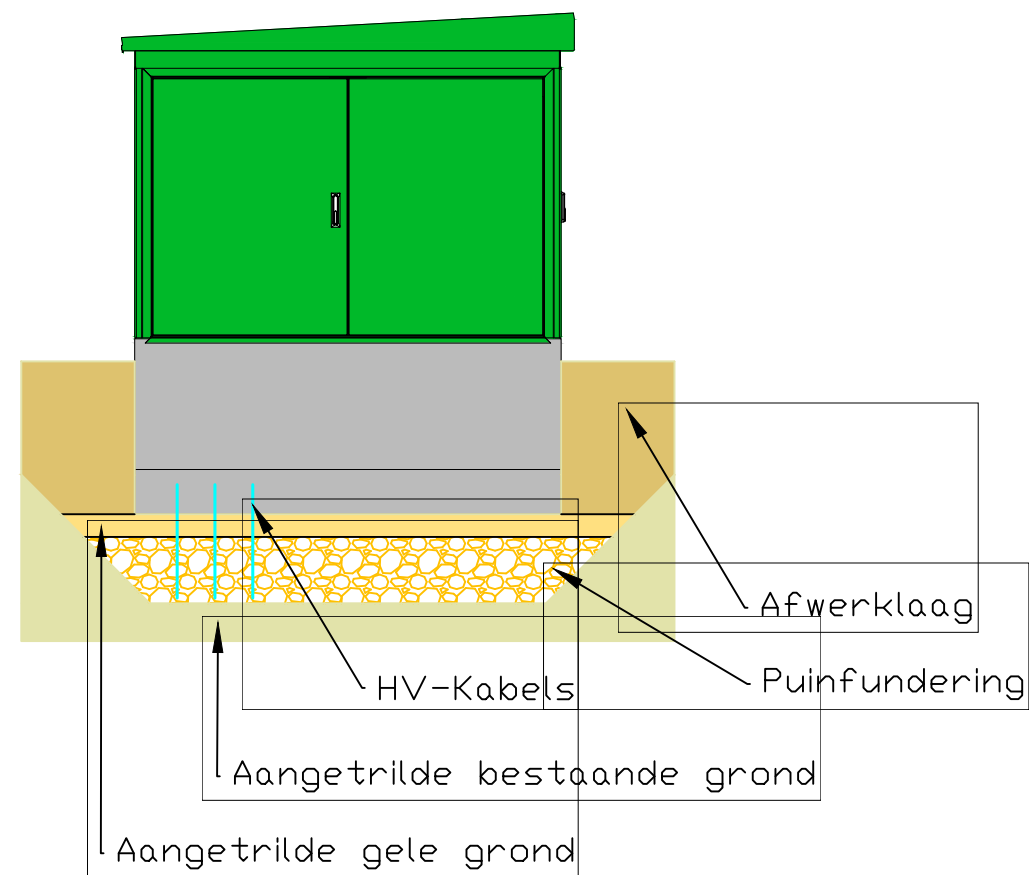
Dit document is een automatisch gegenereerd bestand op basis van de door u ingevulde gegevens. U bent akkoord gegaan met de door u ingevulde gegevens en heeft verklaard dat alles naar waarheid is ingevuld. De geleverde informatie in deze uitgangspuntennotitie is houdbaar tot maximaal 1 jaar na opsteldatum (22-5-2018) en heeft alleen betrekking op het plan, zoals dat wordt genoemd in dit document. Kijk voor meer informatie over de watertoets op de website van het waterschap.

Toelichting referentiebeelden

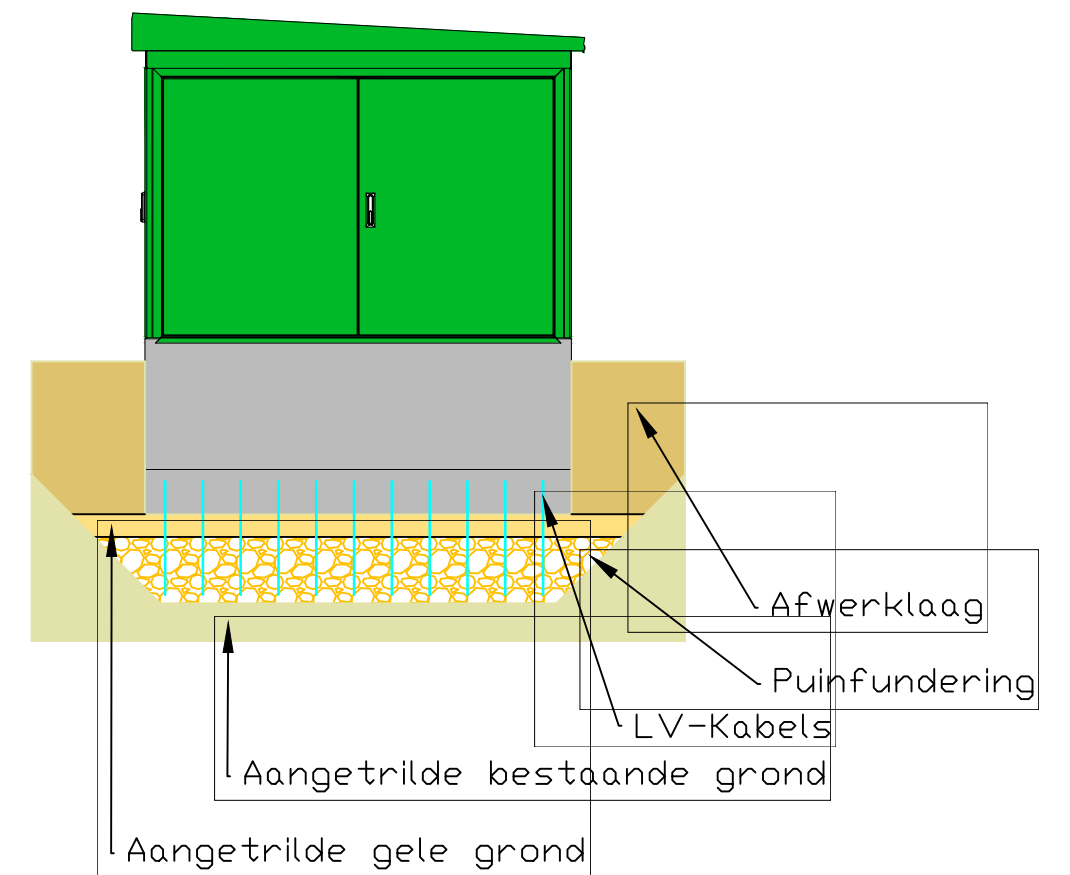
De bijgevoegde technische tekeningen die dienen als referentiebeeld voor de zonnepanelen en de omvormers geven een indicatie van de toe te passen componenten. Aangezien realisatie van de installatie geschiedt eind 2019 dan wel begin 2020, zijn deze componenten nog niet besteld en kunnen hier ondergeschikte wijzigingen plaatsvinden.

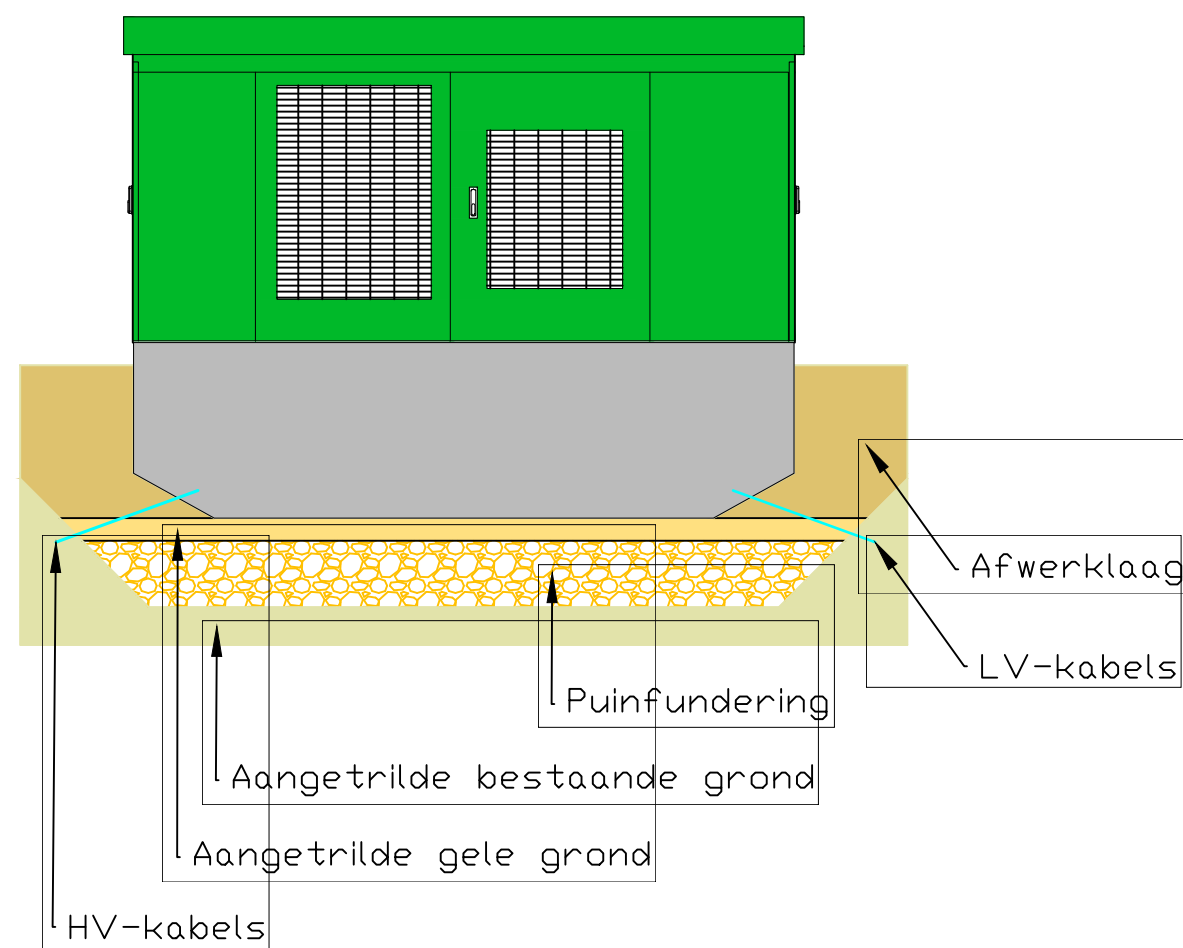
Zijaanzicht links

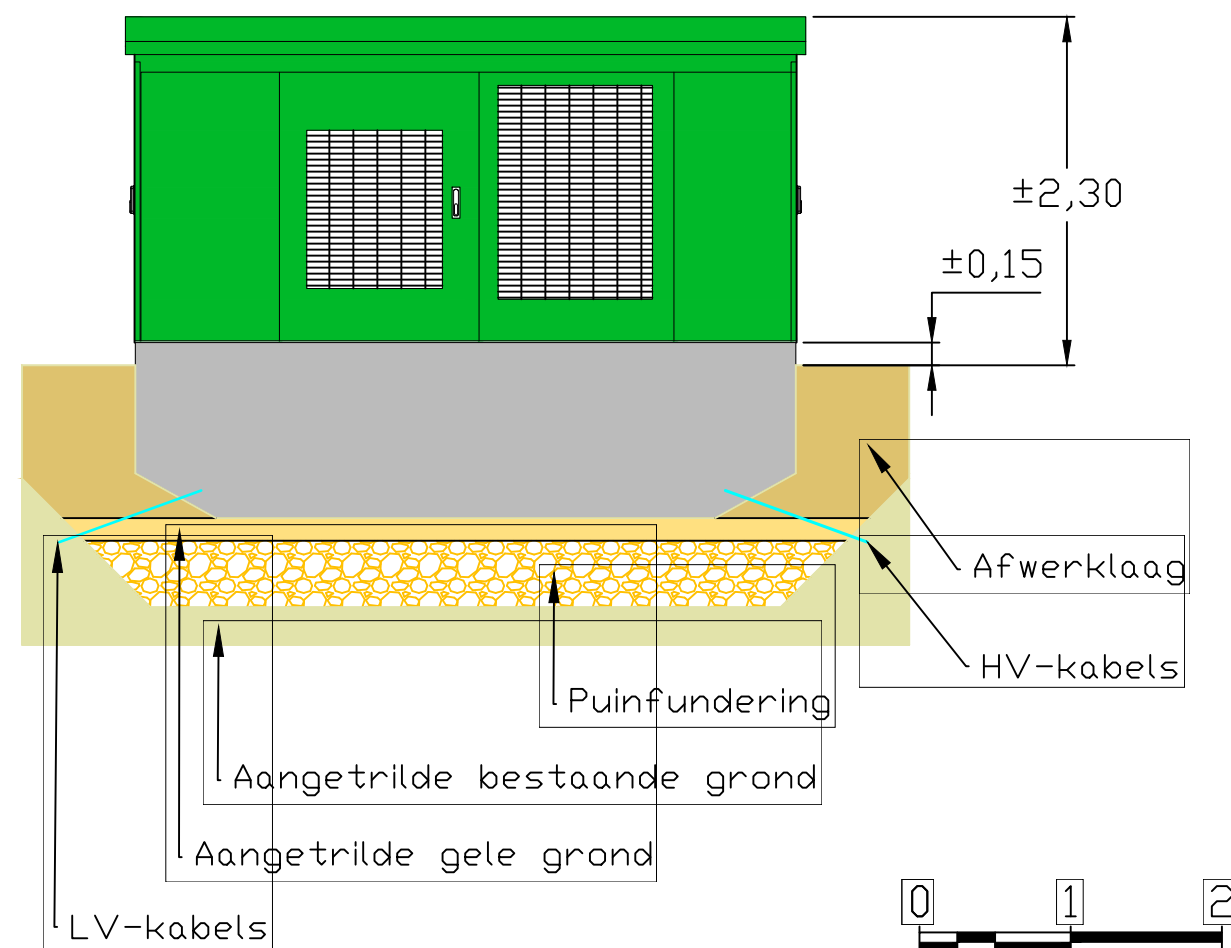
Zijaanzicht rechts

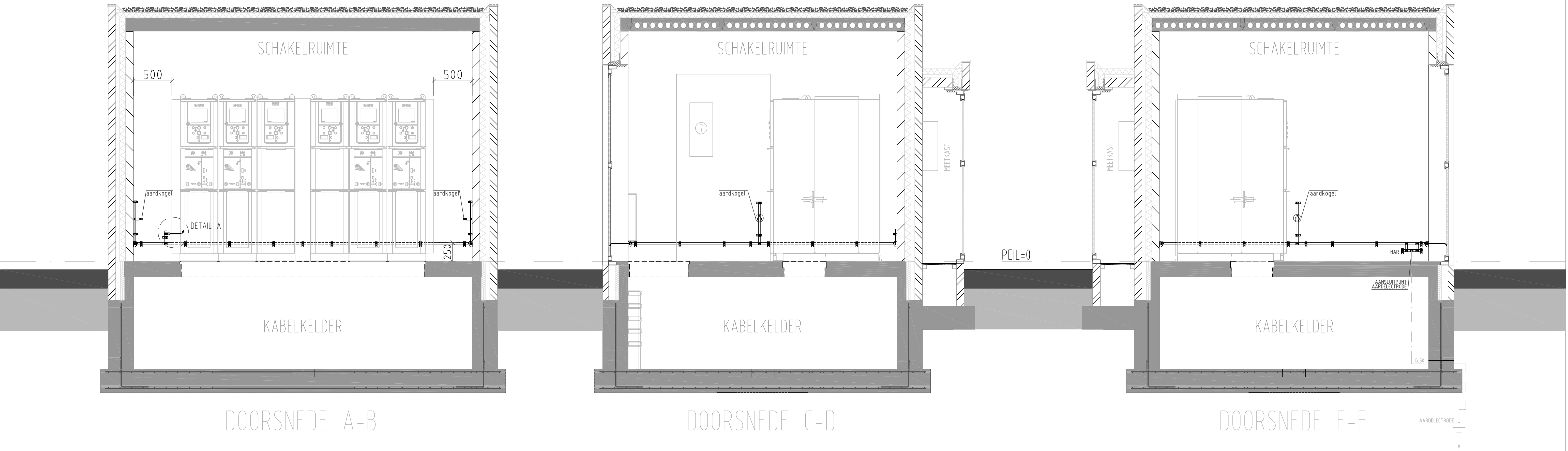
Vooraanzicht

Achteraanzicht

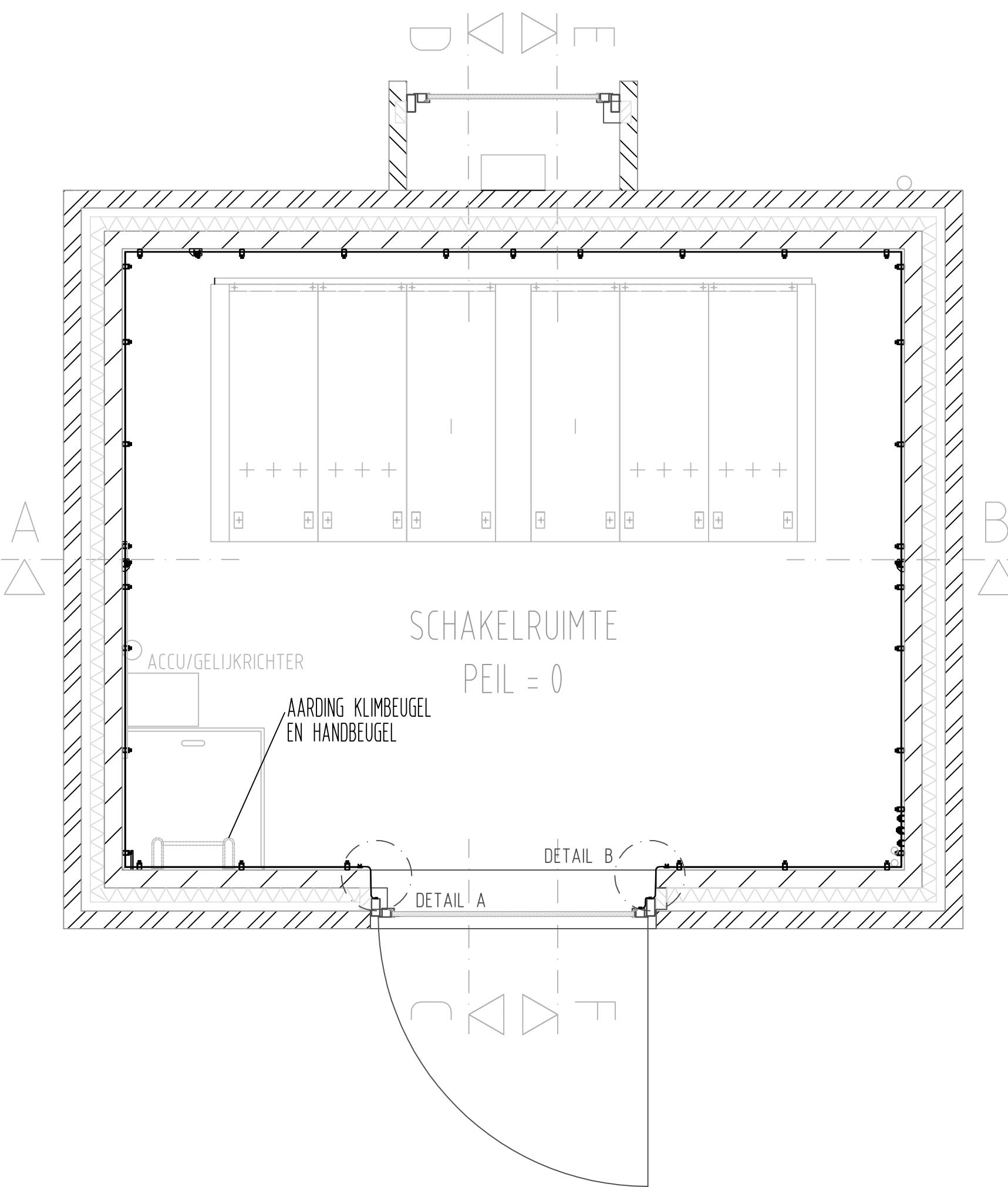
0	21 feb 2018	Ontw.	Contr.	OK	Originele tekening	Naam:	Datum:
Rev.	Date	Ontw.	Contr.	OK	Omschrijving revisie	Naam:	Datum:
Project management:		Klant:		Algemeen		Ontwerp:	Naam:
						Tekening:	Datum:
						Controle:	Naam:
							Datum:
LC Energy		Project:		Transformatorstation		Schaal:	Formaat:
Bronland 12				LC Energy		1:50	A2
6708 WH Wageningen							
Tel.: +31 (0)85-0499604							
www.lcenergy.nl							
© LC ENERGY		Planning-fase:				Eenheid:	Blad:
		Tekeningnummer:				m	1/1
							Revisie:
							0

DOORSNEDE A-B

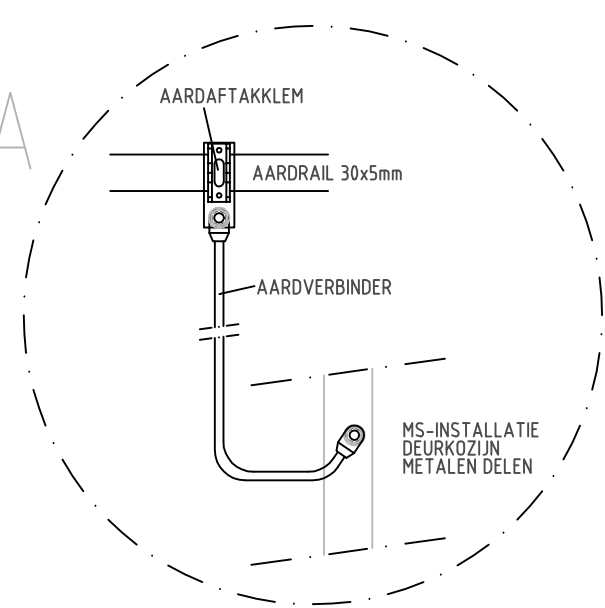
DOORSNEDE C-D

DOORSNEDE E-F

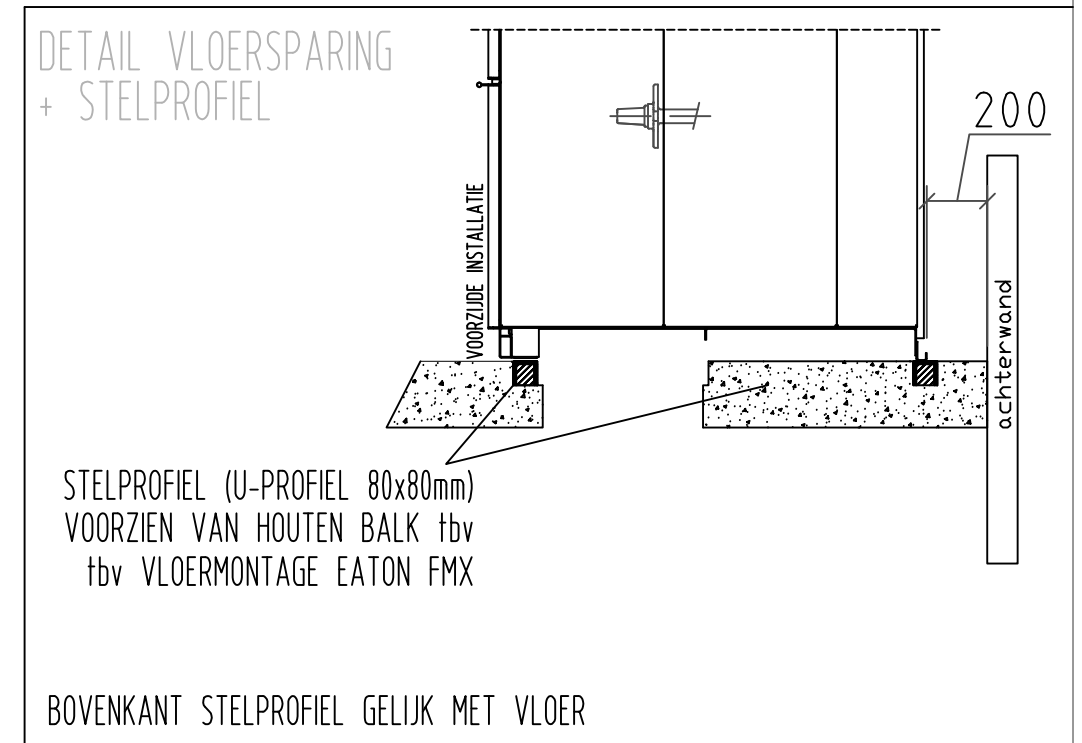
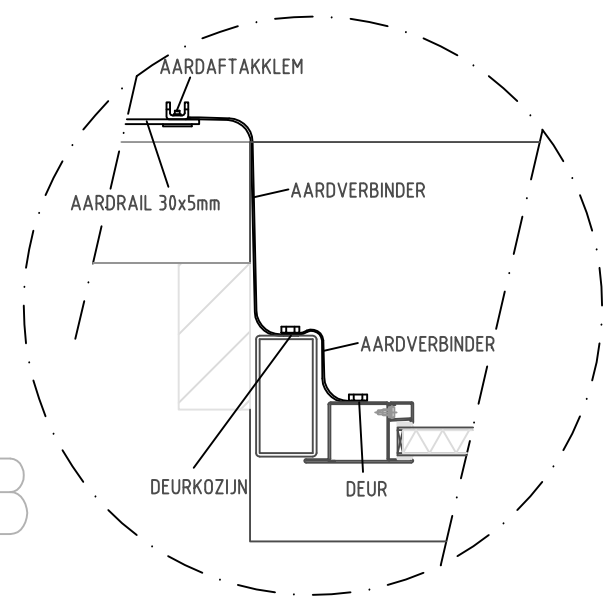

BEGANE GRONDVLOER

DETAIL A

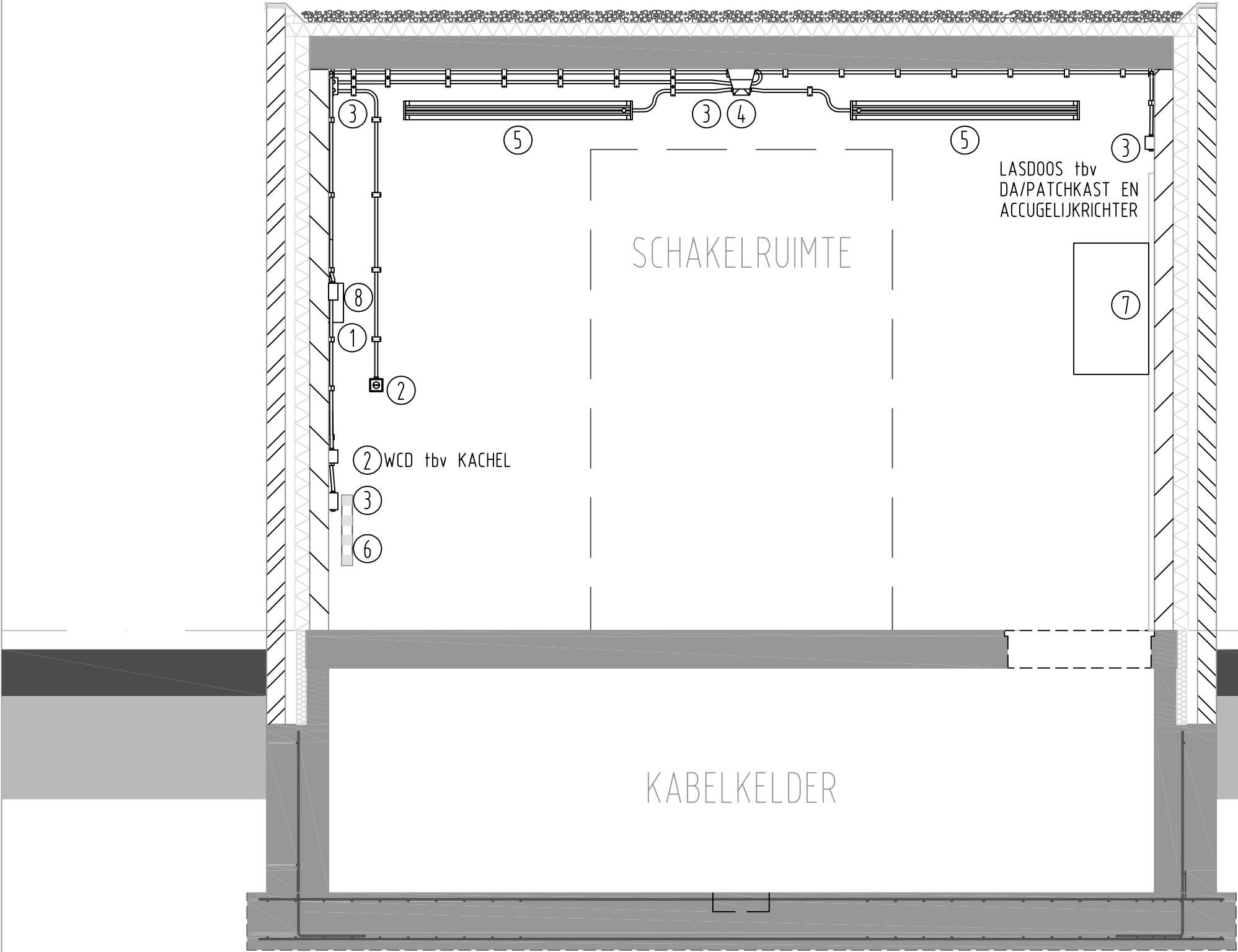

DETAIL B

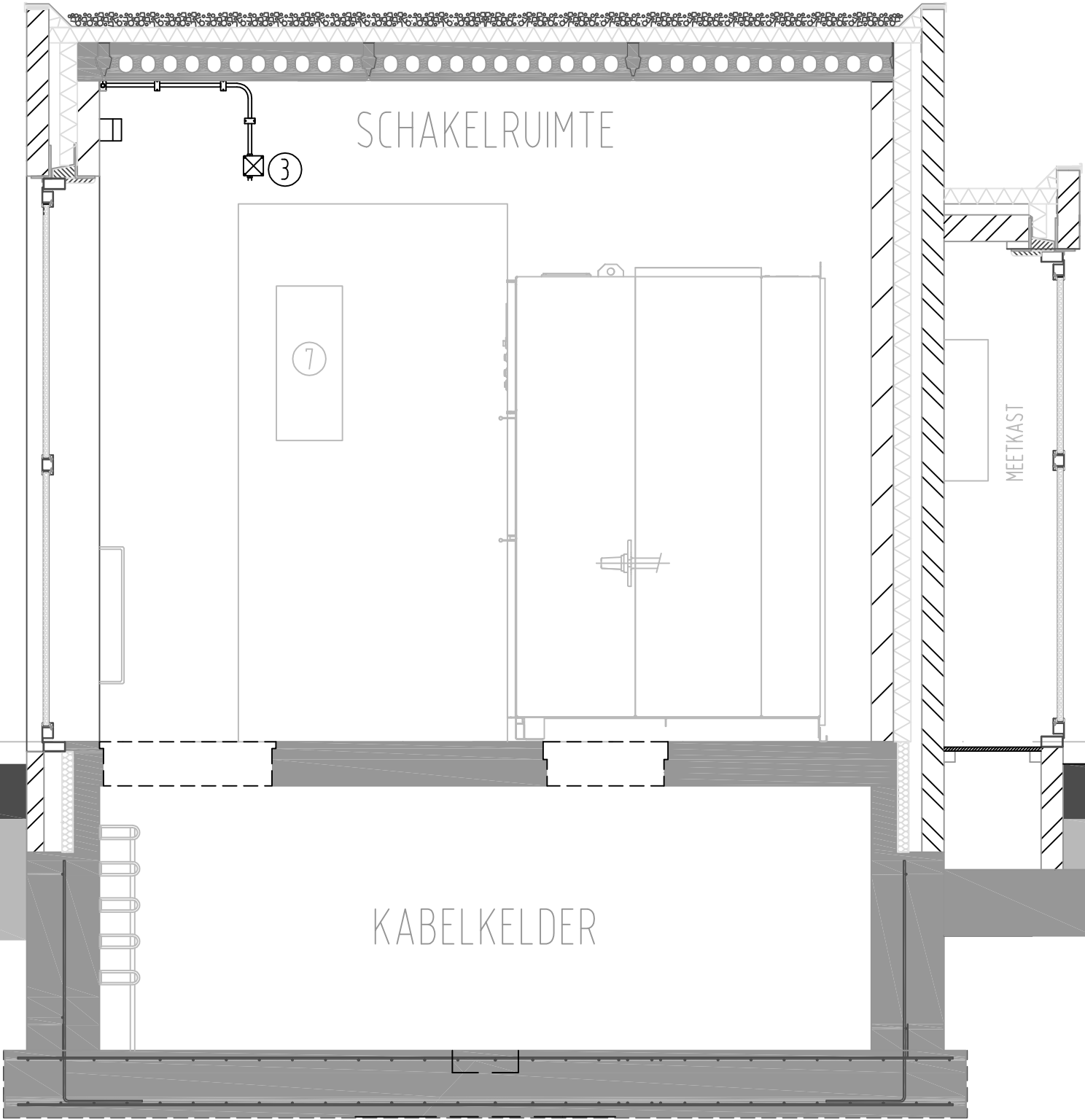

OPMERKINGEN:				RENVOL		
AARDING: - ALLE METALEN DELEN AARDEN.				= AARDRAIL/PEN-RAIL (30x5mm) = AFSTANDHOUDER AARDRAIL = AFTAK AARDRAIL = AARDINGSKOGEL = HAR (HOOFDAARDRAIL)		
Project :				Status :		
TYPE 4A, SCHAKELRUIMTE KLANTSTATION MS-T EN HS/MS; EATON- FMX				DEFINITIEF		
Installatie : DETAIL AARDING-INSTALLATIE				E	R.BECKERS 04-2014	
				D	R.BECKERS 03-2013	
				C	R.BECKERS 01-2013	
				A	R.BECKERS 08-2012	
				Nr.	Gewijzigd Datum	
Datum: 02-2012		Schaal: 1:25	Get.: R.BECKERS	Gec.: G.JACOBS	auteursrecht voorbehouden	
				A ¹ Projectnummer :		
				Tekeningsnummer :		
				4-1		

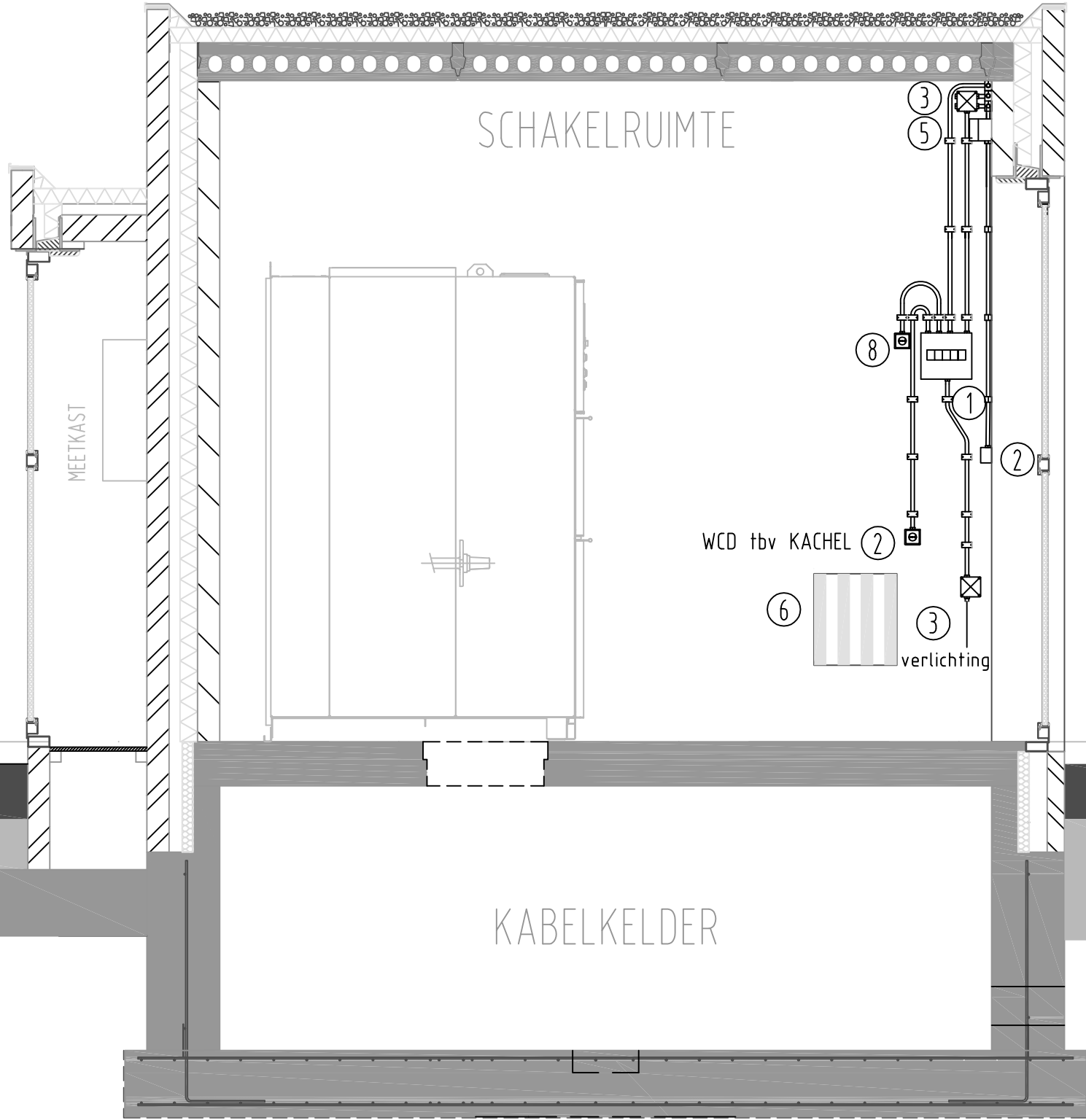

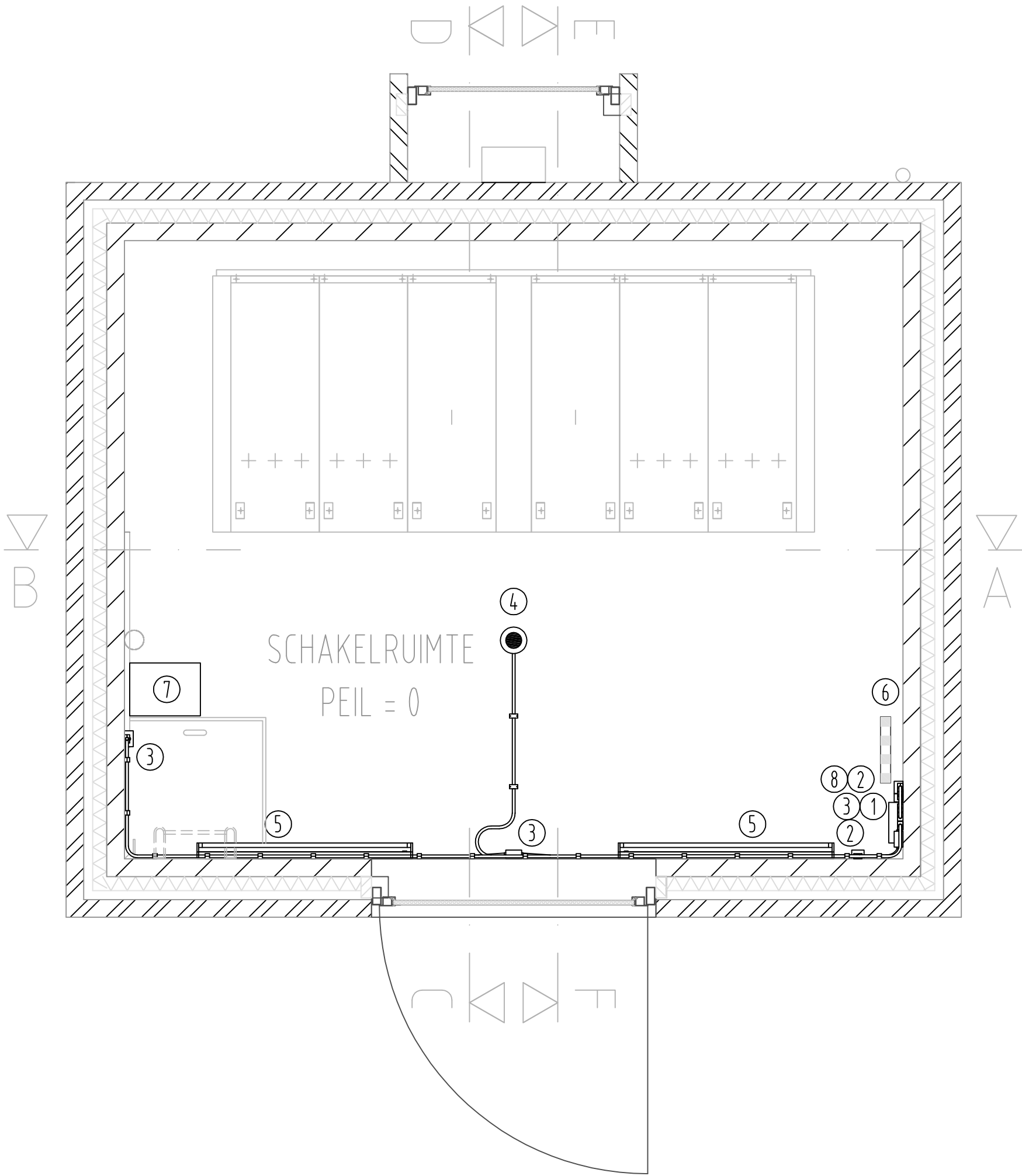
DOORSNEDE A-B

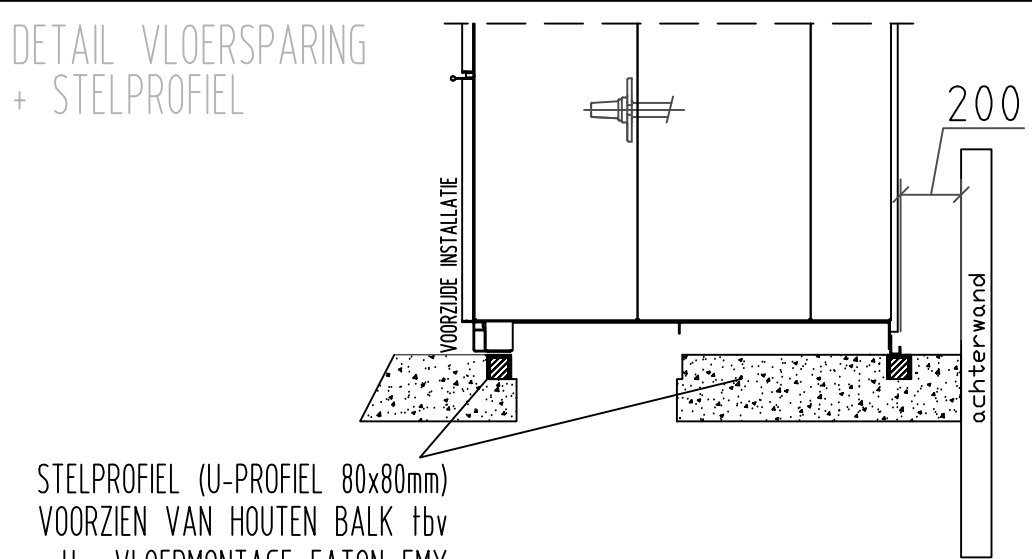
DOORSNEDE C-D

DOORSNEDE E-F

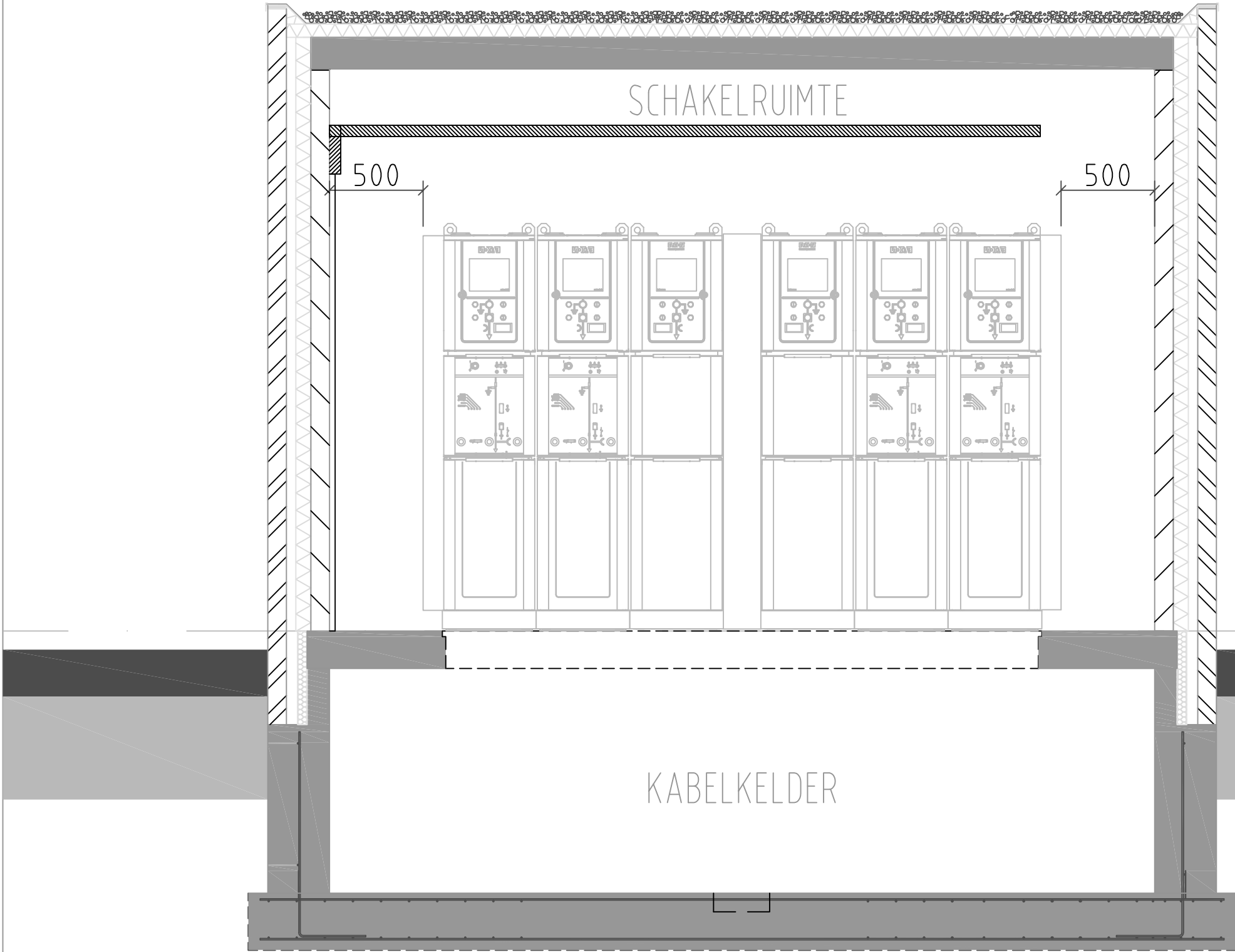
BEGANE GRONDVLOER

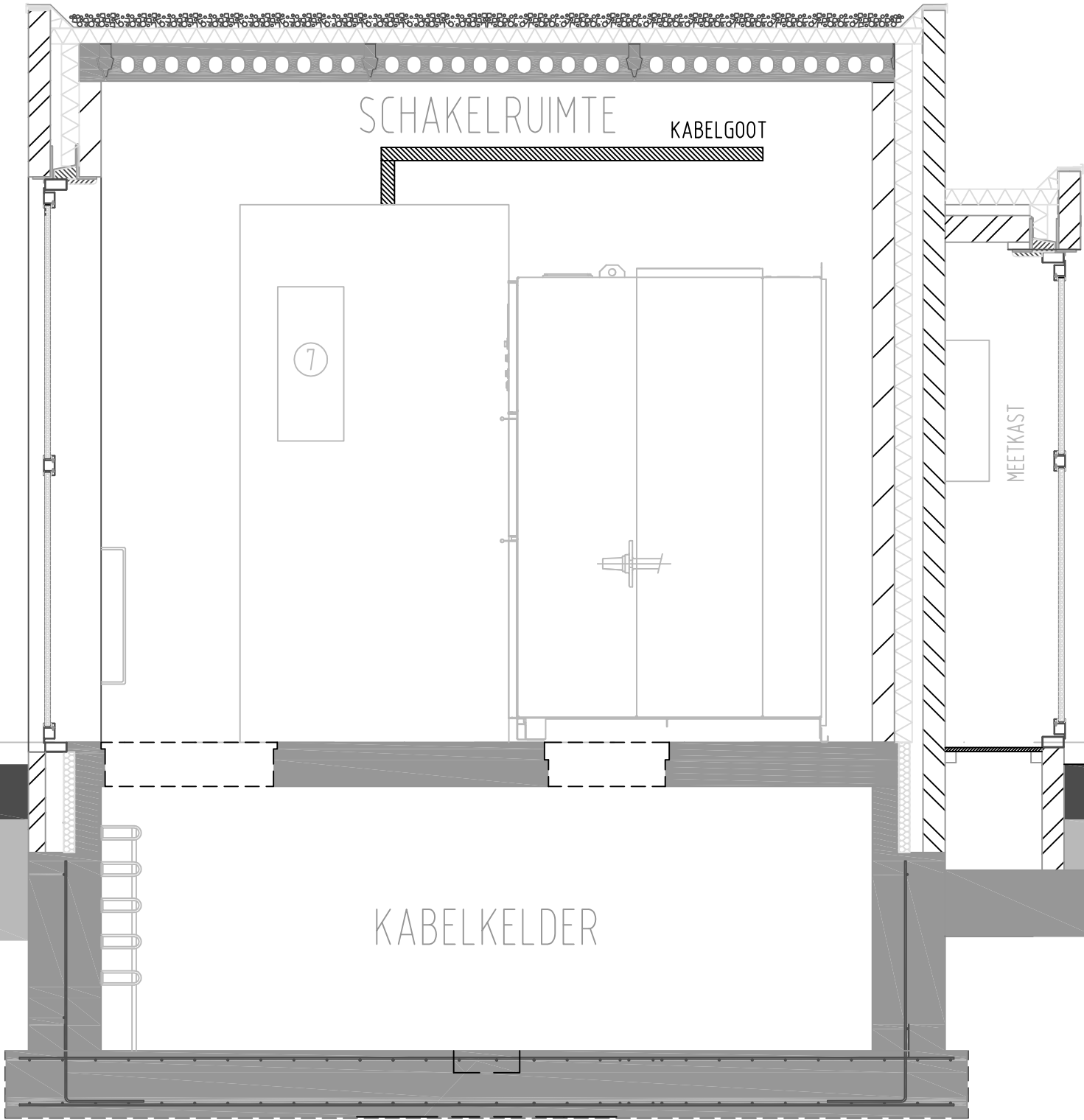
BOVENKANT STELPROFIEL GELIJK MET VLOER

OPMERKINGEN:		RENVOOI	
GROEPENKAST ① IS OPGEBOUWD UIT:		⑧ = WANDCONTACTDOOS MET R.A. tbv MEETWAGEN	
- 1 AARDLEKSchakelaar 40A/30mA (1f+N)		② = WANDCONTACTDOOS MET R.A.	
- 2 AFGAANDE GROEPEN VOOR AARDLEKSchakelaar:		③ = LASDOOS	
# GR.1 (16A): VOEDING DA/PATCHKAST EN ACCU/GELUKRICHTER.		④ = BEWEGINGSSENSOR	
# GR.2 (20A): WCD tbv MEETWAGEN		⑤ = TL-ARMATUUR (2x38W/33)(MINIMAAL)	
- 2 AFGAANDE GROEPEN ACHTER AARDLEKSchakelaar:		⑥ = ELEKTRISCHE KACHEL 230Vac/500W	
# GR.3 (16A): STATIONSVERLICHTING + WCD		⑦ = ACCU/GELUKRICHTER	
# GR.4 (16A): WCD tbv VERWARMING			

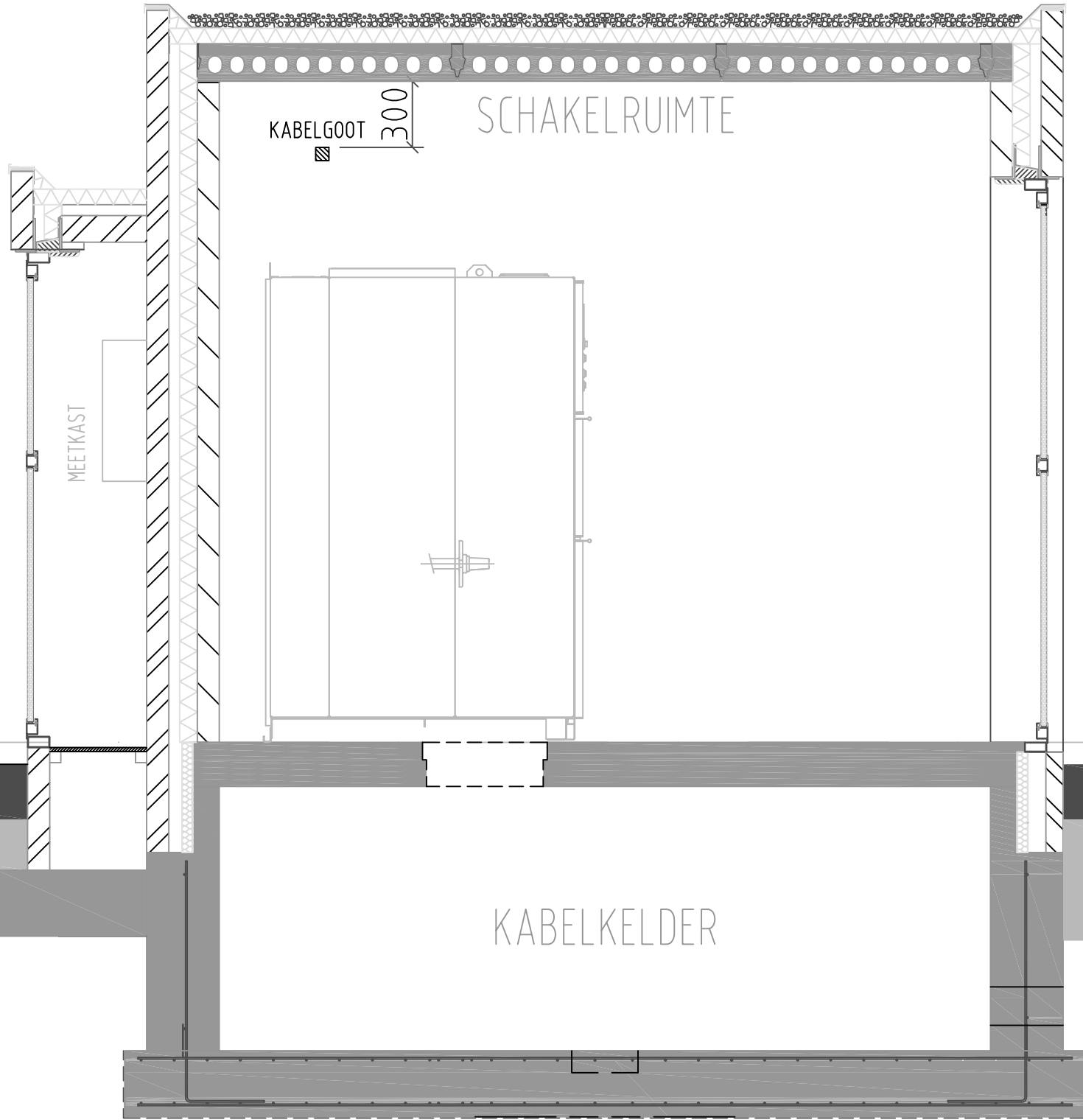
Project :				Status :	
TYPE 4A, SCHAKELRUIMTE KLANTSTATION				DEFINITIEF	
MS-T EN HS/MS; EATON- FMX				D	R.BECKERS 11-2015
Installatie :				C	R.BECKERS 04-2014
DETAIL VERLICHTINGINSTALLATIE				B	R.BECKERS 03-2013
				A	R.BECKERS 08-2012
				Nr.	Gewijzigd Datum
Datum: 02-2012				auteursrecht voorbehouden	
Schaal: 1:25					
Get.: R.BECKERS					
Gec.: G.JACOBS					

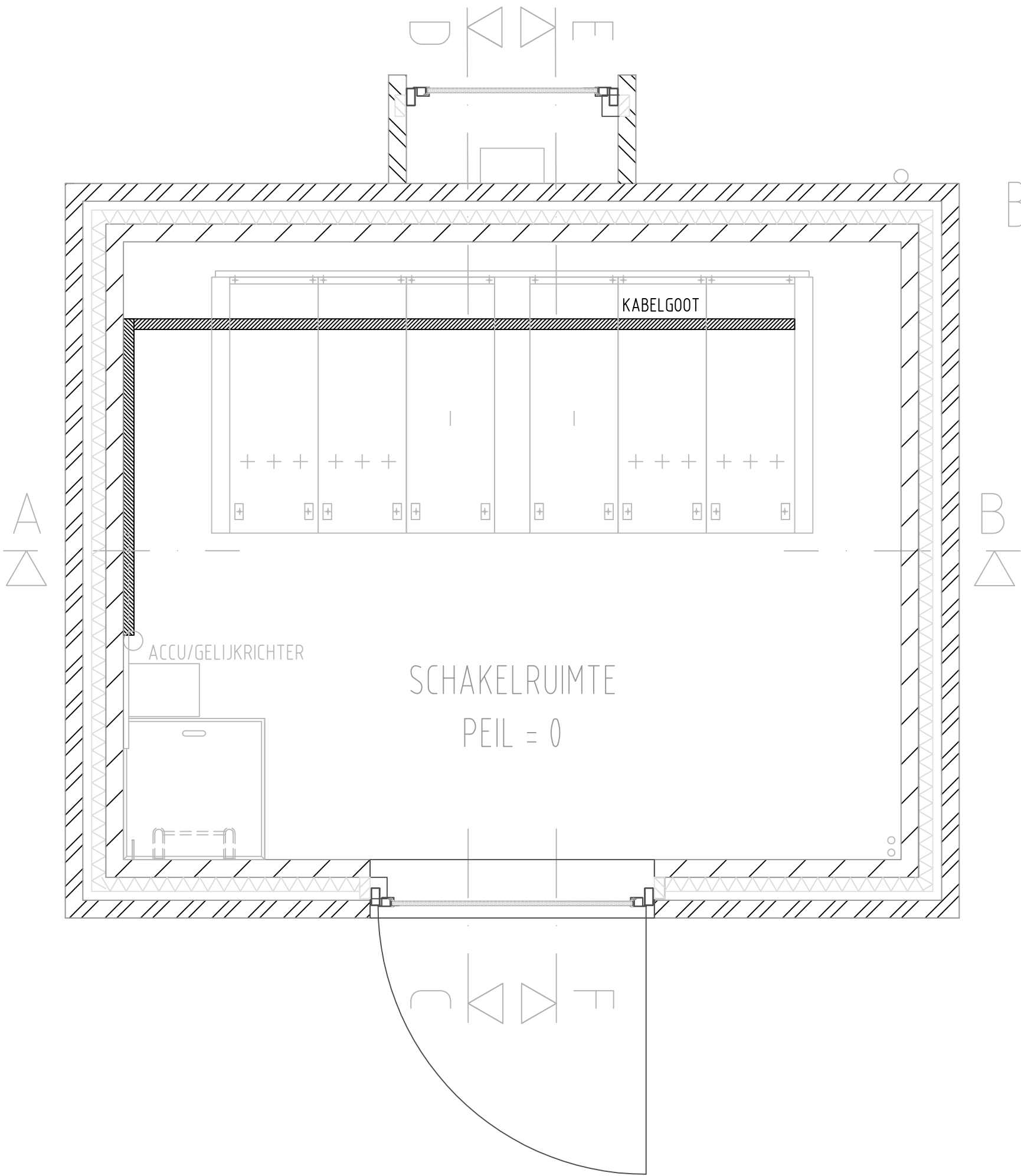
DOORSNEDE A-B

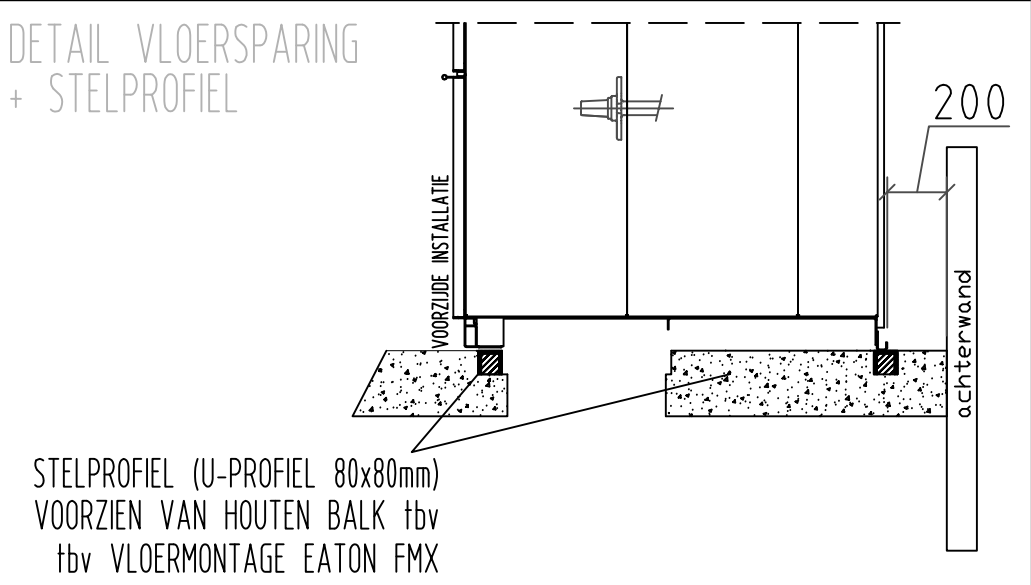
DOORSNEDE C-D

DOORSNEDE E-F

BEGANE GRONDVLOER

OPMERKINGEN:		RENVOL	
		= KABELGOOT tbv DIFFERENTIAALBEVEIL.	
Project :		Status :	
TYPE 4A, SCHAKELRUIMTE KLANTSTATION		DEFINITIEF	
MS-T EN HS/MS; EATON- FMX		D	R.BECKERS 04-2014
Installatie :		C	R.BECKERS 03-2013
DETAIL KABELGOTEN		A	R.BECKERS 08-2012
tbv DIFFERENTIAALBEVEILIGING		O	R.BECKERS 04-2012
Datum: 02-2012		Nr.	Gewijzigd Datum
Schaal: 1:25	Get.: R.BECKERS	Gec.: G.JACOBS	auteursrecht voorbehouden
		Projectnummer :	
		Tekeningnummer :	

Smart String Inverter (SUN2000-42KTL)

Smart

- 4 MPPTs for versatile adaption to different layouts
- 8 strings intelligent monitoring and fast trouble-shooting
- Power Line Communication (PLC) supported
- Smart String I-V Diagnosis supported

Efficient

- Max. efficiency 98.8%, European efficiency 98.6%

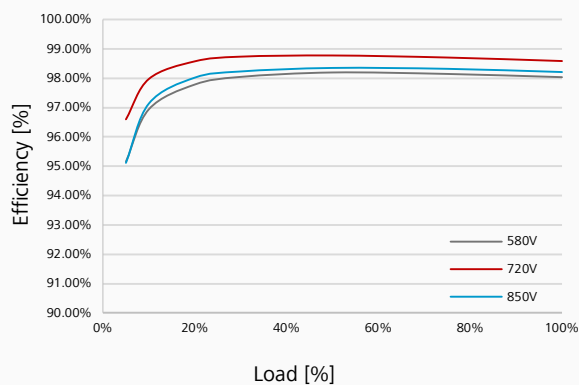
Safe

- DC disconnect integrated, safe and convenient for maintenance
- Type II surge arresters for both DC and AC
- Ground fault protection
- Residual Current Monitoring Unit (RCMU) integrated inside

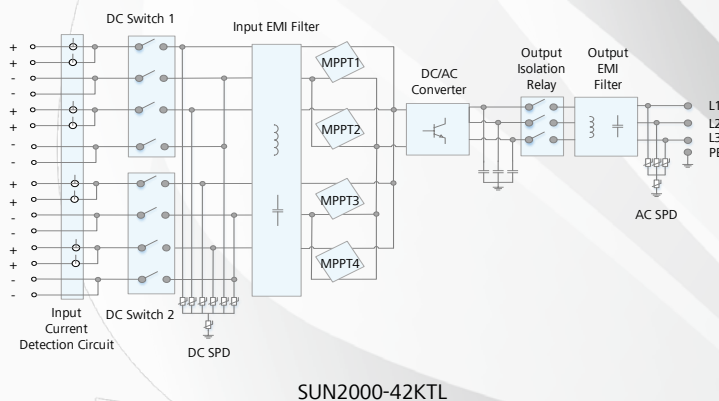
Reliable

- No need for external fans with natural cooling technology
- Protection rating of IP65

Efficiency Curve

Circuit Diagram

Smart String Inverter (SUN2000-42KTL)

Technical Specifications	SUN2000-42KTL
	Efficiency
Max. Efficiency	98.8%
European Efficiency	98.6%
	Input
Max. DC Usable Power	47,900 W
Max. Input Voltage	1,100 V
Max. Current per MPPT	22 A
Max. Short Circuit Current per MPPT	30 A
Min. Operating Voltage / Start Input Voltage	200 V / 250 V
Full Power MPPT Voltage Range	580 V ~ 850 V
MPPT Operating Voltage Range	200 V ~ 1000 V
Rated Input Voltage	720 V
Max. Number of Inputs	8
Number of MPP Trackers	4
	Output
Rated AC Active Power	42,000 W
Max. AC Apparent Power	47,000 VA
Max. AC Active Power ($\cos\phi=1$)	Default 47,000 W; 42,000W optional in settings
Rated Output Voltage	277V / 480V, 3W+PE
Rated AC Grid Frequency	50 Hz / 60 Hz
Max. Output Current	56.6 A
Adjustable Power Factor	0.8 LG ... 0.8 LD
Max. Total Harmonic Distortion	< 3%
	Protection
Input-side Disconnection Device	Yes
Anti-Islanding Protection	Yes
DC Reverse-Polarity Protection	Yes
PV-array String Fault Monitoring	Yes
DC Surge Arrester	Type II
AC Surge Arrester	Type II
Insulation Detection	Yes
Residual Current Monitoring Unit	Yes
	Communication
Display	LED Indicators
USB / Bluetooth +APP	Yes
RS485	Yes
PLC	Yes
	General
Dimensions (W×H×D, with mounting plate)	930 × 550 × 283 mm (36.6 x 21.7 x 11.1 inches)
Weight	60 kg (132.3 lb.), without mounting plate 62 kg (136.7 lb.), with mounting plate
Operation Temperature Range	-25 °C ~ 60 °C (-13°F ~ 140°F)
Cooling	Natural Convection
Max. Operating Altitude	4,000 m (13,123 ft.)
Relative Humidity	0 ~ 100%
DC Connector	Amphenol Helios H4
AC Connector	Waterproof PG Terminal + OT Connector
Protection Rating	IP65
Topology	Transformerless
	Standards Compliance
Safety	EN/IEC 62109-1, EN/IEC 62109-2
Grid Code	IEC 61727, IEC62116, VDE-AR-N4105, VDE 0126-1-1, BDEW 2008, G59/3, UTE C 15-712-1, CEI 0-16, CEI 0-21, RD 661/2007, RD 1699/2011, RD 413/2014, PO 12.3, EN-50438-Turkey, EN-50438-Ireland, PEA, Resolution No.7, NRS 097-2-1

JKM270P-60

255-270 Watt

POLY CRYSTALLINE MODULE

Positive power tolerance of 0/+3%

ISO9001:2008, ISO14001:2004, OHSAS18001
certified factory.

IEC61215, IEC61730 certified products.

(4BB)

KEY FEATURES

4 Busbar Solar Cell:

4 busbar solar cell adopts new technology to improve the efficiency of modules, offers a better aesthetic appearance, making it perfect for rooftop installation.

High Efficiency:

High module conversion efficiency (up to 16.50%), through innovative manufacturing technology.

Low-light Performance:

Advanced glass and solar cell surface texturing allow for excellent performance in low-light environments.

Severe Weather Resilience:

Certified to withstand: wind load (2400 Pascal) and snow load (5400 Pascal).

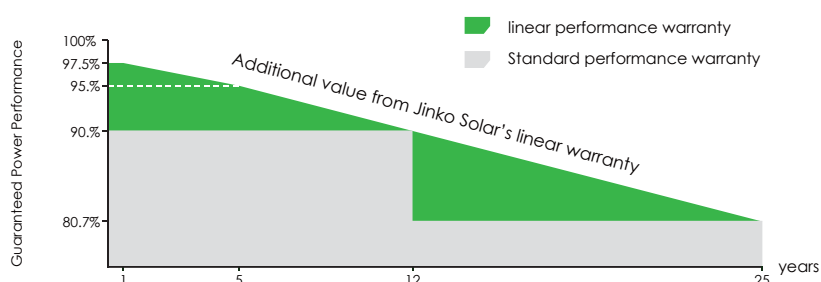

Durability against extreme environmental conditions:

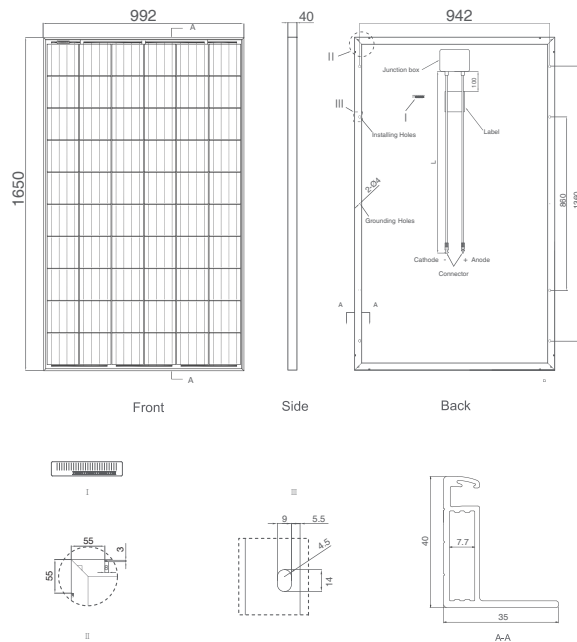
High salt mist and ammonia resistance certified by TUV NORD.

LINEAR PERFORMANCE WARRANTY

10 Year Product Warranty • 25 Year Linear Power Warranty

Engineering Drawings

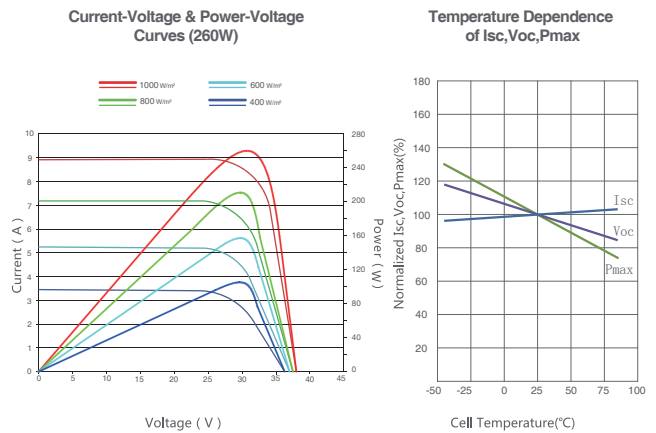

Packaging Configuration

(Two boxes=One pallet)

25pcs/ box, 50pcs/pallet, 700 pcs/40'HQ Container

Electrical Performance & Temperature Dependence

Mechanical Characteristics

Cell Type	Poly-crystalline 156×156mm (6 inch)
No.of cells	60 (6×10)
Dimensions	1650×992×40mm (65.00×39.05×1.57 inch)
Weight	19.0 kg (41.9 lbs)
Front Glass	3.2mm, High Transmission, Low Iron, Tempered Glass
Frame	Anodized Aluminium Alloy
Junction Box	IP67 Rated
Output Cables	TÜV 1×4.0mm ² , Length: 900mm or Customized Length

SPECIFICATIONS

Module Type	JKM255P		JKM260P		JKM265P		JKM270P	
	STC	NOCT	STC	NOCT	STC	NOCT	STC	NOCT
Maximum Power (Pmax)	255Wp	189 Wp	260Wp	193Wp	265Wp	197Wp	270Wp	200Wp
Maximum Power Voltage (Vmp)	30.8V	28.5V	31.1V	28.7V	31.4V	29.0V	31.7V	29.4V
Maximum Power Current (Imp)	8.28A	6.63A	8.37A	6.71A	8.44A	6.78A	8.52A	6.80A
Open-circuit Voltage (Voc)	38.0V	35.2V	38.1V	35.2V	38.6V	35.3V	38.8V	35.4V
Short-circuit Current (Isc)	8.92A	7.26A	8.98A	7.31A	9.03A	7.36A	9.09A	7.38A
Module Efficiency STC (%)	15.57%		15.88%		16.19%		16.50%	
Operating Temperature(°C)	-40°C~+85°C							
Maximum system voltage	1000VDC (IEC)							
Maximum series fuse rating	15A							
Power tolerance	0~+3%							
Temperature coefficients of Pmax	-0.41%/°C							
Temperature coefficients of Voc	-0.31%/°C							
Temperature coefficients of Isc	0.06%/°C							
Nominal operating cell temperature (NOCT)	45±2°C							

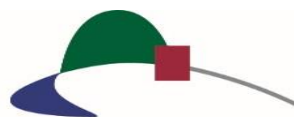
STC: Irradiance 1000W/m² Cell Temperature 25°C AM=1.5

NOCT: Irradiance 800W/m² Ambient Temperature 20°C AM=1.5 Wind Speed 1m/s

* Power measurement tolerance: ± 3%

Vormvrije M.E.R. Beoordelingsnotitie

Zonnepark Norgervaart

Eelerwoude

Vormvrije M.E.R. Beoordelingsnotitie

Zonnepark Norgervaart

Opdrachtgever

LC Energy
Bronland 12
6708 WH Wageningen

Opdrachtnemer

Eelerwoude
Postbus 53
7470 AB Goor
T (0547) 26 35 15
F (0547) 26 33 15
E info@eelerwoude.nl
I www.eelerwoude.nl

Projectgegevens:

Projectnummer: P8561
Datum: 22-5-2018

© Eelerwoude 2018, niets uit deze uitgave mag
worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt
worden zonder schriftelijke toestemming van
Eelerwoude bv.
De opmaak van dit rapport gaat uit van dubbelzijdig
afdrukken

INHOUD

INLEIDING	5
1.1 AANLEIDING.....	5
1.2 M.E.R.-BEOORDELING	5
1.3 KENMERKEN LOCATIE EN OMGEVING	6
1.4 INRICHTINGSPLAN	9
HET PROJECT	12
2.1 OMVANG VAN HET PROJECT	12
2.2 CUMULATIE MET ANDERE PROJECTEN	12
2.3 CONSTRUCTIE	12
EFFECTEN	13
3.1 AANLEGWERKZAAMHEDEN EN HINDER.....	13
3.2 INPASSING IN HET LANDSCHAP	13
3.3 BODEM.....	14
3.4 ARCHEOLOGIE	14
3.5 CULTUURHISTORIE.....	14
3.6 NATUUR EN EMISSIE	14
3.7 GELUID	15
CONCLUSIE	16

1

INLEIDING

1.1 Aanleiding

Een grondeigenaar heeft het plan opgevat om een zonnepark (voor een termijn van 25 jaar) te realiseren ter grootte van circa 30 hectare. Het plangebied ligt in het landelijk gebied, ten westen van Assen. Het plangebied hoort bij buurtschap Norgervaart, vlakbij het gelijknamige water en de N-weg (N373). Voor de ontwikkeling en realisatie van het zonnepark is de grondeigenaar de samenwerking aangegaan met LC Energy. Om dit plan verder te realiseren is een omgevingsvergunning in afwijking van het bestemmingsplan noodzakelijk. Onderdeel van de procedure is het beoordelen van milieu-effecten in de vormvrije M.E.R. beoordelingsnotitie.

1.2 M.e.r.-beoordeling

Op 1 april 2011 is het gewijzigde Besluit milieueffectrapportage in werking getreden. Een belangrijke wijziging betreft het indicatief maken van de drempelwaarden in onderdeel D (betreft de m.e.r.-beoordeling) van de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage. Indien een activiteit onder de drempelwaarden blijft, dient alsnog een vormvrije m.e.r.-beoordeling uitgevoerd te worden.

Concreet betekent dit dat het bevoegd gezag zich er nog steeds van moet vergewissen of activiteiten geen aanzienlijke milieugevolgen kunnen hebben ook wel genoemd de 'vergewisplicht'. Het komt er op neer dat voor elk besluit of plan dat betrekking heeft op activiteiten die voorkomen op de D-lijst, deze geeft aan of er voor activiteiten en projecten beoordeeld moet worden of er een m.e.r. gemaakt moet worden. Voor projecten of activiteiten die beneden de drempelwaarden vallen moet een toets worden uitgevoerd of belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen worden uitgesloten. Voor deze toets wordt de term vormvrije m.e.r.-beoordeling gehanteerd. Deze vormvrije m.e.r.-beoordeling kan tot twee conclusies leiden:

1. belangrijke nadelige milieugevolgen zijn uitgesloten: er is geen m.e.r. beoordeling noodzakelijk;
2. belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zijn niet uitgesloten: er moet een m.e.r.-beoordeling plaatsvinden of er kan direct worden gekozen voor m.e.r.

De toetsing in het kader van de vormvrije m.e.r.-beoordeling dient te geschieden aan de hand van de selectiecriteria in bijlage III van de EEG-richtlijn milieueffectbeoordeling. In deze bijlage staan drie hoofdcriteria centraal:

- de kenmerken van het project;
- de plaats van het project;
- de kenmerken van de potentiële effecten.

Het project maakt een functiewijziging naar een zonnepark mogelijk. Voor landinrichtingsprojecten (D9) geldt een grenswaarde van 125 hectare. Het project blijft met

een omvang van circa 30 hectare ruim onder de drempel en betreft niet direct een landinrichtingsproject. Daarnaast geldt dat voor de oprichting, wijziging of uitbreiding van een industriële installatie (D22.1) bestemd voor de productie van elektriciteit, stroom en warm water, een drempelwaarde geldt van een vermogen van 200 megawatt (thermisch) of meer (voor een elektriciteitscentrale) en, indien het een wijziging of uitbreiding betreft:

- 1°. het vermogen met 20% of meer toeneemt, of
- 2°. de inzet van een andere brandstof tot doel heeft.

Het voorliggende project betreft een zonnepark met ruim minder opgewekt vermogen, en het betreft ook geen industriële installatie bestemd voor de productie van elektriciteit, stroom en warm water.

Het voorgenomen plan is dan ook niet m.e.r.-plichtig. Aangezien het plan wel enige kenmerken heeft (maar ook wel ruim onder de drempelwaarden blijft) van een 'landinrichtingsproject' en een 'industriële installatie bestemd voor de productie van elektriciteit, stroom en warm water', is wel een vormvrije m.e.r. beoordeling uitgevoerd.

1.3 Kenmerken locatie en omgeving

Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied ligt in het landelijk gebied, ten westen van Assen. Het plangebied hoort bij buurtschap Norgervaart, vlakbij het gelijknamige water en de N-weg (N373). Het plangebied is enigszins driehoekig van vorm en raakt nergens aan de openbare weg en fietspaden (zie figuur 1). De achterkanten van de woningen aan de Kanaalweg en de Norgervaart grenzen wel direct aan het plangebied. Aan de noordwestkant van het plangebied ligt een nieuw stuk bos dat aansluit op natuurreserveaat Fochteloërveen. De zuidwestkant is begrensd door een bosje dat vanaf de Kanaalweg naar achteren het land in strekt. Tussen beide bossen ligt een houtsingel. Het plangebied is in agrarisch gebruik.

Figuur 1: Ligging en begrenzing plangebied

Landschappelijke context

Historie

Het gebied ligt in de veenkoloniën, die gekenmerkt worden door de openheid, monotone gewasteelt en rechte lijnen. Tegelijkertijd is het hierdoor weinig aantrekkelijk voor recreatie en natuur. Dit is anders dan aan de zuidoostkant van het gebied, aan de overkant van de Hoofdweg, waar een mozaïek ligt van moeras, bos, struweel en heide.

Het plangebied zelf betreft een open vlakte. Het is vrij laag gelegen in een veengebied, maar met een zanddek. Zodoende is het gemiddeld vochtig land (grondwatertrap 4), dat geschikt is voor akkerbouw en gras. Na 1990 is op enkele nabijgelegen percelen bos aangeplant. Vanaf rechte vaarten langs rechte wegen is sinds 1850 een regelmatige en rechte blokverkaveling gemaakt met sloten ertussen. De lintbebouwing langs de wegen groeit langzaam. Tussendoor is er zicht op de openheid.

Omgeving

Het plangebied ligt ten noorden van Bovensmilde, aan de noordrand van gemeente Midden-Drenthe en ten zuiden van de Norgervaart. Het ligt in een hoek van twee kruisende ontginningsassen/ wegen. Het plangebied grenst aan de achterzijde van twee bebouwingslinten en er ligt een klein woonerf dicht tegen de plangrens aan. Voor de landschappelijke inpassing dient hier rekening mee gehouden te worden.

Ontsluitingswegen

Ten zuidoosten van het plangebied ligt de Kanaalweg en de Hoofdweg (N371). Het plangebied is niet aangesloten op een ontsluitingsweg en ligt in ruimtelijke zin 'achter' de ontsluitingswegen en bebouwing.

Groenstructuren

Na 1990 is op enkele nabijgelegen percelen bos aangeplant. Het plangebied grenst daarom nu aan een bos in het noorden en een smalle bosstrook in het zuiden. Het plangebied ligt ten oosten van Natura 2000-gebied het Fochteloërveen. Het plangebied wordt gekenmerkt door openheid en agrarisch gebruik.

Technische gegevens zonnepark

Het plangebied voor de ontwikkeling van het zonnepark is circa 30 hectare groot. Hiervan is netto circa 28,7 hectare gevuld met zonnepanelen inclusief tussenpaden. Het overige terrein bestaat uit beheerspaden, houtwallen en natuurzones. Daarnaast wordt er ruimte gereserveerd voor de transformatorstations. De ruimte tussen de rijafstanden van de panelen worden gereserveerd voor de optimalisatie van de biodiversiteit.

In totaal wordt het zonnepark netto ongeveer 28,7 hectare groot. Het zonnepark zal op jaarbasis 30.82 MWh aan stroom produceren. Dit betekent 29.280.000 kWh/jaar wat gelijk staat aan het verbruik van ruim 8.350 gemiddelde Nederlandse huishoudens.

1.4 Inrichtingsplan

In deze paragraaf wordt het inrichtingsplan beknopt weergegeven.

Figuur 2: weergave inrichtingsplan

Schaal van het landschap

Het zonneveld Norgervaart heeft een oppervlakte van 30 hectare. Bij de aanleg van het zonnepark wordt de openheid van het gebied gewaarborgd. De landschappelijke inpassing rondom de panelen betreft een gebied van circa 1,3 hectare. De hoofdwatgangen en enkele secundaire watgangen blijven behouden. De randen van het zonneveld worden ingepast met bijpassende inheemse beplanting. Daarbij wordt er gestreefd het zonneveld te laten aansluiten op omliggende bestaande waardevolle landschapselementen. Het

zonneveld wordt zo ingepast dat dit een zo laag mogelijk impact heeft op de landschappelijke beleving.

Hoge singel

De noordelijke helft van het plangebied wordt momenteel gekenmerkt door enkele zichten op het landschap (kenmerkend vanaf de Norgervaart). Door het aanbrengen van beplanting zullen deze vergezichten verdwijnen. Wel is gestreefd naar het behoud en benadrukken van de kavelstructuur. Direct achter de lintbebouwing in het noorden wordt met een hoge singel het zicht op de (onderkant) van de zonnepanelen ontnomen. De singel zal vooral bestaan uit Els en Grauwe wilg.

Bos en struweelstrook

In de noordelijke helft van het plangebied wordt een bosvak aangeplant bestaande uit inheemse soorten (els, grauwe wilg en zachte berk). Aan de zijde van de Norgervaart zullen bomen ruimte krijgen zich in de hoogte te ontwikkelen. Aan de binnenzijde van het zonneveld zal er vooral sprake zijn van een mantel- en zoomvegetatie om schaduw op het panelenveld te voorkomen. Aansluitend daarop loopt langs de oostzijde van het park tot aan het zuidelijke deel een struweelstrook. Deze strook bestaat ook voornamelijk uit mantel- en zoomvegetatie en volgt de rechtlijnigheid van de kavel. Deze beplanting wordt niet hoger dan vijf meter. Daarmee wordt schaduwwerking op de panelen zoveel mogelijk beperkt.

Haag

De haag bestaat uit meidoorn, sleedoorn, wilde lijsterbes en hulst. De haag wordt maximaal drie meter breed en twee meter hoog. Samen met de hoge singel en de bos en struweelstrook vormt deze haag een aanvulling op de mozaïekstructuur in het zuidoosten, aan de overzijde van de Hoofdweg.

Ruigtestrook

Langs de grote watergang wordt een ruigtestrook aangeplant. Dit versterkt de ecologische kwaliteit van de watergang. Zo geeft het een schuilgelegenheid voor diverse amfibieën. De ruigte zorgt ervoor dat het onderstel van de zonnepanelen wordt gecamoufleerd.

Mozaïeklandschap met poel

De zuidelijke helft van het plangebied is deels al omgeven door bomen en bosschages. In het ontwerp is een nieuwe groenstructuur opgenomen die de ecologische verbinding tussen de bosstrook in het zuiden en het bos in het noorden versterkt. De strook bestaat uit verschillende beplantingsvakken, bestaande uit inheems bosplantsoen, heide, bloemrijk grasland en een poel. De hoogte van de beplanting zal variëren tussen de drie en vier meter. Door een wisselend maaibeleid zal er altijd beschutting zijn. Aanvulling in poelen op strategische plekken behoren tot de mogelijkheden. Door het aanleggen van een poel wordt een verbinding gelegd tussen de poelen ten zuiden en ten westen van het plangebied.

De panelen

In het zonneveld worden de zonnepanelen en toebehoren geplaatst. Dit zonneveld is netto circa 28,7 hectare groot. De stellages met zonnepanelen staan in lange rijen en worden op het zuiden georiënteerd. De stellages met zonnepanelen zijn maximaal 2 meter hoog. De panelenrijen staan op 2,5 meter afstand van elkaar. Er wordt gebruik gemaakt van hoogwaardige panelen die voorzien zijn van anti-reflectieglas. Dit heeft als voordeel dat de opgevangen energie zoveel mogelijk geabsorbeerd wordt en zodoende een hoog rendement oplevert, daarnaast wordt eventuele reflectie van licht verminderd.

Grondvlak onder en tussen de panelen

Het grondvlak onder de panelen zelf levert ook een bijdrage aan de landschappelijke kwaliteiten. Tussen de rijen panelen is het licht genoeg voor het ontwikkelen van heide, moeras of ruiger grasland.

Transformatoren

De opgewekte stroom van de zonnepanelen wordt getransporteerd naar betonnen prefab transformatoren. Deze zijn zo ontworpen dat het geluid gedempt wordt zodat de geluidsproductie buiten deze omvormers binnen de wettelijk normen blijft. De (beheer) gebouwen (schakelhuisjes, omvormers en container voor reserveonderdelen) zijn zo'n 2,20 meter hoog. Ze staan allen binnen de groenstructuren en tussen de panelen, op het lage maaiveld, zodat de openheid in het gebied zoveel mogelijk behouden blijft.

Beheerspaden

Rondom het zonneveld lopen beheerspaden. Langs de hoofdwatgangen wordt een beheerstrook aangehouden.

Hekwerk

Rondom het zonneveld wordt een hekwerk toegepast (achter de groenelementen). Het hekwerk begint op circa tien centimeter boven maaiveld, zodat kleine zoogdieren het zonneveld kunnen gebruiken om te schuilen en te passeren.

Ontsluiting

De realisatie van een zonnepark heeft geen grote gevolgen voor het verkeer en parkeren. Het zonnepark moet voornamelijk in de aanlegfase en in de ontmantelingsfase bereikt worden, en daarnaast alleen op heel beperkte schaal ten behoeve van het beheer. Het zonnepark wordt niet openbaar toegankelijk. Het zonnepark kan op een veilige manier (zonder overlast voor omwonenden) worden ontsloten, via de N373 Norgervaart. Binnen het plangebied, buiten het zicht, wordt ruimte gecreëerd voor het parkeren van enkele voertuigen (ten behoeve van het beheer).

Beleving

Voor de woningen langs de Norgervaart en de Hoofdweg wordt het zonneveld zo goed mogelijk buiten het zichtveld ingepast. Aan deze zijde vormt een groene wand aan beplanting de afscherming tussen het panelenveld en de woningen. Bij de vormgeving van het zonneveld worden transformatoren op voldoende afstand van de woningen geplaatst (minimaal 50 meter) om enige hinder van geluid te voorkomen.

2

HET PROJECT

2.1 Omvang van het project

De omvang van het project wordt in deze vooral bepaald door de grootte van het aan te leggen park en de daarbij omliggende inpassingsmaatregelen. De grootte van het park is circa 30 hectare.

In totaal wordt het zonnepark netto ongeveer 28,7 hectare groot. Het zonnepark zal op jaarbasis 30.82 MWh aan stroom produceren. Dit betekent 29.280.000 kWh/jaar wat gelijk staat aan het verbruik van ruim 8.350 gemiddelde Nederlandse huishoudens. De panelen (inclusief constructie) zullen zuid worden georiënteerd en de stellages worden 2,00 meter hoog.

2.2 Cumulatie met andere projecten

Fysiek is er geen samenloop met andere projecten. Het project wordt zelfstandig uitgevoerd en zal zelfstandig draaien. Er zijn geen milieu-effecten welke, al dan niet cumulatief, leiden tot een verslechtering van het milieu. Door het duurzame opwekken zal het cumulatief juist bij kunnen dragen aan een beter milieu.

2.3 Constructie

De zonnepanelen worden in het plangebied aangelegd, met een afstand van ongeveer 2,5 m tussen de rijen. De zonnepanelen worden geplaatst op heipalen, die tot ongeveer 1,6 m –Mv de grond in gaan. Bij beëindiging van het park kunnen deze relatief eenvoudig worden weggenomen. Bij het bouwen/monteren van het project zullen afvalstoffen ontstaan. Dit zijn losse materialen welke afgevoerd kunnen en zullen worden. Dit zal geen grootschalig nadelig effect sorteren op het beperkt aanwezig bodemleven.

3

EFFECTEN

In dit hoofdstuk worden de aanwezige en potentiële milieu-effecten behandeld.

3.1 Aanlegwerkzaamheden en hinder

Gedurende de aanlegwerkzaamheden zullen er kortstondig tijdelijke effecten kunnen optreden door bijvoorbeeld graafwerkzaamheden en beplantingswerkzaamheden. Deze werkzaamheden kunnen tevens kortstondig tot hinder voor nabijgelegen woningen leiden door geluid en verkeersbewegingen.

Bij het bouwen/monteren van het project zullen afvalstoffen ontstaan. Dit zijn losse materialen welke afgevoerd kunnen en zullen worden. Dit zal geen grootschalig nadelig effect sorteren op het beperkt aanwezig bodemleven. Er zijn bij het creëren van dergelijke projecten altijd risico's. Naast projectmatige risico's, welke ruimtelijk geen invloed sorteren, zijn er ook risico's op het gebied van ongevallen, met name gelet op de gebruikte stoffen of technologieën. Ten aanzien van ongevallen zullen de nodige voorzorgmaatregelen getroffen worden. Zo wordt er een hek om het terrein geplaatst, waardoor onbevoegden het niet kunnen betreden. Bij de bouwwerkzaamheden worden voorzorgsmaatregelen genomen, zoals voorgeschreven in de relevante wetgeving. Er worden geen gevaarlijke stoffen gebruikt of verwerkt. De panelen zelf zullen kant-en-klaar aangeleverd worden waardoor, afgezien van montage, geen verdere verwerking nodig is.

3.2 Inpassing in het landschap

Er kan sprake zijn van een langerdurend nadelig effect met betrekking tot hetgeen als hinder kan worden ervaren, namelijk het verloren gaan van het landelijke karakter en het uitzicht van omwonenden. Door het project goed landschappelijk in te passen worden deze effecten zo veel mogelijk tegengegaan. Zoals te zien is in figuur 2 zal het geheel omzoomd worden met groensingels en hagen, waardoor de nadelige effecten van hinder in belangrijke mate te niet gedaan zullen worden.

3.3 Bodem

De grond wordt nu gebruikt als vrij intensief gebruikte landbouwgrond. Het bodemleven zal hierdoor minimaal zijn. Na het uitvoeren van de werkzaamheden ter oprichting van het project zal de bodem verder niet worden aangetast. Overigens zijn de werkzaamheden ook gering van diepte. Door de open bodemstructuur onder zonneparken is de verwachting dat het bodemleven verder zal toenemen. Er zijn derhalve geen nadelige effecten voor de bodem te verwachten.

3.4 Archeologie

Door de realisatie van het zonnepark worden heipalen, een transformatorstation, een hekwerk en singels en rietkragen geplaatst. Verder zullen kabels, parkeerplaatsen en paden worden aangelegd.

De bestemmingsplannen van de gemeente borgen de archeologische waarden en maken onderscheid in drie categorieën:

- Waarde archeologie 1
- Waarde archeologie 2
- Waarde archeologie 3

Volgens het bestemmingsplan valt het plangebied in geen van de bovenstaande categorieën. Daarmee worden er met de ontwikkeling van het zonnepark geen archeologische waarden aangetast. Voor deze gebieden is geen archeologisch onderzoek noodzakelijk

3.5 Cultuurhistorie

De gemeente Midden-Drenthe heeft in 2017 een concept cultuurhistorische waardenkaart opgesteld. Met betrekking tot het plangebied zijn geen cultuurhistorische waarden aangeduid. Met de ontwikkeling van dit plan worden geen karakteristieke gebouwen gesloopt of cultuurhistorisch waardevolle elementen verwijderd. Dit is niet de aard van het gebied en ook niet de aard van de werkzaamheden binnen dit project. De omvang is niet zodanig dat het van invloed is op karakteristieke gebouwen in de omgeving van het plangebied. De aanwezige bebouwingslinten worden gerespecteerd en het ontginningsspatroon binnen het plangebied blijft behouden.

3.6 Natuur en emissie

De oprichting van het project zal gepaard gaan met werkzaamheden. Deze werkzaamheden zouden tijdelijke verstoring kunnen veroorzaken bij amfibien, reptielen of andere dieren. Hiervoor is een onderzoek naar de aanwezige flora en fauna uitgevoerd waaruit blijkt dat er geen negatieve effecten zijn te verwachten (voor het onderzoek wordt verwezen naar de bijlagen bij ruimtelijke onderbouwing).

In de directe omgeving van het plangebied ligt een Natura 2000-gebied. Op ongeveer 1 km afstand ligt het Natura 2000-gebied Fochtelooverveen. De aard van de voorgenomen werkzaamheden en ontwikkeling maakt dat de effecten uitsluitend tot het plangebied of in de zeer directe zone eromheen beperkt blijven. Gezien de afstand tot de Natura 2000-gebieden, de invulling van de tussenliggende gebieden en de voorgenomen

werkzaamheden is er derhalve geen reden om aan te nemen dat er kans is op een belemmering van de kernopgaven van het Natura 2000-gebied, zij het door een rechtstreekse invloed, cumulatieve invloed of externe werking. Een toetsing op grond van de Wet natuurbescherming wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

Het plangebied is gelegen tegen bestaand NNN. Met de voorgenomen werkzaamheden worden geen negatieve effecten verwacht op de wezenlijke waarden en kenmerken van de NNN. Van afname van areaal is geen sprake, tevens worden geen effecten verwacht die de wezenlijke waarden en kenmerken van de NNN significant aantasten. Verwacht wordt juist dat met het onttrekken van het plangebied aan de landbouw, de biodiversiteit in het gebied zal toenemen. Een toetsing aan het NNN-beleid wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

3.7 Geluid

Bij de bouwwerkzaamheden zal er sprake kunnen zijn van enige geluidsproductie door beton- en montagewerk. Er is daarnaast geen sprake van industrielawaai vanuit het nieuw te realiseren zonnepark. In het plangebied worden zonnepanelen geplaatst. Deze zonnepanelen produceren geen geluid. Daarnaast worden er ook geen installaties opgenomen die een wezenlijke geluidsemmissie veroorzaken. Wel worden er een inkoopstation, transformatorstations en omvormers geplaatst binnen het plangebied. Het inkoopstation heeft een bronvermogen van maximaal 25 MVA. De transformatorstations hebben een bronvermogen van maximaal 2,5 MVA. In de VNG-uitgave 'Bedrijven en milieuzonering' valt dit onder de activiteit 'elektriciteitsdistributiebedrijven'. Bij een bronvermogen van 10 MVA – 100 MVA geldt een richtafstand voor geluid van 50 meter tot geluidsgevoelige functies. Bij een bronvermogen tot 10 MVA geldt een richtafstand voor het aspect geluid van 30 meter tot geluidsgevoelige functies. Het inkoopstation en de transformatorstations worden op aanmerkelijk grotere afstand van de bestaande burgerwoningen gesitueerd. Ook de omvormers worden op een afstand van minimaal 30 meter gesitueerd. Met betrekking tot geluid blijft dan ook een aanvaardbaar woon- en leefklimaat aanwezig.

Daarnaast is er, vanwege de hellende positie van de panelen, geen wezenlijke reflectie van omgevingsgeluid. Door de hellende positie kaatst geluid omhoog. Op het gebied van geluidsproductie zijn er geen negatieve effecten te verwachten.

4

CONCLUSIE

Tijdens de aanlegfase zal er kortdurend overlast en hinder kunnen worden ervaren, zonder dat dit resulteert in langetermijn effecten dan wel schade. Het zonnepark wordt overigens aangelegd met respect voor de bodem en door de open cultuur is ook hier geen schade te verwachten. De constructie wordt zodanig aangelegd dat er geen schade ontstaat en het systeem makkelijk demontabel is.

De locatie is onderzocht op het gebied van aanwezige ecologische en archeologische waarden. Hieruit blijkt dat het gebied een lage archeologische verwachtingswaarde kent, en geschikt is voor planontwikkeling. De locatie is niet gelegen in een Natura 2000-gebied, Natuur Netwerk Nederland-zonering of andere gebieden.

Het realiseren van een zonnepark op de planlocatie is goed onderzocht in het kader van de onderzoeken welke deel uit maken van de ruimtelijke onderbouwing. Resumerend zullen er zowel tijdens de aanlegfase, als tijdens de gebruiksfase, als tijdens de ontmantelingsfase, geen significante negatieve effecten bestaan voor het milieu.

From: **Sander Habing** <SanderHabing@wdodelta.nl>
To: **m.elshof@eelerwoude.nl** <m.elshof@eelerwoude.nl>
CC: **Michiel de Heer** <m.deheer@middendrenthe.nl>
Subject: Afwijken op uitkomst digitale watertoets - Realisatie zonnepark Norgervaart
Date: 30.05.2018 11:46:28 (+0000)
Attachments: Standaard waterparagraaf Zonnepark Norgervaart.pdf (2 pages)

Geachte heer Elshof,

Op 22 mei 2018 heeft u op www.dewatertoets.nl het digitale watertoets formulier ingevuld. Op basis van deze digitale toetsing valt uw ontwikkeling onder de normale procedure. Als onderdeel van de normale procedure beoordeelt het waterschap de informatie die is ingestuurd bij de digitale toetsing.

Na bestudering van de informatie bij uw voorgenomen plan en het maken van een afweging komt uw plan in aanmerking voor de korte procedure.

Concreet betekent dit dat u direct door kunt gaan met de planvorming onder de voorwaarde dat u de standaard waterparagraaf uit dit document toepast. Deze tekst is hieronder weergegeven en dient u één op één over te nemen in bijvoorbeeld het bestemmingsplan. In deze waterparagraaf is het wateradvies van het waterschap automatisch verwerkt. Het waterschap Drents Overijsselse Delta beschouwt hiermee het plan als afgehandeld.

Met vriendelijke groet,

Sander Habing
Beleidsadviseur

Waterschap Drents Overijsselse Delta
Dokter van Deenweg 186, 8025 BM Zwolle
Postbus 60, 8000 AB Zwolle
T. (088) 233 17 17

Volg ons:

B. Standaard uitgangspunten t.b.v. de waterparagraaf

Geachte heer Elshof,

U heeft een watertoets uitgevoerd op de website www.dewatertoets.nl. Op basis van deze toets volgt u de korte procedure. Dit houdt in dat u direct door kunt gaan met de planvorming van uw plan, onder de voorwaarde dat u de standaard waterparagraaf uit dit document toepast.

Standaard Waterparagraaf

In het kader van de *Wet ruimtelijke ordening* (Wro) is het verplicht de Watertoets uit te voeren. De Watertoets is een waarborg voor water in ruimtelijke plannen en besluiten. Deze standaard waterparagraaf heeft betrekking op het plan realisatie zonnepark Norgervaart.

Waterhuishouding

Het plan loopt geen verhoogd risico op wateroverlast als gevolg van overstromingen. Het plan heeft geen schadelijke gevolgen voor de waterkwaliteit en ecologie. In het verleden is er in of rondom het plangebied geen wateroverlast of grondwateroverlast geconstateerd. De toename van het verharde oppervlak is minder dan 1500m².

Voorkeursbeleid hemelwaterafvoer

In het plan wordt gestreefd het voorkeursbeleid van het waterschap op te volgen. Als het hemelwater niet wordt aangekoppeld of wordt afgekoppeld van het bestaande rioolstelsel is oppervlakkige afvoer en infiltreren in de bodem uitgangspunt. Als infiltratie in de bodem niet mogelijk is, is lozing op het oppervlaktewater via een bodempassage gewenst. Speciale aandacht wordt besteed aan duurzaam bouwen en een duurzaam gebruik van de openbare ruimte om een goede kwaliteit van het afgekoppelde hemelwater te garanderen.

Oppervlaktewater

Er wordt rekening gehouden met de wijze van onderhoud (varend of vanaf de kant) en de daarbij geldende voorwaarden. Voor werkzaamheden binnen de aangegeven zones van het waterschap is een vergunning op grond van de Waterwet noodzakelijk. Langs het plangebied ligt een primaire watergang. Langs primaire watergangen geldt een beschermingszone van 5 meter gerekend vanuit de insteek van de watergang.

Het gebruik van materialen

Het waterschap is verantwoordelijk voor een goede waterkwaliteit van het regionale watersysteem. Om verontreiniging van het watersysteem te voorkomen adviseert het waterschap om materialen zoals lood, koper en zink niet te gebruiken als het hemelwater vrij afstroomt naar het watersysteem.

Aanleghoogte van de bebouwing

Voor de aanleghoogte van de gebouwen (onderkant vloer begane grond) wordt een ontwateringsdiepte geadviseerd van minimaal 80 centimeter ten opzichte van de Gemiddelde Hoogste Grondwaterstand (GHG). Bij een afwijkende maatvoering is de kans op structurele grondwateroverlast groot. Bij het bouwen zonder kruipruimte kan worden volstaan met een geringere ontwateringsdiepte. Om wateroverlast en schade in woningen en bedrijven te voorkomen wordt geadviseerd om een drempelhoogte van 30 centimeter boven het straatpeil te hanteren. Ook voor lager, beneden het maaiveld, gelegen ruimtes (kelders, parkeergarages) moet aandacht worden besteed aan het voorkomen van wateroverlast.

Wetgeving lozen in oppervlaktewater

In het plan vindt een lozing plaats van water in oppervlaktewater. Hemelwater van schone oppervlakken (zoals daken en tuinen) mag rechtstreeks geloosd worden. Hemelwater dat van een parkeerterrein afstroomt (of anderszins) vervuild raakt, dient via een bodempassage af te wateren. Indien u grondwater gaat onttrekken tijdens de aanleg en u wilt dat lozen in oppervlaktewater dan gelden er specifieke regels. Neem hierover contact op met het waterschap.

Watertoetsproces

De initiatiefnemer heeft het Waterschap Drents Overijsselse Delta geïnformeerd over het plan door gebruik te maken van de digitale watertoets. De beantwoording van de vragen heeft er toe geleid dat de korte procedure van de watertoets is toegepast. De bestemming en de grootte van het plan hebben een geringe invloed op de waterhuishouding.

"De procedure in het kader van de watertoets is goed doorlopen conform de *Handreiking Watertoets III*. Het waterschap Drents Overijsselse Delta geeft een positief wateradvies".

Heeft u een watervergunning nodig op grond van de Waterwet?

Het wateradvies dat is afgegeven in het kader van de watertoets is geen watervergunning. Gaat u werkzaamheden verrichten in de verbodszone? Dan kunt u een watervergunning aanvragen op de website: www.omgevingsloket.nl. De aanvraag zal getoetst worden aan het dan vastgestelde beleid. Dat kan het huidige beleid zijn, afhankelijk van de tussenliggende periode, ook gewijzigd beleid.

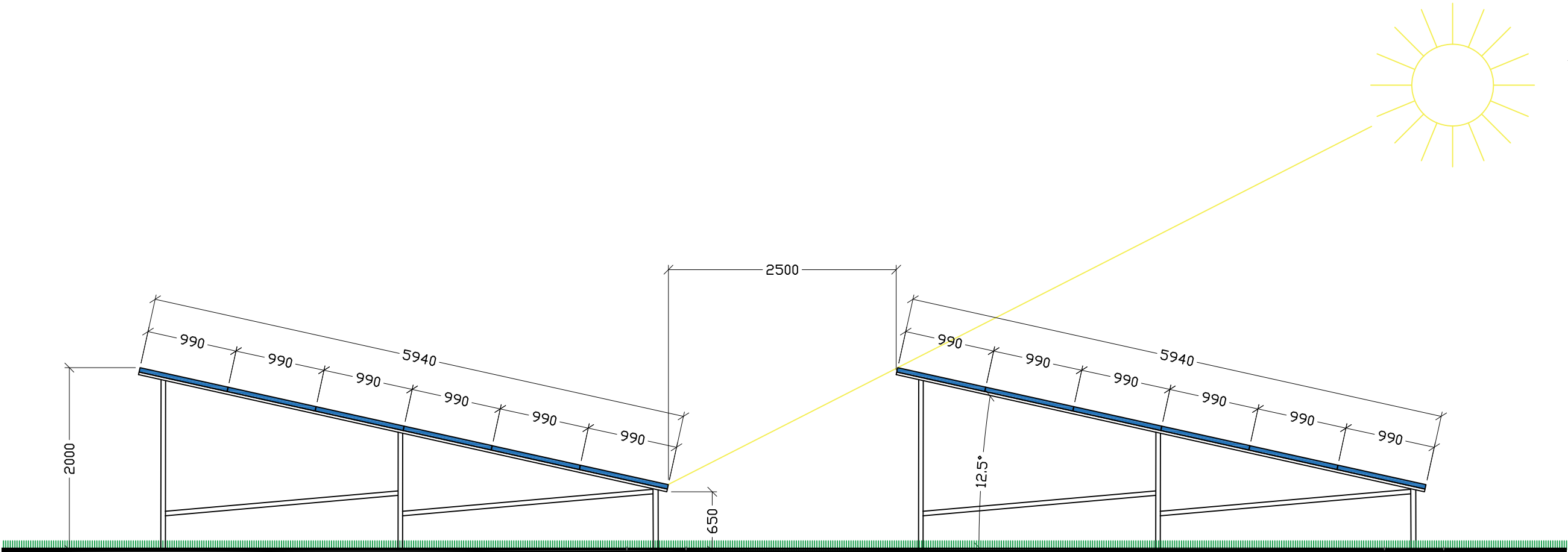
Verklaring

Dit document is een automatisch gegenereerd bestand op basis van de door u ingevulde gegevens. U bent akkoord gegaan met de door u ingevulde gegevens en heeft verklaard dat alles naar waarheid is ingevuld. De geleverde informatie in deze uitgangspuntennotitie is houdbaar tot maximaal 1 jaar na opsteldatum (22-5-2018) en heeft alleen betrekking op het plan, zoals dat wordt genoemd in dit document. Kijk voor meer informatie over de watertoets op de website van het waterschap.

Revisies:

Revisie	Datum	Revisie toelichting	Auteur	Gecontroleerd door
01	25.04.18	Eerste Versie	RW	LF
02	27.04.18	Minor Revisie	LO	LF

LEGENDA:

Status:

VERGUNNING

Project:

**Zonnepark Kadaster
Koning**

LC Energy - Bronland 12
6708 WH Wageningen
Tel: +31(0) 65-4899004
www.lcenergy.nl

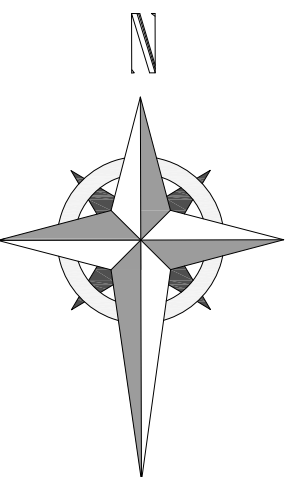
Tekening:

**Opstelling Panelen:
6 Landscape 12.5°**

Auteur: RW	Gecontroleerd door: IL	Datum: 21.04.2018
---------------	---------------------------	----------------------

Project Code: LCE002-	Tekeningnummer: PL-10
---------------------------------	---------------------------------

Formaat: A3	Schaal: 1:50	Revisie: 02
-----------------------	------------------------	-----------------------

© LC Energy Reproductie in zijn geheel of in delen is verboden zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van LC Energy				
Revisies				
Revisie	Datum	Revisie toelichting	Auteur	Gecontroleerd door
01	27.04.18	Eerste Versie	RW	LF
02	10.05.18	Paneel layout herzien	RW	LF
03	16.05.18	Paneel layout herzien	RW	LF

LEGENDA:

- Erfgrens
- Onderhoudspad
- Hekwerk
- Ruimte voor landschappelijke inpassing
- Tijdelijke bouwplaats
- Onderstation (Enexis)
- Inverter/Transformatorstation
- Reserve onderdelen container
- Onderstation Klant
- Zonnepanelen

Status:

VERGUNNING

Project:

Zonnepark Norgervaart

© LC ENERGY

LC Energy - Bronland 12
6708 VH Wageningen
Tel: +31(0) 85-0499504
www.lcenergy.nl

Tekening:

Opstelling siteplan

Auteur:
RW

Gecontroleerd door:
IL

Datum:
27.04.2018

Project Code:
LCE002-

Tekeningnummer:
PL-02

Formaat:
A1

Schaal:
1:2000

Revisie:
03